

Kemal Gözler

ÖRNEKLERİYLE USÛLSÜZ ALINTI SORUNU

Adnan Küçük, Ahmet Nohutçu, Bilal Canatan, Nevzat Sönmez,
Ali Rıza Çoban, Serdar Özgüldür, Fatih Dikici ve Diğerlerinin
Kitapları Hakkında Eleştiriler

Yazarın Kendi Yayını
Bursa - Kasım 2013

ISBN: 978-605-63826-2-8

© 2013. Kemal Gözler. Her hakkı mahfuzdur.

Birinci Baskı: Kasım 2013

Dizgi ve Sayfa Düzeni: Kemal Gözler

Kapak: Kemal Gözler

Eleştirileriniz İçin: kgozler@hotmail.com

Baskı

Star Ajans Ltd. Şti. 634. Sokak, Nilüfer Ticaret Merkezi, Ayaz Plaza no 24,
Nilüfer - BURSA Tel: 0224 249 23 20 *Sertifika No: 15366*

Yayınlayan

Yayınevi yoktur.

Kitap yazarın kendi yayınıdır.

Prof. Dr. Kemal Gözler

Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Gemlik - BURSA

Açık Erişim

www.anayasa.gen.tr/usulsuz-alinti-sorunu.htm
books.google.com/books?isbn=9786056382628

Dağıtım

Bu kitabın genel dağıtımı yapılmayacaktır. Kitap parayla satılamaz.

Bu kitap, ücretsiz olarak, hukuk fakültesi kütüphanelerine, hukuk fakültelerinin kamu hukuku bölümlerinde çalışan ve adresini bulabildiğimiz öğretim üyelerine gönderilecektir. Kitap ayrıca bölümü ne olursa olsun, kitaba ilgi göstereceğini tahmin ettiğimiz öğretim üyelerine gönderilmeye çalışılacaktır.

Kitapla ilgilenen herkes kgozler@hotmail.com adresine e-posta göndererek kitabın kağıt nüshasını isteyebilir. Baskısı tükeninceye kadar, kitap isteyenlere ücretsiz olarak gönderilecektir. Kitap ayrıca *Google Books*'ta yayınlatılmaya çalışılacaktır (*books.google.com*'da isbn: 9786056382628 ile arama yapılabilir).

Bu Kitabın Zikrediliş Usûlü

Kemal Gözler, *Örnekleriyle Usûlsüz Alıntı Sorunu*, Bursa, Yazarın Kendi Yayını, 2013.

Kütüphane Tasnif

(LoC) LB2369.G69 2013 veya KX1155.G69 2013

(Dewey) 001.42 GÖZ 2013 veya 346.0931 GÖZ 2013

Bölüm 9

SERDAR ÖZGÜLDÜR

“Deveye bindikten sonra çalı ardına gizlenilmez”¹.

Burada önce Serdar Özgüldür’ün özgeçmişi, sonra da onun “*Tam Yargı Davaları*” isimli kitabı hakkında bilgi vereceğiz.

I. SERDAR ÖZGÜLDÜR KİMDİR?

Serdar Özgüldür’ün Anayasa Mahkemesi internet sitesinde yayınlanan “Özgeçmişi”ni aşağıya olduğu gibi koyuyoruz:

“22.12.1955 yılında İstanbul’da doğmuştur. 30.08.1976 tarihinde Kara Harp Okulu’nu bitirerek subay nasbedilmiş; 1981 yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinden mezuniyeti takiben askeri hâkim sınıfına geçirilmiş; muhtelif askeri mahkemelerde hâkimlik ve askeri savcılık görevlerinde bulunduktan sonra Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Savcısı olarak görev yapmaktayken 1995 yılında Askeri Yüksek İdare Mahkemesi üyeliğine seçilmiş; 1995-2002 yılları arasında Birinci Daire Üyeliği, 2002-2004 yılları arasında bu Mahkemenin Genel Sekreterliği görevlerinde bulunmuş; 2000-2003 yılları arasında da Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü asıl üyeliği yapmış; 21 Haziran 2004 tarihinde Anayasa Mahkemesi asıl üyeliğine, 22 Mart 2012 tarihinde de Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığı’na seçilmiştir.

Kamu hukuku alanında yüksek lisans ve doktora eğitimini tamamlamıştır.

Evli ve bir çocuk babasıdır”².

Şimdi bu Özgeçmişe göre Serdar Özgüldür’ün eğitime ve mesleki kariyerine ilişkin bilgileri verelim.

A. EĞİTİMİ

Lisans.- Serdar Özgüldür, 1976 yılında *Kara Harp Okulunu* bitirmiştir. Anlaşıldığı kadarıyla subay iken bir yandan *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinde* okumuş ve bu Fakülteden 1981 yılında mezun olmuştur.

1. Ömer Asım Aksoy, *Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü*, İstanbul, İnkılap, 1998, c.I, s.299.

2. <http://www.anayasa.gov.tr/Hakkinda/Detay/9/> (Erişim Tarihi: 11 Kasım 2013).

Yüksek Lisans.- Serdar Özgüldür’ün Anayasa Mahkemesi web sitesinde yayınlanan “Özgeçmiş”inde “*Kamu hukuku alanında yüksek lisans... eğitimini tamamladı(dığı)*” yazılıdır. İlgili cümleyi aşağıya aynen alıyorum:

Kamu hukuku alanında yüksek lisans ve doktora eğitimini tamamlamıştır.

Ancak Serdar Özgüldür’ün, “kamu hukuku alanında” tamamladığı bu yüksek lisans eğitimini hangi üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsünün Kamu Hukuku Anabilimdalında tamamladığı hususu belirtilmemektedir.

YÖK Ulusal Tez Merkezinde tarama yapıldığında Serdar Özgüldür adına 929 no ile kayıtlı “*Türk Hukukunda Askerî İdarî Yargı*” başlıklı bir yüksek lisans tezi çıkmaktadır. Tezin danışmanı Yard. Doç. Dr. Zehra Altınbaş’tır. Yüksek lisans tezi Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde hazırlanmış ve 1986 yılında kabul edilmiştir. 1986 yılında Gazi Üniversitesinde Hukuk Fakültesi yoktur ve dolayısıyla söz konusu yıllarda Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde Kamu Hukuku Anabilimdalı da haliyle yoktur. Muhtemelen Serdar Özgüldür Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünün “**Kamu Yönetimi**” Anabilimdalında yüksek lisans yapmış ve bu Anabilimdalından yüksek lisans diploması almıştır. Zaten tezin danışmanı Yard. Doç. Dr. Zehra Altınbaş da yanlış bilmiyorsam 1980’li yıllarda Gazi Üniversitesi İktisadî ve İdarî Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi bölümünde öğretim üyesidir. Dolayısıyla Anayasa Mahkemesi internet sitesinde yayınlanan özgeçmişinde Serdar Özgüldür’ün “*kamu hukuku alanında yüksek lisans eğitimini tamamladığı*” yolundaki bilginin doğruluğu şüphelidir. Serdar Özgüldür pek muhtemelen “kamu hukuku” alanında değil, “*kamu yönetimi*” alanında yüksek lisans yapmıştır ve pek muhtemelen yüksek lisans diplomasını “kamu hukuku” anabilimdalından değil, “kamu yönetimi anabilimdalı”ndan almıştır. Zaten yüksek lisans diplomasını aldığı Sosyal Bilimler Enstitüsünde 1986 yılında bir kamu hukuku anabilimdalı da yoktur.

Doktora.- Serdar Özgüldür, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilimdalında doktora yapmıştır. Prof. Dr. İl Han Özey’in danışmanlığında hazırladığı *Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Kararları Işığında Tam Yargı Davaları* başlıklı doktora tezi 1994 yılında kabul edilmiştir. Tez, YÖK Ulusal Tez Merkezinde 30841 numaralı tez olarak kayıtlıdır. Bu tez, iki yıl sonra Ankara’da Yetkin Yayınevi tarafından aynı başlıkla kitap olarak yayınlanmıştır. İşte biz Yetkin Yayınevi tarafından yayınlanan bu kitabı aşağıda eleştireceğiz.

B. MESLEKÎ KARIYERİ

Şimdi Anayasa Mahkemesinin internet sitesinde yayınlanan “Özgeçmiş”ine göre Serdar Özgüldür’ün meslekî kariyerine ilişkin bilgiler verelim:

1976 yılında Serdar Özgüldür, Kara Harp Okulunu bitirerek subay olarak atanmıştır.

1981 yılında normal subaylıktan askerî hâkim sınıfına geçirilmiştir. Çeşitli askerî mahkemelerde hâkimlik ve askerî savcılık görevlerinde bulunmuştur.

1995 yılında Askeri Yüksek İdare Mahkemesi üyeliğine seçilmiştir.

2004 yılında Anayasa Mahkemesi üyeliğine seçilmiştir.

2012 yılında Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına seçilmiştir. Halen Anayasa Mahkemesi üyeliği ve Uyuşmazlık Mahkemesi başkanlığı görevlerini birlikte yürütmektedir.

II. ANAYURT vs. ÖZGÜLDÜR DAVASI

2006 yılında gazetelerde Sakarya Üniversitesi İktisadî ve İdarî Bilimler Fakültesi öğretim üyesi Doç. Dr. Ömer Anayurt’un Serdar Özgüldür aleyhine *Tam Yargı Davaları* (Ankara, Yetkin, 1996) isimli kitabında kendi yüksek lisans tezinden yapılmış intihal teşkil eden alıntılar bulunduğu iddiasıyla Ankara Fikrî ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesinde dava açtığı yolunda haberler çıktı. Gazete haberlerinden yola çıkarak bu konuda yaşanan gelişmeler şu şekilde özetlenebilir:

1. Davanın Açılması ve İlk Duruşma (21 Aralık 2006)

Öncelikle belirtelim ki, o dönemde dava konusunda ilk ve en geniş haberlere *Zaman* Gazetesi yer vermiştir. Muhtemelen *Zaman* Gazetesi 2006 yılının sonlarında Anayurt vs. Özgüldür davasını haber yapmasaydı bu davadan bugün haberimiz olmayacaktı.

İlk defa *Zaman* Gazetesinin 24 Aralık 2006 tarihli nüshasında Ömer Şahin imzasıyla “*Anayasa Mahkemesi Üyesine, YÖK’ün Gerekçesiyle intihal Suçlaması*” başlıklı 550 kelimelik uzunca bir haber yayınlandı. Habere *Zaman* Gazetesinin internet sitesinin arşiv bölümünden ulaşılabilmektedir³. Haberin başlığı ve ilk paragrafını aşağıda olduğu gibi koyuyorum:

3. http://www.zaman.com.tr/gundem_anayasa-mahkemesi-uyesine-yokun-gerekcesiyle-intihal-suclamasi_476961.html (Erişim tarihi: 4 Ekim 2013).

Bu haberden, Ömer Anayurt'un Serdar Özgüldür'e karşı açtığı davanın Ankara Fikrî ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesinde görüldüğünü, ilk duruşmanın 21 Aralık 2006 tarihinde yapıldığını, ikinci duruşmanın 8 Mart 2007 tarihine bırakıldığını öğreniyoruz. Yine bu haberden Ömer Anayurt'un Serdar Özgüldür aleyhine açtığı davanın bir intihal davası olduğunu ve Ömer Anayurt'un bu davada Serdar Özgüldür'den 75.500 TL maddî ve manevî tazminat talep ettiğini öğreniyoruz. Yine bu haberden Ömer Anayurt'un avukatlarının Kezban Yıldız ve Burhan Yıldız; Serdar Özgüldür'ün avukatının ise Oğuz Büyüktanır olduğunu öğreniyoruz. Oğuz Büyüktanır, Çankaya Belediyesi Belediye Meclis üyesidir ve buraya CHP listesinden seçilmiştir⁴. "Oğuz Büyüktanır" ismini yazarak Google'da arama yaptığınızda, Oğuz

4. http://www.cankaya.bel.tr/oku.php?yazi_id=203 (Erişim Tarihi: 11 Kasım 2013).

Büyüktanır'ın 2009-2011 yıllarında Çankaya Belediyesi CHP Grup Başkanvekili olduğu görülmektedir⁵.

Ömer Anayurt'un Serdar Özgüldür'e karşı açtığı davanın ilk duruşmasının 21 Aralık 2006 günü yapıldığına göre, bu davanın en azından dört-beş ay önce açılmış olması gerekir. İlk duruşma yapıldığına göre, davada cevap, cevaba cevap ve ikinci cevap aşaması tamamlanmıştır. İlk duruşma yapıldığı ve ikinci duruşma için de gün verildiğine göre, dosya için bilirkişi seçilmiş ve dosya bilirkişiye de gönderilmiş olabilir.

2. Ömer Anayurt'un Davadan Feragati (22 Ocak 2007)

Ömer Anayurt'un Serdar Özgüldür karşı açtığı davanın 8 Mart 2007 tarihinde yapılacak ikinci duruşması beklenirken, sürpriz bir şekilde Ömer Anayurt, 22 Ocak 2007 tarihinde Ankara Fikrî ve Sinaî Haklar Mahkemesine bir dilekçe vererek davasından *feragat* etmiştir. Bu konuda en geniş haber yine *Zaman* Gazetesinin 14 Ağustos 2007 tarihli sayısında yayınlanmıştır. Söz konusu haberin başlığı ve ilk iki paragrafı aşağıya konulmuştur⁶:

5. Örneğin www.cankaya.bel.tr/oku.php?yazi_id=6743; http://www.cankaya.bel.tr/oku.php?yazi_id=6286; http://www.cankaya.bel.tr/oku.php?yazi_id=258 (4 Ekim 2013). Aslında ben Çankaya Belediyesi CHP Grup Başkanvekili olan Oğuz Büyüktanır ile Avukat Oğuz Büyüktanır'ın aynı kişi olup olmadıklarını bilmiyorum. Ancak Çankaya Belediye Meclisi web sayfasında (http://www.cankaya.bel.tr/oku.php?yazi_id=203) Oğuz Büyüktanır'ın fotoğrafı ile Türkiye Barolar Birliği avukat arama motorundan (<http://www.barobirlik.org.tr/Levha>) ulaşılan Avukat Oğuz Büyüktanır'ın fotoğrafına bakarak bunların aynı kişiler olduğunu söyleyebiliriz.
6. *Zaman*, 14 Ağustos 2007 (http://www.zaman.com.tr/gundem_anayasa-mahkemesi-uyesini-intihal-cezasindan-doçentin-feragati-kurtardi_575909.html) (Erişim Tarihi: 4 Ekim 2013).

14 Ağustos 2007

Paylaş
Tweet 0

ERKAN ACAR

Anayasa Mahkemesi Üyesi Dr. Serdar Özgüldür'ü intihalle suçlayan Doç. Dr. Ömer Anayurt, davasından sessiz sedasız feragat etti.

Sakarya Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Anayurt, Özgüldür'ün bir doktora tezinin, kendisinin master tezinden "intihal" olduğunu iddia etmişti. Bu nedenle Ankara Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi'nde dava açmıştı. Anayurt, özgün, bilimsel eserinden kaynak göstermeden alıntı yaptığı gerekçesi ile Özgüldür'den 75 bin 500 YTL maddi ve manevi tazminat talebinde bulunuyordu. Ancak olayın medyaya yansımalarından sonra davada ilginç bir gelişme yaşandı. Davanın 21 Aralık 2006'daki ilk duruşmasından sonra ikinci duruşmayı beklemeden 22 Ocak 2007'de mahkemeye başvuran Anayurt davadan feragat etti. Özgüldür'den 75 bin 500 YTL talep eden Anayurt'un neden feragat ettiği ise bilinmiyor. Özgüldür'ün avukatı Oğuz Büyüktanır ise Anayurt'un davadan feragat ettiğini doğruladı. Özgüldür, Anayasa Mahkemesi'nin asker üyesi olarak biliniyor. Kıdemli Albay Dr. Serdar Özgüldür, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi genel sekreteri iken Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer tarafından 2004 yılında Anayasa Mahkemesi üyeliğine seçilmişti. Özgüldür, 2020 yılında yaş haddini dolduruncaya kadar görevinde kalacak.

Yukarıdaki haberden anlaşılacağı üzere, Ömer Anayurt, 21 Aralık 2006'da yapılan ilk duruşmadan bir ay sonra, ikinci duruşmaya bir buçuk ay kala davasından “sessiz sedasız” feragat etmiştir. Bu feragat öylesine sessiz sedasızdır ki, bu konudaki ilk haber, benim görebildiğim kadarıyla feragat dilekçesinin verilmesinden ancak sekiz ay sonra 14 Ağustos 2007 tarihli *Zaman* Gazetesinde yayınlanmıştır.

3. Ömer Anayurt Neden Davasından Feragat Etmiş Olabilir?

Ömer Anayurt'un Serdar Özgüldür'e karşı açtığı intihal davasından feragat etmesine ilişkin insanın aklına pek çok soru takılıyor.

Bu soruları sormadan önce, muhtemelen bazı kişiler, ortada bir özel hukuk davasının bulunduğunu, bu davanın beni değil, ancak davanın taraflarını ilgilendirdiğini söyleyeceklerdir. Ben öyle düşünmüyorum. Bir kere söz konusu dava sıradan bir tazminat davası değil, intihal davasıdır. İkinci olarak davalı da sıradan bir kişi değil, ülkemizin Anayasa Mahkemesi üyesi olan bir yüksek hâkimdir. Ben bir anayasa hukuku profesörüyüm. Görevlerimden biri Anayasa Mahkemesinin kararlarını inceleyip eleştirmektir. Bu görevi ifa eden bir kişinin, bu kararların altında imzası bulunan bir Anayasa Mahkeme-

si üyesinin usûlsüz alıntı fiilini işleyip işlemediğini bilmeye haliyle hakkı vardır. Dahası bu hakka sahip olmak için anayasa hukuku profesörü olmaya da gerek yoktur. Her Türk vatandaşının, ülkesinin en yüksek yargı organı olan Anayasa Mahkemesinin bir üyesinin usûlsüz alıntı fiilini işleyip işlemediğini bilmek en doğal hakkıdır.

Aşağıda (s.468-567) Serdar Özgüldür'ün Ömer Anayurt'tan yaptığı kaynaksız alıntıları tek tek göstereceğiz. Orada görüleceği gibi ortada apaçık yığınla kaynaksız alıntı vardır. Bunlara bakılırsa, Ömer Anayurt'un Serdar Özgüldür'e karşı açtığı intihal davasında Ömer Anayurt'un durumunun çok güçlü, Serdar Özgüldür durumunun ise çok zayıf olduğunu herkes söyleyecektir. Ömer Anayurt'un bu davayı çok kolayca kazanacağı tahmin edilebilirdi. Ömer Anayurt, bu güçlü durumuna rağmen, niçin bu davada sonuna gitmemiş ve davadan feragat etmiştir?

Dahası Ömer Anayurt, niçin bu davayı “feragat” ile sonuçlandırmıştır da “sulh” ile sonuçlandırmamıştır? Bilindiği gibi medenî usûl hukukunda “feragat” tek taraflı bir işlemdir ve sadece davacının irade beyanı ile olur. Feragat eden davacı sadece davasından vazgeçmiş olmaz; aynı zamanda dava konusu haktan da vazgeçer. Neden durup dururken, böylesine güçlü durumda bulunan bir davacı hem davadan, hem de dava konusu hakkından bütünüyle vazgeçmiştir?

İnsanın aklına kaçınılmaz olarak şu sorular geliyor: Acaba ortada gerçekten bir “feragat” mı, yoksa bir “sulh” mü vardır? Taraflar arasında davayı sonuçlandırmak amacıyla bir görüşme veya bir pazarlık yapılmış mıdır? Serdar Özgüldür, Ömer Anayurt'a onun davadan feragat etmesi karşılığında, Ömer Anayurt'un talep ettiği tazminatın tamamını veya bir kısmını ödemiş midir? Bu sorular açıklanmaya muhtaç sorular olarak kalıyor.

4. Ömer Anayurt Nasıl İkna Edilmiş Olabilir?

Açıklanmaya muhtaç diğer bir husus, Ömer Anayurt'un açtığı davadan feragat etmeye nasıl razı olduğu hususudur. Ömer Anayurt'a, feragati karşılığında açtığı, davada talep ettiği tazminatın tamamı veya bir kısmı ödenmiş olabilir. Ancak, bu tazminat nedeniyle Ömer Anayurt'un davasından feragat ettiği düşüncesi benim aklıma yatmıyor. Benzer tecrübeleri yaşamış bir yazar olarak şunu söyleyebilirim: Manevî hakları böylesine ihlâl edilen bir yazarın para ile tatmin edilmesi mümkün değildir. Eseri kaynaksız alıntıya kurban giden bir yazar, dava açmış ise, söz konusu alıntıların sahibinin kendisinin olduğunu bir mahkeme kararıyla tespit ve ilân edilmesini ve bu arada özellikle böyle bir mahkeme kararının gazetede yayınlanmasını bekler. Kaynaksız alıntıya kurban giden yazarı alacağı tazminat değil, gerçekte bu tatmin eder. Zaten aşağıdaki (s.468-567) somut kaynaksız alıntılara bakılırsa

ortada pek muhtemelen kolaylıkla kazanılacak bir davanın olduğu, zaten Ömer Anayurt'un açtığı davayı kolayca kazanıp tazminat alacağı tahmin edilebilir. Üstelik Ömer Anayurt, ikinci duruşmadan önce feragat etmiştir. Bu aşamada dava dilekçesinin ve eklerinin sunulması, cevap dilekçesi, cevaba cevap dilekçesi, ikinci cevap dilekçesi ve delillerin sunulması gibi en zor safhalar tamamlanmıştır. Pek muhtemelen bilirkişi seçilmiş ve dosya bilirkişiye gitmiştir. Artık bu aşamada Ömer Anayurt'un yapması gereken şey, beklemekten ibaretti.

Ömer Anayurt'un böyle bir safhada beklemeyip, davadan feragat etmesi için, başına önemli şeyler gelmiş olmalıdır. En azından Ömer Anayurt'un durup dururken davadan feragat etmeyi kabul etmiş olduğuna ihtimal vermem. Zor da olsa Ömer Anayurt'u birilerinin ikna ettiğini düşünüyorum. Ömer Anayurt'un davadan feragat ettiği günlerin öncesinde korkunç bir psikolojik baskı altında kaldığını tahmin ediyorum. Benzer baskılara tabi kalmış biri olarak, davasından feragat ettiği için Ömer Anayurt'u suçlamıyor, tersine benzer sıkıntıları yaşamış bir meslektaş olarak kendisine sempati ve saygı ile bakıyorum.

Ömer Anayurt, davasından feragat ettiğinden bu yana, söz konusu kaynaksız alıntı olayı hakkında konuşmuyor. Ben bu satırları yazmadan önce neredeyse pek çok gazeteyi bu konuda taradım. Ömer Anayurt'un bu feragat konusunda bir açıklamasına rastlayamadım. Muhtemelen Ömer Anayurt'un susmasının haklı sebepleri vardır.

Benim Ömer Anayurt'un nasıl ikna edilmiş olabileceği konusunda bilgim yok; ama bir takım *tahminlerim* var. Aslında bu tahminlerim kendi başımdan ve bir başka meslektaşımın başından geçen olaylardan elde ettiğim tecrübeden kaynaklanıyor. O nedenle burada önce bu konuda kendi başımdan, sonra da bir başka meslektaşımın başından geçen bir olayı anlatacağım. Daha sonra da Ömer Anayurt'un başından neler geçmiş olabileceği konusunda tahminlerimi sunacağım.

Benim Başımdan Geçen Bir Olay.- Benim kitaplarımdan usûlsüz alıntı yapan bazı kişilere karşı son yıllarda hukuk davası açtım. Keza bu kişiler hakkında ceza davası açılması için Cumhuriyet savcılıklarına şikayette de bulundum. Keza bu kişiler hakkında disiplin soruşturması açılması için kendi üniversitelerinin rektörlüklerine ve YÖK'e şikayette de bulundum. Hakkında dava açtığım, şikayette bulunduğum kişilerden bazıları⁷, beni vazgeçirmek için, benim bazı dostlarımı aracı olarak kullanmaya teşebbüs ettiler. Bu süreç içinde bazı tuhaf e-mailler de aldım. Bunlardan burada bahsetmek sizin sadece bir olaydan bahsetmek istiyorum:

7. Ramazan Çağlayan hakkında kitap yayınladığım için bu kişilere örnek olarak okuyucuların aklına Ramazan Çağlayan'ın ismi gelebilir. Bu sözler Ramazan Çağlayan'a yönelik değildir. Benzer problemleri yaşadığım pek çok kişi vardır.

Yüksek Makam Sahibi X'in ve Y'nin Benim Üzerimde Baskı Kurma Teşebbüsü.- 8 Temmuz 2013 Pazartesi günü evimde iken cep telefonum çaldı. Karşıdaki ses, bir yüksek makamın özel kalemi idi. Bana bu yüksek makamı işgal eden sayın X'in benimle görüşmek istediğini belirtip, telefonu bu kişiye bağladı. Bu yüksek makam sahibi kişi, “*elçiye zeval olmaz*” diye söze başlayıp, kendisinden daha yüksek bir makamda bulunan Y'nin benim açtığım bir intihal davası⁸ hakkında görüşmek için, beni makamına davet ettiğini söyledi. Ben bu daveti şiddetle reddedip telefonda X ile bir süre tartıştım. Ben bu telefonu, yüksek makam sahibi Y'nin, diğer yüksek makam sahibi X aracılığıyla, söz konusu intihal davasını geri aldirmek için benim üzerimde baskı kurma teşebbüsü olarak algıladım.

Şüphesiz bu satırlara karşı söz konusu yüksek makam sahibi X, “ben asla bir davayı geri alması için Kemal Gözler’e baskı yapmadım, kendisine telkinde bulunmadım, ben sadece benden daha yüksek makam sahibi Y'nin kendisiyle bu konuyu görüşmek istediğini kendisine ilettim” diye cevap verebilecektir. Telefon konuşmasında bana defalarca kendisinin hangi makamda bulunduğunu söylemesine ve keza ben sesimi yükselttiğimde de bana kiminle konuştuğumu hatırlatmış olmasına rağmen, bu konuşmada beni tehdit etmediği hususu doğrudur.

Belki aynı konuda daha yüksek makam sahibi Y de, benzer şekilde “ben Kemal Gözler’i kendisiyle tanışmak ve bir çay içmek için makamıma davet etmek istedim; bu arada kendisi ile bir meslektaşı arasındaki bir uyuşmazlığı uzlaşma yoluyla çözmeleri için aracı olacaktım; Kemal Gözler’in üzerinde baskı kurmak gibi bir niyetim asla olmamıştır” diyerek kendisini savunacaktır. Muhtemelen dedikleri doğrudur. Zaten görüşme gerçekleşmediği için benim aksini iddia etmem mümkün de değildir.

Yüksek makam sahipleri X ve Y'nin benim üzerimde baskı kurmak gibi bir niyetleri olmayabilir. Ne var ki, bu telefonu ben, yüksek makam sahipleri X'in ve Y'nin açtığım bir intihal davasını ve bu konuda yaptığım şikayetleri geri aldirmek için yaptıkları teşebbüs olarak algıladım. Şüphesiz bu algı, sübjektif bir şeydir; bir “algı” olarak gerçeği tam yansıtmayabilir; ne var ki ben kendi açımdan haksız da sayılmam: 47 yaşındayım hayatımda bugüne kadar Y'nin işgal ettiği makamı işgal eden bir kişinin benimle görüşmek istediğine şahit olmadım. X'in işgal ettiği makamı işgal eden bir kişinin bana telefon ettiğine de hayatımda ikinci defa tanık oldum.

Şüphesiz bir davanın taraflarını uzlaştırmaya çalışmakta kötü bir yan yoktur. Ancak böyle bir şey için davanın taraflarıyla özel birer kişi olarak

8. Ramazan Çağlayan hakkında eleştiri kitapları yayınladığım için muhtemelen bu davanın Ramazan Çağlayan karşı açtığım bir dava olduğunu düşünenler çıkabilir. Ancak bu düşünce doğru olmayabilir. Benim açtığım başka davalar da var.

bağlantı kurulması gerekir. Yukarıdaki olayda X makamını işgal eden kişi, beni “özel kişi X” olarak özel telefonundan aramadı; önce özel kalemi beni aradı ve makam sahibi kişinin sıfatını da belirterek benimle konuşmak istediğini iletti ve X de bu konuşmayı makamından ve resmî telefonundan yaptı. Yani benimle “özel kişi X” olarak değil, “makam sahibi kişi” olarak konuştu. Ayrıca söz konusu konuşmada pek çok defa bana kendisinin hangi makamı işgal ettiğini hatırlattı. Keza yüksek makam sahibi Y de benimle “özel kişi Y” olarak değil, “yüksek makam sahibi Y” olarak görüşmek istedi. Beni evine veya bir pastaneye çay içmeye davet etmedi, makamına davet etti. Kaldı ki, kanunlarımız, ne X’in işgal ettiği makama, ne de Y’nin işgal ettiği makama bir davanın taraflarını uzlaştırma gibi bir görev ve yetki vermiyor.

Yüksek makam sahibi X’in ve Y’nin amacı neydi bilmiyorum. Ben bu makamları işgal eden X’ten ve Y’den çekinecek birisi değilim. Ama benim yerimde olan herkes gibi, ben de, bu telefonda sonra, nasıl bir arı kovanına parmak soktuğumu bir kez daha görüp korktum. Telefonu kapattığımda ellerim titriyordu. Bu bir psikolojik baskı değil de nedir?

Acaba Ömer Anayurt’a davasını geri aldirmek için kimler telefon etti?

Ömer Anayurt’un davalısı, benim davalımdan çok daha önemli biri. Bana yüksek makam sahibi X telefon etmiş ise, benimle yüksek makam sahibi Y görüşmek istemiş ise, Ömer Anayurt’a kim bilir kimler telefon etti! Daha da ilerisi Ömer Anayurt ile kim bilir kimler görüştü!

Ömer Anayurt, kim bilir hangi psikolojik baskılara maruz kaldı!

Bu sorulara benim vereceğim bir takım tahmini cevaplar var. Ama önce bu tahminleri yapmama yardımcı olan bir meslektaşımın yaşadığı olayı anlatmak isterim:

Bir Meslektaşımın Başından Geçen Bir Olay.- Bir meslektaşım, bir yüksek mahkemenin/kurumun/kurulun⁹ mensubu olan bir kişinin yaptığı bir yayında, kendi makalesinden usûlsüz alıntılar olduğunu görmüş ve söz konusu yüksek mahkemenin/kurumun/kurulun başkanlığına söz konusu kişi hakkında şikayette bulunmuştur. Bir süre sonra, söz konusu yüksek mahkemenin/kurumun/kurulun bizzat başkanı, bu meslektaşımıza telefon edip, bin bir dereden su getirdi ve neticede bu meslektaşımız şikayetini geri almak zorunda kaldı.

Ömer Anayurt’u Kimler İkna Etmiş Olabilir? Ben yaşanan bu tür olaylara bakarak, Ömer Anayurt’a davadan feragat ettirmek için önemli kişilerin telefon etmiş olabileceğini, onunla konuşmuş olabileceğini tahmin edi-

9. Belirli bir yüksek mahkemeyi, belirli bir kurulu veya belirli bir kurumu töhmet altında bırakmamak için geniş bir kavram kullanmaya çalışıyorum.

yorum. Haliyle bu benim sadece tahminim. Bunda yanılıyor olabilirim. Ama yaşadığım tecrübeler bunun burada yazılmayı gerektirecek ciddiyette bir tahmin olduğunu bana düşündürüyor.

En azından Ömer Anayurt'un davadan feragat etmeye doğrudan doğruya Serdar Özgüldür veya Serdar Özgüldür'ün avukatı Oğuz Büyüktanır tarafından ikna edildiğine inanmıyorum.

Ömer Anayurt'un nasıl ikna edildiğinin bilinmesinde tartışmasız olarak kamu yararı vardır. Ben dâhil bütün Türk vatandaşları Ömer Anayurt'un davadan feragat konusunda nasıl ikna edildiğini bilmekte hakları vardır. Zira Ömer Anayurt'un lehine davadan feragat ettiği kişi Anayasa Mahkemesi üyesi ve Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanıdır.

Ömer Anayurt'un davadan feragat etmesi için nasıl ve kimler tarafından ikna edildiğini bilmiyorum. Ama Ömer Anayurt'un nasıl ve kimler tarafından ikna edildiğini bilen kişilerin kimler olduğunu tahmin ediyorum. Şu kişilerin, Ömer Anayurt'un kimler tarafından ve nasıl ikna edildiği konusunda az ya da çok bilgi sahibi olduklarını düşünüyorum:

(1) Bir kere, Ömer Anayurt'un nasıl ve kimler tarafından ikna edildiğini haliyle tarafların kendileri ve vekilleri biliyordur. Bu kişiler Ömer Anayurt, Serdar Özgüldür, Kezban Yıldız, Burhan Yıldız ve Oğuz Büyüktanır'dır.

(2) İkinci olarak bu ikna olayının nasıl gerçekleştiğini, Ömer Anayurt'un kimler tarafından ve nasıl ikna edildiğini Ankara'daki bazı yüksek hâkimler biliyor olabilirler. Eğer bu konuda bilgileri var ise bu kişilerin bu bilgilerini kamu oyuyla paylaşmaları gerektiğini düşünüyorum. Nitekim *Aydınlık Gazetesinin* 25 Kasım 2011 tarihli nüshasında “yüksek yargıda görev yapmış üst düzey bir yetkili” kaynak gösterilerek şöyle bir haber çıkmıştır:

“Aydınlık'ı arayarak konu ile ilgili bilgi veren yüksek yargıda görev yapmış üst düzey bir yetkili, şunları söyledi:

‘İntihal davası örtbas edildi’

“Sadece AKP'nin kapatılma davasında değil, Haşim Kılıç'ın Anayasa Mahkemesi Başkanı seçilmesi sırasında da aynı yöntem izlendi. İntihal davası şantaj yapılarak oy alındı. Haşim Kılıç, 6'ya 5 oyla Anayasa Mahkemesi Başkanı oldu. Kılıç'a oy veren 6 kişinin de özel öyküleri var. Bir gün bunlar yayınlanır. **İntihal davasının yargı konusu olmaması için gerekli girişimler ve baskılar yapıldı ve konunun bugüne kadar kapalı kalması sağlandı**¹⁰. Bunun için de bu şantajdan yararlanan kişiler büyük çaba gösterdi”¹¹.

10. Vurgu bana ait.

11. *Aydınlık*, 25 Kasım 2011, (http://www.aydinligazete.com/index.php?option=com_content&view=article&id=5751:uest-duezey-yargi-mensubu-o-da-nthal-le-bakan-oldu&catid=35:joomla&Itemid=95) (Erişim tarihi: 5 Ekim 2013).

Ben bu haberde yazılanların doğru olup olmadığını bilemem. Haberin kaynağı olarak gösterilen “*yüksek yargıda görev yapmış üst düzey yetkili*”nin de kimliğini açıklaması ve hatta iddia ettiği olay doğru ise, bu olay suç teşkil edebileceği için bu konuda iddiasını ve varsa sahip olduğu bilgi ve belgeleri de Cumhuriyet Başsavcılığına vermesi gerekir.

(3) Nihayet üçüncü olarak, Türk üniversitelerindeki rektör ve dekan ile öğretim üyeleri arasındaki ilişkiler düzeni dikkate alındığında, Ömer Anayurt’un nasıl ve kimler tarafından ikna edildiğini Ömer Anayurt’un mensup olduğu Sakarya Üniversitesi’nin olay tarihindeki Rektörünün ve adı geçen Üniversitenin İktisadî ve İdarî Bilimler Fakültesinin o zamanki Dekanının biliyor olması gerektiği düşünüyorum. Olay tarihindeki Sakarya Üniversitesi Rektörünün ve İktisadî ve İdarî Bilimler Fakültesi Dekanının, eğer bu konuda bilgileri var ise, bu bilgilerini kamu oyuyla paylaşmalarında büyük bir kamu yararı olduğu açıktır.

Bir gün dönemin Sakarya Üniversitesi Rektörü ve İktisadî ve İdarî Bilimler Fakültesi Dekanı ile tanışma şansına nail olursam, onlara şu soruları soracağım: O tarihlerde, olayla ilgili olarak size Ankara’dan telefon eden birileri oldu mu? Veya o tarihlerde sizinle veya Ömer Anayurt ile görüşmek için Üniversitenize Ankara’dan misafirler geldi mi? Veya Ömer Anayurt bu konuyu görüşmek için Ankara’ya davet edildi mi?

Burada oldukça ilginç bir rastlantıya da dikkat çekmek isterim. Olay tarihindeki Sakarya Üniversitesi İktisadî ve İdarî Bilimler Fakültesi Dekanı olan Prof. Dr. Engin Yıldırım, üç yıl sonra Anayasa Mahkemesine üye seçilmiştir. Engin Yıldırım hukuk fakültesi mezunu değildir; iktisat fakültesi mezunudur ve yüksek lisans ve doktorası da hukuk alanında değildir¹². Türkiye’de Anayasa Mahkemesine üye olabilecek pek çok hukuk ve anayasa hukuku profesörü var iken, bir iktisadî ve idarî bilimler fakültesi öğretim üyesinin Anayasa Mahkemesine üye seçilmesi ve keza Türkiye’de 100’den çok fazla sayıda iktisadî ve idarî bilimler fakültesi var iken seçilen bu öğretim üyesinin Sakarya Üniversitesi İktisadî ve İdarî Bilimler Fakültesine mensup olması haliyle bir rastlantıdır. 2010 yılında seçildiğinde 44 yaşında olan Engin Yıldırım’ın Anayasa Mahkemesinde emekli oluncaya kadar 21 yıl, yani 2031 yılına kadar görev yapması beklenmektedir.

Ömer Anayurt’un nasıl ve kimler tarafından ikna edildiği sorusunun cevabı er ya da geç ortaya çıkacak. Bu sorunun cevabını bilen ülkemizde birkaç kişi değil, muhtemelen pek çok kişinin olması gerekir. Bunlardan biri bildiklerini anlatma cesaretini bir gün gösterecektir.

12. <http://www.anayasa.gov.tr/Hakkinda/Detay/129/> (5 Kasım 2013)

III. İNTİHAL DAVASI SERDAR ÖZGÜLDÜR'ÜN ÜZERİNDE ŞANTAJ OLARAK KULLANILDI MI?

Yukarıda Ömer Anayurt'un davadan feragat etmesinin beklenmeyen bir şey olduğunu Ömer Anayurt'un bunu kendi isteğiyle yapmış olamayacağını, muhtemelen Ömer Anayurt üzerinde kurulan psikolojik baskılar sonucunda Ömer Anayurt'un davadan feragat etmiş olabileceğini söyledim. Bu mesele- nin Ömer Anayurt cephesi. Ancak aynı meselenin, basında ortaya atılan id- dialara bakılırsa bir de Serdar Özgüldür cephesi vardır.

Serdar Özgüldür cephesinde korkunç bir iddia var: Anayurt'un Serdar Özgüldür'e karşı açtığı intihal davası üzerinden Serdar Özgüldür'e şantaj yapılarak Serdar Özgüldür'ün, Anayasa Mahkemesi Başkanlık seçiminde Haşim Kılıç için ve AKP'nin kapatılması davasında, Partinin kapatılmaması yolunda oy kullanmasının sağlandığı iddiası.

Bu iddialar fevkalade nazik olduğu için bunları tekrar kaleme dahi al- mayacağım, bunları aşağıda basına yansıyan halleriyle olduğu gibi aktaraca- ğım. İnşallah bu iddiaları burada aktarıyorum diye bana karşı dava açmazlar. Bu vesileyle belirteyim ki, eskilerin dediği gibi “nakl-i küfür, küfür de ğil- dir”. Ayrıca şunu da belirteyim ki, bu iddialara aşağıda belirteceğim gazete- lerden ulaşılabileceği gibi daha pek çok internet sitesinden de ulaşılabilir. *Google*'da *Serdar Özgüldür intihal şantaj* kelimelerini yazıp arama yapılırsa bu iddiaların dile getirildiği onlarca siteye ulaşılabilir.

Ben yine de bu iddiaları kendi ifadelerimle kaleme dahi almayacağım; gazetelere yansıyan şekliyle, gazetelerin internet sitelerinden olduğu gibi kopyalayıp aşağıya koyacağım.

1. İntihal Davası Üzerinden Serdar Özgüldür'e Şantaj Yapılarak Serdar Özgüldür'ün, Anayasa Mahkemesi Başkanlık Seçimlerin- de Haşim Kılıç Lehine Oy Kullanmasının Sağlandığı İddiası

Bu iddiayı aktarmadan önce iddianın ilişkin olduğu oylama hakkında bilgi verelim:

Oylama.- Haşim Kılıç, 22 Ekim 2007 tarihinde Anayasa Mahkemesi Başkanlığına seçilmiştir¹³. Anayasa Mahkemesi Başkanının 5'e karşı 6 oy ile seçildiği anlaşılmaktadır¹⁴. Anayasamıza göre oylama gizlidir. Dolayısıyla hangi üyenin kime oy verdiğini bilmek mümkün değildir. Ancak, basında Haşim Kılıç'a kendisi dışında, Ahmet Akyalçın, Osman Alifeyyaz Paksüt, Sacit Adalı, Serruh Kaleli ve Serdar Özgüldür'ün oy verdiği yolunda yazılar

13. Resmî Gazete, 23 Ekim 2007, Sayı 26679.

14. <http://www.milliyet.com.tr/2007/10/23/guncel/axgun01.html>

çıktı¹⁵. Bu yazıları destekleyen bir de olay yaşandı. Gazetelerde yeni seçilen Haşim Kılıç'ın 25 Ekim 2007 günü Anıtkabir'e yaptığı resmi ziyarete sadece kendisine oy veren üyelerin (Ahmet Akyalçın, Osman Alifeyyaz Paksüt, Serruh Kaleli ve Serdar Özgüldür'ün) katıldığı; diğer üyelerin Haşim Kılıç'ın başkan seçilmesini protesto etmek amacıyla Anıtkabir'e gitmediği yolunda haberler çıktı¹⁶.

İddia.- Bu iddia *Aydınlık* Gazetesinin 25 Kasım 2011 ve 27 Kasım 2011 tarihli nüshalarında dile getirildi. Haberi *Aydınlık* Gazetesinin web sayfasından aşağıya olduğu gibi koyuyorum.

Aydınlık Gazetesi, 27 Kasım 2011

(<http://www.aydinlikgazete.com/mansetler/5816-dava-geri-cekildi-klc-bakan-oldu.html>).

DAVA GERİ ÇEKİLDİ, KILIÇ BAŞKAN OLDU

Pazar, 27 Kasım 2011

Yüksek yargıda görevli eski yargıç anlattı

Anayasa Mahkemesi Üyesi Dr. Serdar Özgüldür'ü intihalle suçlayan Doç. Dr. Ömer Anayurt'un davayı geri çekmesinden sonra Haşim Kılıç, 6'ya karşı 5 oyla Anayasa Mahkemesi Başkanı oldu

Anayasa Mahkemesi Üyesi Dr. Serdar Özgüldür'ün doktora tezinde intihal olduğuna ilişkin iddialarla ilgili yeni bir durum ortaya çıktı. Yüksek yargıda üst düzey görev yapmış bir yargıcın "Haşim Kılıç'ın Anayasa Mahkemesi Başkanı seçilmesinde Özgüldür'ün intihal davasının geri çektirilmesinin ve intihal şantajının payı var" iddiasını destekleyen bir durum belirlendi. *Aydınlık*'ın araştırmasına göre olay şöyle gelişti: Şu anda profesör olan Sakarya Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Ömer Anayurt, Özgüldür'ün tezinin, kendisinin "Türk Hukukunda İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu" adlı master tezinden "intihal" olduğunu iddia ederek mahkemeye başvurdu. Dava ile ilgili ilk duruşma, 21 Aralık 2006 tarihinde Ankara Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi'nde yapıldı. Anayurt, Özgüldür'den 75 bin 500 TL maddi ve manevi tazminat talebinde bulundu. Davanın ikinci duruşması öncesinde sürpriz bir gelişme yaşandı ve Anayurt ikinci duruşmanın gerçekleşeceği 8 Mart'tan önce, 22 Ocak 2007'de davayı geri çekti. Bu kararla birlikte Özgüldür yargılanmaktan kurtuldu.

15. Örneğin bkz.: <http://www.milliyet.com.tr/yeni-baskan-vekili-paksut/yasam/haberdetayarsiv/24.10.2007/219450/default.htm>

16. Örneğin bkz.: <http://www.milliyet.com.tr/2007/10/27/siyaset/siy12.html>

Davasını çekmeseydi Özgüldür yargılanacaktı

Anayurt davasını çekmeseydi dünyada ilk kez bir anayasa mahkemesi üyesi intihal nedeniyle yargılanmış olacaktı. Türkiye’de ilk kez bir anayasa mahkemesi üyesi intihal suçlamasıyla yargılanmaktan kurtuldu. Bundan sonra ilginç gelişmeler yaşandı. Özgüldür hakkında açılan davanın geri çekilmesinden sonra, 22 Ekim 2007’de Haşim Kılıç 6’ya karşı 5 oyla Anayasa Mahkemesi Başkanı seçildi. Bu seçimde Özgüldür’ün oyunun sonucu belirlediği ifade edildi¹⁷.

Yukarıdaki haberin kaynağı olarak “*yüksek yargıda görevli eski yargıç*” ibareleri ile gösterilmiştir. Haliyle bu emekli yüksek hâkimin kim olduğunu bilmiyoruz. Keşke bu “*yüksek yargıda görevli eski yargıç*”, ismini belirtip iddiasını daha ciddi bir şekilde dile getirseydi.

Burada şu hususun altını çizelim ki, Anayasamıza göre, Anayasa Mahkemesi Başkanlığı seçimleri gizli oyla yapılır. Dolayısıyla bir üyenin kime oy verdiğinin hukuken ispatlanması mümkün değildir.

2. İntihal Davası Üzerinden Serdar Özgüldür’e Şantaj Yapılarak Serdar Özgüldür’ün, AKP’nin Kapatılması Davasında Partinin Kapatılmaması Yolunda Oy Kullanmasının Sağlandığı İddiası

Oylama.- Bilindiği gibi Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Abdurrahman Yalçınkaya, Adalet ve Kalkınma Partisinin kapatılması ve Başbakan Recep Tayyip Erdoğan başta olmak üzere, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül dahil 71 kişinin 5 yıl süre ile siyasetten uzaklaştırılması istemiyle Anayasa Mahkemesinde 14 Mart 2008 tarihinde bir parti kapatma davası açmıştır. Anayasa Mahkemesi, 30 Temmuz 2008 tarih ve E.2008/2, K.2008/1 sayılı kararıyla Adalet ve Kalkınma Partisinin kapatılması davasını reddetmiştir¹⁸. Kararın hüküm fıkrasında belirtildiğine göre, oylamada üyeler şu şekilde oy kullanmıştır:

“Adalet ve Kalkınma Partisi’nin kapatılma davasında yapılan oylamada, Anayasa’nın 68. maddesinin dördüncü fıkrasındaki demokratik ve laik Cumhuriyet ilkelerine aykırı eylemlerin odağı haline gelmesi nedeniyle Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN, A. Necmi ÖZLER, Şevket APALAK ve Zehra Ayla PERKTAŞ’ın “**Parti’nin kapatılması**”; Sacit ADALI, Ahmet AKYALÇIN, Serdar ÖZGÜLDÜR ve Serruh KALELİ’nin “**Parti’nin kapatılması yerine Devlet yardımından yarı oranında yoksun bırakılması**”; Haşim KILIÇ’ın ise “**davanın reddi**”¹⁹...

17. *Aydınlık Gazetesi*, 27 Kasım 2011 (<http://www.aydinlikgazete.com/mansetler/5816-dava-geri-cekildi-klc-bakan-oldu.html>).

18. http://www.kararlar.anayasa.gov.tr/kararYeni.php?l=manage_karar&ref=show&action=karar&id=2611&content=

19. http://www.kararlar.anayasa.gov.tr/kararYeni.php?l=manage_karar&ref=show&action=karar&id=2611&content=

Anayasamızın 149’uncu maddesinin 2008 yılında yürürlükte olan şekline göre, bir siyasî partinin kapatılması için üye tamsayısı beşte üç çoğunluğuyla karar verilmesi gerekliydi ve bu da 7 üyenin kapatılma yolunda o kullanılması gerektiği anlamına geliyordu. 30 Temmuz 2008 günü yapılan oylamada ise Adalet ve Kalkınma Partisinin kapatılması yolunda 6 (altı) oy çıkmıştır. Eğer diğer üyelerden herhangi biri (Sacit ADALI, Ahmet AKYALÇIN, Serdar ÖZGÜLDÜR ve Serruh KALELİ), kapatma yönünde oy kullanmış olsaydı, Adalet ve Kalkınma Partisi kapatılmış olacaktı. Yani Adalet ve Kalkınma Partisini, kapatılmaktan bir oyla kurtulmuştur. Bu bir oy, Sacit ADALI’nın, Ahmet AKYALÇIN, Serruh KALELİ’nin veya Serdar ÖZGÜLDÜR’ün oyu olabilir.

İddia.- Bu iddia *Aydınlık* Gazetesinin 22 Kasım 2011 tarihli nüshasında ortaya atılmıştır. İddianın kaynağı olarak üst düzey bir MİT görevlisi olan Kaşif Kozinoğlu gösterilmiştir:

Aydınlık Gazetesi, 22 Kasım 2011 (http://www.aydinlikgazete.com/index.php?option=com_content&view=article&id=5658:akpy-kapanmaktan-korunun-antaaji-kurtardi&catid=35:joomla&Itemid=95).

AKP’Yİ KAPANMAKTAN KORU’NUN ŞANTAJI KURTARDI

Salı, 22 Kasım 2011 04:35

Üst düzey MİT yöneticisi Kaşif Kozinoğlu AKP’nin nasıl kapatılmadığını anlatıyor: Fehmi Kuru’dan mahkeme üyesine ‘intihal’ şantajı

‘Anayasa Mahkemesi üyesi Serdar Özgüldür’ün, intihal yaptığı hususu Fehmi Kuru tarafından belgeli olarak tespit edilmiş ve bu olay gündeme getirilme tehdidi ile Özgüldür’e o malum ‘tarihi oy’ verdirilmiştir.’

Silivri Cezaevi’nde henüz belirlenemeyen bir sebeple hayatını kaybeden MİT Asya Masası Başmüşaviri Kaşif Kozinoğlu, ölmeden önce *Aydınlık*’a yaptığı açıklamalarda, AKP’ye kapatma davasıyla ilgili gündemi sarsacak önemli açıklamalarda bulundu. Kozinoğlu açıklamalarıyla Anayasa Mahkemesi’nin AKP’yi “laiklik karşıtı eylemlerin odağı” olmakla mahkum etmesine rağmen kapatmamasının şifrelerini veriyor. Kapatılma kararı için 1 tane da-

ha “kapatılsın” oyunun gerektiğini hatırlatan Kozinoğlu, askeri kontenjandan AYM üyeliğine atanan Hakim Albay Serdar Özgüldür’ün şantajla “kapatılmasın” oyu verdiğini açıklıyor. Kozinoğlu, Özgüldür’e santaj yaparını da açıklıyor: Abdullah Gül’e yakınlığıyla bilinen Taha Kıvanç takma adlı Star Gazetesi yazarı Fehmi Kuru. Santaja konu olan olay ise Özgüldür’ün akademik çalışmasında “intihal” yaptığı iddiası. Kozinoğlu olayı şöyle anlatıyor: “Serdar Özgüldür’ün, intihal yaptığı hususu gazeteci Fehmi Kuru tarafından belgeli olarak tespit edilmiş ve bu olay gündeme getirilme tehdidi ile Serdar Özgüldür’e “O” malum tarihi oy verdirilmiştir” diyor.

Serdar Özgüldür’ün kardeşi, Harp Okulu’nda görevli Ayhan Özgüldür ve eşinin, Fehmi Kuru ve ailesi ile çok “sıkı fıkı” olduğunu belirtiyor. Kozinoğlu, Ayhan Özgüldür’le ilgili çok ciddi bir bilgiyi gündeme getiriyor: “Ayhan Özgüldür, Fethullah Gülen’in Harp Okulu’ndaki İMAMI’dır!”

İşte Kozinoğlu’nun ifadeleriyle AKP’ye kapatma davası...

“AKP’yi esasen kapattırmayan, “kapatılsın” oyu vermeyen, askeri kontenjandan Anayasa Mahkemesi üyeliğine atanan Hakim Albay Serdar Özgüldür’dür. Serdar Özgüldür’ü, Anayasa Mahkemesi’ne üye yaptıran emekli Org. Yaşar Büyükanıt’tır.

Özgüldür, AKP’nin “laikliğe karşı eylemlerin odağı olduğunu” kabul etmesine rağmen, ‘Kapatılsın’ yönünde oy vermeyerek (6 olan “kapatılsın” oyunun, 7’ye yükselmesini önleyerek) kapatma kararının hayata geçirilmesini engellemiştir... Serdar Özgüldür’ün, intihal yaptığı hususu gazeteci Fehmi Kuru tarafından belgeli olarak tespit edilmiş ve bu olayı gündeme getirme tehdidi ile Serdar Özgüldür’e o malum ‘tarihi oy’ verdirilmiştir.

‘Tümg. Çubuklu biliyor’

55 yaşında olan ve 65 yaşına kadar Anayasa Mahkemesi Başkanlığı yapabilmek uğruna, bir asker olarak Cumhuriyeti, tarihi boyutları ile satabilen Serdar Özgüldür, bakalım 65 yaşına kadar görevinde kalabilecek mi? Ve tarih sayfalarında nasıl yer alacak? Anayasa Mahkemesi üyeliği gibi kıyak bir göreve gelen bir subay AKP’yi kapattırmamıştır. Gerçek budur! Söz konusu gerçeği de en iyi Genelkurmay Adli Müşaviri Tümgeneral Hıfzı Çubuklu bilmektedir. ...²⁰

Serdar Özgüldür bu habere karşı Aydınlik gazetesine “kamuoyu nezdinde itibarımın sarsılmasına yönelik çirkin ve iftira mahiyetinde bir mizansen üretilmiştir. Vefat etmiş bir istihbarat mensubu kaynak gösterilerek ve hiçbir delile dayandırılmadan yapılan bu yayın suç teşkil ettiği gibi, ... bu tertibin müsebbipleri hakkında adli merciler nezdinde...” şeklinde bir tekzip gönderdiği anlaşılmaktadır²¹.

İddiaların kaynağı olan Kaşif Kozinoğlu hakkında bilgi vermek gerekir: 1955 doğumlu olan Kaşif Kozinoğlu, Kara Harp Okulu mezunudur. Tutuk-

20. Aydınlik Gazetesi, 22 Kasım 2011 (http://www.aydinlikgazete.com/index.php?option=com_content&view=article&id=5658:akpy-kapanmaktan-korunun-antaji-kurtardi&catid=35:joomla&Itemid=95)

21. Aydınlik Gazetesi, 25 Kasım 2011.
<http://www.toplumsalbilinc.org/forum/index.php?topic=16746.0>.

lanmadan önce MİT Dış Operasyonlar Daire Başkanıydı²². 10 Mart 2011 günü Odatv soruşturması kapsamında tutuklandı ve Silivri Cezaevine gönderildi. İlk duruşmasına 22 Kasım 2011 günü çıkacak olan Kaşif Kozinoğlu, duruşmasına 10 gün kala Silivri Cezaevinde 12 Kasım 2011 günü kalp krizi sonucu öldü²³. Ölümü bazı basın yayın organlarında çıkan haberlerde şüpheli bir ölüm olarak değerlendirildi.

Öncelikle belirtelim ki, ölmüş biri tarafından ortaya atılan iddiaların tartışılmasının yanlış olduğunu düşünenler çıkabilecektir. Ben öyle düşünmüyorum. Her iddia onu dile getiren kişinin hayatta olup olmamasından bağımsız olarak doğru veya yanlış olabilir. Ölmüş birinin iddiaları sırf bu nedenle artık değerini yitirirse, iddia sahiplerini ortadan kaldırmının yolu açılr.

Yukarıda alıntılanan haberde Kaşif Kozinoğlu, gazeteci Fehmi Kuru'nun Serdar Özgüldür'e santaj yaptığını iddia ediyor. Bu iddia bana inandırıcı gelmiyor. Bir gazeteci ne diye bir Anayasa Mahkemesi üyesine şantaj yapısın? Şüphesiz Fehmi Kuru, Serdar Özgüldür'ün doktora tezinde Ömer Anayurt'un tezinden yapılmış kaynaksız alıntılar olduğunu tespit etmiş, bunları belgelendirmiş olabilir. Serdar Özgüldür'ün ve Ömer Anayurt tezleri birer gizli belge değildir. Serdar Özgüldür'ün Ömer Anayurt'un tezinden kaynaksız alıntı yapıp yapmadığı konusunda sahip olunan bir bilgi kendisiyle şantaj yapılabilecek özel bir bilgi değildir. Nitekim aşağıda (s.468-567) görüleceği gibi ben de Serdar Özgüldür'ün Ömer Anayurt'tan usûlsüz alıntılar yaptığını aşağıda ayrıntılarıyla gösteriyorum. Bunu da Serdar Özgüldür'ün haberi olmaksızın yapıyorum. Ben yapmasam, bunu bir başkası da yapabilir. Ankara'da hukuk ve adliye çevrelerinde Serdar Özgüldür'ün doktora teziyle ilgili olarak her zaman pek çok rivayet dolaşmıştır ve hâlâ da dolaşmaktadır. Bu tarz bir bilgiyle bir gazetecinin şantaj yapabileceği iddiası inandırıcı bir iddia değildir.

* * *

Ben Adalet ve Kalkınma Partisinin kapatılmasını arzu etmiş bir anayasa hukukçusu değilim. Tam tersine Adalet ve Kalkınma Partisinin kapatılması davasının görüldüğü dönemde *Türkiye Günlüğü* dergisinde bir makale yayınlarak Adalet ve Kalkınma Partisinin kapatılmasına karşı çıktım ve Anayasa Mahkemesinin parti kapatma konusundaki içtihatlarını şiddetle eleştirdim²⁴. Ama Adalet ve Kalkınma Partisinin kapatılmasını davasının görüldü-

22. http://tr.wikipedia.org/wiki/Ka%C5%9Fif_Kozino%C4%9Flu

23. <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/19230428.asp>

24. Kemal Gözler, "Parti Kapatmanın Kriteri Ne? Parti Kapatmaya Karşı Anayasa Değişikliği Çözüm mü?", *Türkiye Günlüğü*, Yıl Sayı 93, Bahar 2008, s.24-31.

Burada özellikle belirtmek isterim ki, Adalet ve Kalkınma Partisinin davasında AKP'nin temsilcileri Cemil ÇİÇEK ve Bekir BOZDAĞ, Anayasa Mahkemesi huzurunda 3 Temmuz 2008 günü yaptıkları sözlü savunmalarında, benim kitap ve makalelerime üç ayrı defa göndermede bulunarak AKP'nin kapatılmaması gerektiği tezini savunmuşlardır.

ğü dönemde o zamanki Anayasa Mahkemesi üye profilini ve Anayasa Mahkemesinin mevcut içtihatlarını bilen bir anayasa hukukçusu olarak, pek çok diğer meslektaşım gibi Adalet ve Kalkınma Partisinin kapatılacağını tahmin ediyor ve bundan dolayı üzüliyordum. Bu olumsuz beklentiler içindeyken Adalet ve Kalkınma Partisinin kapatılması davasından “kapatma” değil, sadece “devlet yardımından mahrumiyet” kararı çıkınca fevkalade sevindim. Ama daha sonra Anayasa Mahkemesinin 30 Temmuz 2008 tarihli kararı 24 Ekim 2008 tarihli *Resmî Gazetede* yayınlandığında Anayasa Mahkemesi üyelerinden kimin ne yönde oy kullandığını gördüğümde, itiraf edeyim biraz şaşırılmış; ama bu üyelerin neticede doğru yolu bulduklarını görerek de sevinmişim.

* * *

Bu bahsi kapatmadan önce bir iki şey daha yazmak istiyorum. Yukarıdaki haberler için gazete kaynaklarını kullanmamı eleştirenler çıkacaktır. Peki ama kaynak olarak neyi kullanacaktım? Keza birileri çıkıp haberlere kaynak olarak kullandığım *Aydınlık Gazetesinin* gayri ciddi ve aşırı politik bir gazete olduğunu söyleyecekler ve benim böyle bir gazeteyi kaynak göstermemi eleştireceklerdir. Ben, yukarıdaki haberler ilk hangi gazetede yayınlanmış ise, o gazeteyi kaynak olarak gösterdim. Bu haberler, daha ciddi gazete hangisi ise orada ilk çıksaydı onları kaynak olarak gösterirdim. Yukarıda görüleceği gibi bir haberde de *Milliyet Gazetesini* kaynak olarak gösterdim. Benim özellikle *Aydınlık Gazetesini* kaynak göstermek gibi bir derdim yoktur. Ancak *Aydınlık Gazetesini* kaynak olarak gösterdiğimi eleştirenlere şunu da söyleyeyim ki, yukarıda görüldüğü gibi, Ömer Anayurt’un Serdar Özgüldür’e karşı açtığı intihal davasıyla ilgili olarak *Zaman Gazetesini* kaynak gösterdim. Çünkü bu konuda ilk ve geniş haberler *Zaman Gazetesinde* yayınlandı.

Zaman Gazetesine ilişkin olarak gözlemlediğim ilginç bir durumu da ifade edeyim: Ömer Anayurt’un Serdar Özgüldür’e karşı açtığı intihal davasını 2006 yılının son günlerinde ilk defa haber yapan *Zaman Gazetesi*, Ser-

Örneğin *Resmî Gazetede* de yayınlanmış olan Anayasa Mahkemesinin 30 temmuz 2008 tarihli kararının içinde bulunan AKP’nin “sözlü savunma”sında şöyle denmektedir:

“Ülkemizde yaşanan bu tecrübeler, iktidar mücadelesinde hukuk dışı ve antide-mokratik bir geleneğin oluşmasına yol açmıştır. Bu nedenle ‘...siyasal iktidarı sandıkta kaybedenler, iktidarı ele geçirmenin başka yollarını arıyorlar. Bir demokraside siyasal iktidarı ele geçirmenin yolu sadece ve sadece sandıktır. Sandıkta kaybedenlerin yapması gereken şey, halkı ikna ederek gelecek seçimleri kazanmaktan ibarettir... Bir demokrasi de iktidar olmanın yolu, ... halktan ve halkın temsilcilerinden geçer’ (Kemal Gözler, “Hukukun Siyasetle İmtihani: Kim Sınıfta Kaldı?”, *Türkiye Günlüğü*, Yıl; 2007, Sayı 89, s.16) (Anayasa Mahkemesi, 30.7.2008, E.2008/1, K.2008/2 Sayılı Kararı, *Resmî Gazete*, 24 Ekim 2008, Sayı 27034, <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2008/10/20081024-10.htm>).

dar Özgüldür'e Anayurt'un açtığı intihal davası üzerinden şantaj yapıldığı iddiasıyla ilgili olarak, yaptığım taramada gözümünden kaçmadıysa, şimdiye kadar bir haber yayınlamamıştır. Oysa bu konuda ilk haberi yapan gazetenin olayın takipçisi olması beklenirdi. 24 Aralık 2006 tarihli *Zaman* Gazetesinde çıkan haber olmasaydı, muhtemelen Ömer Anayurt'un Serdar Özgüldür'e karşı açtığı intihal davasını bugün duymamış olacaktık. *Zaman* Gazetesinin 2008'den sonra bu olaya ilgisiz kalmasını bir tutarsızlık olarak görüyorum. Aynı şekilde 2008'den sonra Serdar Özgüldür ile ilgili iddialara yer veren sol eğilimli basının, 2006 yılında Ömer Anayurt'un Serdar Özgüldür'e karşı açtığı davaya ilgi göstermemiş olmalarını da diğer bir tutarsızlık örneği olarak görüyorum. Hakikat, kimsenin tekelinde değildir. Her gazete, bir noktada hakikatin bir parçasını dile getiriyor, diğer bir parçasını ise gizliyor olabilir. Gazetelerin tavırları sahip oldukları siyasal eğilime göre değişebilir. Ama hakikat gazetelere göre değişen bir şey değildir. Bizim amacımız gazetelere alet olmak değil, gazetelerden yararlanarak hakikati ortaya çıkarmaktır.

* * *

Bu kitap Türkiye'de usûlsüz alıntı sorununun ne kadar yaygın ve önemli bir sorun olduğunu göstermek için yazılmıştır. Ömer Anayurt'un Serdar Özgüldür'e karşı açtığı dava, sonra davasından feragati, daha sonra bu olay dolayısıyla dile getirilen iddialar, usûlsüz alıntı sorununun ne kadar vahim bir mesele olduğunu en açık ve en çarpıcı bir şekilde gözler önüne sermektedir.

IV. SERDAR ÖZGÜLDÜR'ÜN TAM YARGI DAVALARI KİTABI HAKKINDA

Aşağıda Serdar Özgüldür'ün *Tam Yargı Davaları* (Ankara, Yetkin, 1996, 16 cm x 23,5 cm, 495 sayfa, ISBN: 975-464-079-3) isimli kitabında Ömer Anayurt'un *Türk Hukukunda İdarenin Kusur-ara Dayalı Sorumluluğu* isimli yüksek lisans tezin- den kaynağı gösterilmeksizin yapılmış usûlsüz alıntılara örnekler verilmiştir.

Ama önce Serdar Özgüldür'ün söz konusu kitabı hakkında bilgi verelim:

Söz konusu kitabın “Önsöz”ünde ve “Sunuş”unda belirtildiğine göre, Serdar Özgüldür'ün çalışması, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilimdalında, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. İl Han Özay'ın danışmanlığında hazırlanmış ve 6 Mayıs 1994 tarihinde Prof. Dr. İl Han Özay, Prof. Dr. Ali Ülkü Azrak, Prof. Dr. Sait Güran, Prof. Dr. Yıldızhan Yayla ve Doç. Dr. Celal Erkut'tan oluşan jüri önünde savu-

nulmuş ve “pekiyi derecede ve övgüye değer” olarak nitelendirilip kabul edilmiştir²⁵.

Söz konusu çalışmaya Prof. Dr. İl Han Özay övgü dolu bir önsöz yazmıştır. Bu önsözün ilgili kısmını aşağıya olduğu gibi alıyorum:

ÖNSÖZ

(...)

İşte, danışmanlığım altında yürüttüğü ve Başkanı olmaktan onur duyduğum Prof. Dr. Ali Ülkü AZRAK, Sait GÜRAN, Yıldızhan YAYLA ile Doç.Dr. Celal ERKUT’tan oluşan jürinin oybirliği ve “övgü”yle kabul ettiği tezinde Dr. Özgüldür, öğreti ile mensubu bulunduğu Mahkeme’nin, sadece resmi adında bulunduğu için değil gerçekte de “Yüksek” nitelemine hak ettiğini sergileyen “içtihad”ını bütünleştirmeyi başarmıştır.

Jüri, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi’nin o zamanki Başkanı Hakim Tuğgeneral Sayın Taner CANDEMİR’e bir mektup yazmamı ve bu titiz çalışmanın mutlaka yayınlanarak Türk Kamu Hukuku çevresine duyurulmasının sağlanmasını rica etmemi de kararlaştırmıştı. Böylece şimdi bu istek de gerçekleşmektedir.

Bunun bir “ilk” olmasını ve Dr. Özgüldür ile diğer bilimsever hukukçuların Askeri Yüksek İdare Mahkemesi’nin asıl iptal kararlarını da irdeleyen başka çalışmalarıyla bütünleşerek, “İdari Yargı” düzenimizde yer alan bütün kuruluşların “Hukuk Devleti”ni gerçekleştirme işlevlerine gerekli katkıyı sağlamasını dilerim.

Üniversite, Eylül 1995

Prof. Dr. İl Han ÖZAY

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi

İdare Hukuku Öğretim Üyesi

İdare Hukuku ve İlimleri Araştırma Merkezi Müdürü

Söz konusu doktora tezi, kabul edilişinden iki yıl sonra, Mayıs 1996’da, ülkemizin en ciddî hukuk yayınevlerinden biri olan Yetkin Yayınevi tarafından kitap olarak yayınlanmıştır. Kitap piyasada satışıdır. Yetkin Yayınevinden 30 TL karşılığında satın alınabilir²⁶.

İl Han Özay’ın “Gün Işığında Yönetim” Kitabı

Burada özellikle belirtmek isterim ki, Serdar Özgüldür’ün *Tam Yargı Davaları* isimli kitabında bulunan usûlsüz alıntı örneklerinin önemli bir kısmı aynen Prof. Dr. İl Han Özay’ın *Gün Işığında Yönetim* (İstanbul, Alfa,

25. Bkz.: Serdar Özgüldür’ün *Tam Yargı Davaları*, Ankara, Yetkin, 1996, s.10 (Sunuş Yazısı).

26. <http://www.yetkin.com.tr/p/1436/tam-yargi-davalari> (Erişim tarihi: 12 Ekim 2013).

2002) isimli kitabının 705 ilâ 784'üncü sayfaları arasında yer alan Serdar Özgüldür tarafından yazılmış bulunan “İdarenin Sorumluluğu ve Tam Yargı Davaları” başlıklı kısımda da bulunmaktadır. Mesela aşağıda Örnek 14'te verilen usûlsüz alıntı aynen *Gün Işığında Yönetim*'in 731'inci sayfasında; aşağıda Örnek 15 ve 16'da verilen usûlsüz alıntılar aynen *Gün Işığında Yönetim*'in 732'inci sayfasında, aşağıda Örnek 17, 18, 19 ve 20'de verilen usûlsüz alıntılar aynen *Gün Işığında Yönetim*'in 733'üncü sayfasında; aşağıda Örnek 33, 34, 35, 36, 37'de verilen usûlsüz alıntılar aynen *Gün Işığında Yönetim*'in 734'üncü sayfasında; aşağıda Örnek 38, 39, 40 ve 41'de verilen alıntılar *Gün Işığında Yönetim*'in 735'inci sayfasında; aşağıda Örnek 42, 43 ve 44'te verilen usûlsüz alıntılar aynen *Gün Işığında Yönetim*'in 736'ncı sayfasında; aşağıda Örnek 45, 46, 47 ve 49'da verilen usûlsüz alıntılar aynen *Gün Işığında Yönetim*'in 737'inci sayfasında; aşağıda Örnek 50, 51 ve 52'de verilen usûlsüz alıntılar aynen *Gün Işığında Yönetim*'in 738'inci sayfasında; aşağıda Örnek 53'te verilen usûlsüz alıntı aynen *Gün Işığında Yönetim*'in 753'üncü sayfasında, aşağıda Örnek 56'da verilen usûlsüz alıntı aynen *Gün Işığında Yönetim*'in 759'uncu sayfasında, aşağıda Örnek 60'ta verilen usûlsüz alıntı aynen *Gün Işığında Yönetim*'in 763'üncü sayfasında bulunmaktadır.

Serdar Özgüldür tarafından yazılan “İdarenin Sorumluluğu ve Tam Yargı Davaları” başlıklı bölüm, İl Han Özay'ın *Gün Işığında Yönetim* isimli kitabında (s.705-804) bulunduğuna göre ve kitap İl Han Özay tarafından yayınlandığına göre, bu bölüm itibarıyla İl Han Özay'ın söz konusu kitabın editörü olduğu sonucu çıkar. Dolayısıyla İl Han Özay, söz konusu usûlsüz alıntılardan dolayı kitabın editörü olarak, hiç şüphesiz hukukî sorumluluğu vardır. Ömer Anayurt, Serdar Özgüldür'e karşı açtığı davadan feragat etmiş olsa da, İl Han Özay'a karşı hâlâ dava açabilir.

Hukukî sorumluluk bir yana, Serdar Özgüldür'ün yaptığı bu usûlsüz alıntılar konusunda İl Han Özay'ın akademik sorumluluğunun bulunduğunu düşünüyorum. Eğer İl Han Özay, söz konusu doktora tezinin danışmanı olarak gerekli özeni gösterseydi, bu usûlsüz alıntılar olmayacaktı. Dahası İl Han Özay, *Gün Işığında Yönetim* isimli kitabını yayınlarken editör olarak gerekli özeni gösterseydi, Serdar Özgüldür tarafından yazılan ve usûlsüz alıntılar içeren söz konusu bölüm, ülkemizin idare hukuku alanında temel kitaplarından birisi olan *Gün Işığında Yönetim*'de tekrar yayınlanmış olmayacaktı. Akademik âlemde doktora tezi danışmanlarına “tez babası” derler²⁷. İl Han Özay'ın bu “babalık” görevini hakkıyla yaptığı hususu şüphelidir.

27. Batıda akademisyenler, övünerek “akademik soyağaçları (*academic genealogy*)” yayınlurlar. Meşhur Profesör A'nı tez danışmanı Profesör B, Profesör B'nin tez danışmanı Profesör C, Profesör C'nin tez danışmanı Profesör D şeklinde bu böyle devam eder ve pek çok bilim adamı, bir kaç yüzyıl önce ve hatta ortaçağda yaşamış bir profesörü “akademik atası” olarak gösterir.

V. ÖMER ANAYURT'UN YÜKSEK LİSANS TEZİ

Serdar Özgüldür'ün kendisinden usûlsüz alıntılar yaptığı çalışma Ömer Anayurt'un *Türk Hukukunda İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu* isimli yüksek lisans tezidir. Söz konusu tez, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde Yard. Doç. Dr. Zehra Altınbaş'ın danışmanlığında yüksek lisans tezi olarak hazırlanmış ve 1989 yılında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir. Söz konusu tez kitap olarak yayınlanmamıştır.

Söz konusu yüksek lisans tezine YÖK Ulusal Tez Merkezinden ulaşılabilmektedir. Tez söz konusu merkezde 8733 no ile kayıtlıdır²⁸. Keza adı geçen teze Gazi Üniversitesi Merkez Kütüphanesinden ulaşılabilmektedir. Tez adı geçen Kütüphanenin tez kısmında “1647” yer numarasıyla kayıtlıdır²⁹.

Tezin yukarıdaki iki kütüphanede bulunan nüshaları A4 kağıdına yazılmış ve toplam XVII+136 sayfadır.

VI. ALINTI ÖRNEKLERİ

Aşağıda Serdar Özgüldür'ün *Tam Yargı Davaları* isimli kitabında Ömer Anayurt'un *Türk Hukukunda İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu* isimli yüksek lisans tezinden yapılmış usûlsüz alıntılara örnekler verilmiştir.

Alıntı örneklerine geçmeden önce birkaç ön soruna değinmek isterim:

Kaynakçada Bir Eserin Künyesinin Bulunması, Kaynak Gösterme Yükümlülüğünün Yerine Getirildiği Anlamına Gelir mi?

Serdar Özgüldür'ün, Ömer Anayurt'tan kaynağını göstermeksizin pek çok alıntı yaptığı iddiamıza karşı, belki, Serdar Özgüldür, kitabının 366 ilâ 382'nci sayfaları arasında yer alan “Kaynakça”da Ömer Anayurt'un söz konusu yüksek lisans tezinin zikredildiği yolunda bir savunma yapabilecektir. Doğrudur. Ömer Anayurt'un yüksek lisans tezinin künyesi, Serdar Özgüldür'ün kitabının “Kaynakça” başlıklı kısmının 368'nci sayfasında bulunmaktadır. Ancak, Serdar Özgüldür'ün kitabının “Kaynakça”sında Ömer Anayurt'un yüksek lisans tezinin künyesinin yer alması, Serdar Özgüldür'ün kitabının çeşitli sayfalarında Ömer Anayurt'un tezinden yapılmış çeşitli alıntıların kaynağının gösterildiği anlamına gelmez. Zira her somut alıntının kay-

28. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/SearchTez>

29. http://kutuphane.gazi.edu.tr/search*tur/?searchtype=e&SORT=D&searcharg=1647*

nağının ayrıca ve açıkça gösterilmesi gerekir. Bunun yerleşik bilimsel yazma usûllerine göre usûlü, alıntılanan cümlelerin sonunda dipnot başvurusu koyup, dipnotta da alıntının kaynağını göstermekten ibarettir. Zaten Serdar Özgüldür de başka yazarlardan yaptığı pek çok alıntının kaynağını bu şekilde, yani alıntılanan cümlelerin sonunda dipnotta göstermektedir. Aynı şeyi haliyle Ömer Anayurt'tan yaptığı alıntılar için de yapması gerekirdi.

Her alıntının kaynağının ayrıca ve açıkça gösterilmesi gereği, sadece bilimsel zorunluluk değil, aynı zamanda hukukî bir zorunluluktur. Çünkü 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 35'nci maddesine göre alıntı, “bir eserin bazı cümle ve fıkralarının” alınmasından ibarettir ve alıntının “*belli olacak şekilde*” yapılması lazımdır. Serdar Özgüldür'ün kitabında yer alan “Kaynakça”ya bakılarak, Özgüldür'ün kitabında hangi cümlelerin Ömer Anayurt'un tezinden, hangi cümlelerin başka yazarların kitaplarından alındığını anlamak mümkün değildir. Dolayısıyla Serdar Özgüldür'ün “Kaynakça”da Ömer Anayurt'un adını zikretmesi, FSEK, m.35'te öngörülmüş olan alıntı ve atıf koşullarını yerine getirmez.

Aslında burada tartıştığımız bu sorun, yukarıda bir başka yerde de dediğimiz gibi, üniversite düzeyinde tartışılması ayıp kaçacak bir sorundur. Bütün yüksek lisans ve doktora öğrencileri tezlerini yazmadan önce, nasıl alıntı ve atıf yapacaklarını öğrenirler.

Serdar Özgüldür, Alıntı ve Atıf Usûllerini Biliyor mu?

Usûlsüz alıntı yaptığı iddiasıyla karşılaşan bazı kişiler, alıntı yapma ve kaynak gösterme usûlleri konusunda tecrübesiz olduğu ve bu konudaki hataların, kötü niyetten değil, bilgi eksikliği ve tecrübesizlikten kaynaklandığı yolunda savunma yapıyorlar. Ben Serdar Özgüldür'ün böyle bir savunmaya teşebbüs etmeyeceğini umarım. Ama yine de bir ihtimal böyle bir savunmaya karşı şu cevapları vermek isterim: Bir kere, “doktora”, bir meslekte en yüksek eğitim derecesidir. Bir alanın “doktor”u olan birisinin o alanda bilgi eksikliği veya tecrübesiz olduğu iddiası inandırıcı bir iddia değildir. Eğer gerçekten böyle bir bilgisizlik söz konusu ise, zaten o kişinin doktor olmaması gerekir. Eğer usûlsüz alıntılar, gerçekten bilgi eksikliğinden kaynaklanıyor ise, bu durum, söz konusu doktora tezinin hazırlanıp kabul edildiği İstanbul Üniversitesi SBE Kamu Hukuku Anabilimdalı ve özelde de söz konusu doktora tezinin danışmanı olan Prof. Dr. İl Han Özay için ciddi bir problem teşkil eder.

Diğer yandan, alıntılardaki usûlsüzlüklerin bilgi eksikliğinden kaynaklandığı yolundaki savunmanın, Serdar Özgüldür'ün kitabı için gerçeği yansıtmadığını da söylemek isterim. Serdar Özgüldür, alıntı ve atıf usûllerini gayet iyi biliyor. Serdar Özgüldür, Sıddık Sami Onar, Ragıp Sarıca, Lütfi Duran, Şeref Gözübüyük, Metin Günday gibi meşhur ve büyük yazarlardan

alıntı yaptığında bu alıntıları usûlüne uygun olarak gösteriyor ve alıntının sonunda da dipnotta alıntının yapıldığı yazarlara atıf yapıyor. Örneğin Serdar Özgüldür kitabın tek bir sayfasında (s.85), tam 13 adet dipnotuyla Onar, Sarıca, Derbil, Özyörük, Duran, Zabunoğlu, Gözübüyük, Düren, Ulusan, Günday, Eroğlu, Yayla ve Esin’e atıf yapıyor (s.85, dipnot 313-325).

Dahası Serdar Özgüldür, “aynen alıntı”ların, yani kelime kelime yapılan alıntılarının tırnak içinde verilmesi gerektiği kuralını da biliyor ve meşhur ve büyük yazarlardan alıntı yaptığı zaman bu alıntılarını tırnak içinde veriyor. Örneğin Serdar Özgüldür, kitabının 50 ve 51’nci sayfalarında Akın Düren, Yüksel Esin, Yıldızhan Yayla, Ragıp Sarıca, Lütfi Duran gibi yazarlardan yaptığı alıntılarını tırnak içinde veriyor ve her bir alıntının kaynağını dipnotta usûlüne uygun olarak gösteriyor.

Keza Serdar Özgüldür, aynen alıntılarının tırnak içinde verilmesi ve alıntılanan cümlelerin italikle yazılması veya daha küçük puntuyla dizilmesi gibi kuralları da biliyor ve bu kuralları alıntı yaptığı mahkeme kararları için de uyguluyor. Örnek için kitabın 211 ilâ 367’nci sayfaları arasında yer alan üçüncü ve dördüncü bölümünden herhangi bir sayfaya bakılabilir.

Serdar Özgüldür’ün Onar, Sarıca, Derbil, Özyörük, Duran, Gözübüyük, Düren, Günday, Yayla gibi büyük ve meşhur idare hukukçuları söz konusu olduğunda onlara usûlüne uygun olarak atıf yapması, buna karşılık Ömer Anayurt’un çalışmasına atıf yapmaması vakıası insanın aklına çeşitli sorular getirmektedir: Acaba Serdar Özgüldür, Ömer Anayurt’un tezinin Türkiye’de sadece iki kütüphanede bulunduğunu, bu tezden yapılan kaynaksız alıntılarının kimse tarafından fark edilmeyeceğini mi düşündü?

Serdar Özgüldür, Ömer Anayurt’a Hiç mi Atıf Yapmıyor?

Hayır. Serdar Özgüldür’ün kitabında, Ömer Anayurt’a yapılmış, yanlış saymadıysak, toplam 19 (ondokuz) adet atıf vardır. Bunlar kitabın 67 ilâ 81’nci sayfaları arasında yer alan 212, 218, 224, 227, 228, 233, 235, 237, 239, 240, 242, 251, 255, 269, 272, 278, 279, 284, 296 nolu dipnotlarındadır.

Bu 19 adet atıf, Serdar Özgüldür’ün Ömer Anayurt’tan yaptığı alıntılarını hukuka uygun hâle getirmiyor. Üç nedenden dolayı:

Bir kere, bu atıfların hepsi, aşağıda ilgili örneklerde tek tek göstereceğimiz gibi usulsüz atıftır. Söz konusu atıflarla Serdar Özgüldür’ün yaptığı alıntı Ömer Anayurt’tan kelimesi kelimesine yapılmış birer “aynen alıntı”dır. Dolayısıyla bu alıntılarının öncelikle, FSEK, m.35/son’da öngörülen “iktibasın belli olacak şekilde yapılması” şartı uyarınca tırnak içine alınması ve italik harflerle verilmesi veya Serdar Özgüldür’ün kitabının başka yerlerinde yaptığı gibi daha küçük punto ile dizilmesi gerekir. Serdar Özgüldür bunu yap-

mıyor. Buna örnek olarak aşağıda 14, 16, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 32, 35, 42, 43, 46, 47, 48, 49 nolu örneklerle bakılabilir.

İkinci olarak, bir aynen alıntının, mantık gereği sadece ve sadece bir kaynağı olabilir. Çünkü aynen alıntı kelime kelime, noktası virgülüne yapılmış bir alıntıdır. Böyle bir alıntı haliyle aynı anda iki yazardan alınmış olamaz. Bu nedenle aynen alıntının bulunduğu yerde tek yazara atıf yapılır. Serdar Özgüldür ise Ömer Anayurt'tan yaptığı pek çok aynen alıntıdan sonra *sadece Ömer Anayurt'a değil, onun ismi yanında ve her zaman onun ismin-den önce başka yazarlara da atıf yapmaktadır*. Örnek 16, 22, 25, 26, 27, 28, 29, 32, 35, 43, 46, 47, 48, 49'a bakılabilir. Bu örneklerde Serdar Özgüldür'ün Ömer Anayurt'tan başka yazarlara yaptığı atıflar, FSEK, m.71/1, b.5 anlamında birer “yanlış veya aldatıcı mahiyette” atıftır.

Üçüncü olarak şu söylenebilir: Serdar Özgüldür'ün Ömer Anayurt'un adını 19 adet dipnotta zikretmesi, şüphesiz ki, hiç zikretmemesinden iyidir. Ama bu tamamıyla yetersizdir. Çünkü, Serdar Özgüldür'ün Ömer Anayurt'tan usûlsüz olarak aldığı paragraf sayısı 100'den çok fazladır (Biz aşağıda 76 adet usûlsüz alıntı örneği verdik. Bu örneklerin bazılarında alıntılanan metin tek paragraftan değil, bir kaç paragraftan oluşmaktadır. Mesela Örnek 8'de dokuz paragraf uzunluğunda bir alıntı vardır). Serdar Özgüldür'ün, Ömer Anayurt yapması gereken atıf sayısı nereden baksanız yüzden çok fazladır. Bunların 19'unda Ömer Anayurt'a atıf yapılması -ki bu atıflar da yukarıda açıklandığı gibi usûlsüzdür-, geri kalan alıntıları haliyle hukuka uygun hâle getirmez. Aşağıda tek tek gösterileceği gibi, Serdar Özgüldür, Ömer Anayurt'tan pek çok alıntı yapmasına rağmen hiçbir şekilde Ömer Anayurt'a atıf yapmamaktadır. Aşağıda görüleceği gibi toplam 60 örnekte (Örnek 1-3, 15, 17-21, 24, 30, 31, 33, 34, 36-41, 44, 45, 50-76) Serdar Özgüldür, Ömer Anayurt'a bir atıf yapmamaktadır. Örneklerdeki alıntılar, FSEK, m.71/1, b.3'te hükme bağlanan “kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma” durumuna vücut verir.

Özetle, Serdar Özgüldür, Ömer Anayurt'tan alıntı yaparken, Fikir ve Sanat Eserleri Kanununda öngörölmüş bulunan alıntı şarlarını üç değişik şekilde ihlâl etmektedir:

1. *Aynen alıntı yapmak, ama alıntıları tırnak içinde vermemek*. Bu fiil FSEK, m.35/son'da öngörölen alıntının “belli olacak şekilde” yapılması şartına aykırılık teşkil eder.
2. *Ömer Anayurt'tan aynen alıntı yapıp, Ömer Anayurt yanında başka yazarlara atıf yapmak*. Bu fiil, FSEK, m.71/1, b.5'te hükme bağlanan “yanlış veya aldatıcı mahiyette kaynak gösterme” durumuna vücut verir.
3. *Ömer Anayurt'tan alıntı yapıp, kaynağını hiçbir şekilde göstermemek*. Bu fiil, FSEK, m.71/1, b.3'te hükme bağlanan “kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma” durumuna vücut verir.

Serdar Özgüldür'ün Ömer Anayurt'tan yaptığı alıntılar sadece yukarıdaki üç şart bakımından hukuka aykırı değildir. Bu alıntılar, ayrıca FSEK, m.35/1, b.1'de öngörülen *iktibasın "bazı cümle ve fıkralar" ile sınırlı olması* şartına, ve keza FSEK, m.35/1, b.3'te öngörülmüş olan *"iktibasın maksadın haklı göstereceği nispet dahilinde ve münderacatını aydınlatmak maksadıyla" yapılması şartına* da aykırılık teşkil eder. Çünkü, aşağıda tek tek açıklanacağı gibi, Serdar Özgüldür'ün kitabının "Mukayeseli Hukukta İdarenin Sorumluluğu" (s.33-38), "Genel Olarak Hizmet Kusuru Kavramı" (s.67-69), Hizmet Kusurunun Özellikleri" (s.69-73), "Hizmet Kusuru Teşkil Eden Hâller" (s.74-78) gibi başlıkları neredeyse bir bütün olarak, paragraf paragraf (ve paragrafların neredeyse hepsi birer aynen alıntı düzeyinde olmak üzere) Ömer Anayurt'un tezinden alınmıştır. Bu başlıklar altında yapılan alıntılarda maksadın haklı göstereceği nispet aşılmıştır. Keza bu başlıklar altında, Serdar Özgüldür'ün Ömer Anayurt'tan yaptığı alıntılar, Serdar Özgüldür'ün kendisinin oluşturduğu bir münderacatı aydınlatmak için değil, doğrudan doğruya münderacat oluşturmak için yapılmıştır. Söz konusu başlıklar altında Ömer Anayurt'tan alıntılanan paragraflar çıkarılırsa ortada boş sayfalar kalır.

Şimdi Serdar Özgüldür'ün kitabında bulunan kaynaksız alıntı örneklerine örnek verelim:

ÖRNEK 1

Serdar Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, Ankara, Yetkin, 1996, s.33:

Almanya'da 1949 tarihli Bonn Anayasası'nın 34ncü maddesi ile, kamu personelinin kusurundan doğan zararların tazmininin idareye ait olduğu belirtilmiştir. Bu Anayasal norm ile kendisine bir kamu görevinin ifası verilen herkes, sorumluluk hukuku bakımından görevli sayılarak, bunların eylemlerinden ve işlemlerinden doğan zararlardan dolayı idarenin sorumluluğu kabul edilmiştir.³⁹ Diğer taraftan Alman Medeni Kanununun 839ncü maddesinde yapılan değişiklik, Devlete ait olup özel hukuk alanına giren durumlar, Anayasa'nın 34ncü maddesinin uygulama alanı dışında tutulmuştur.

Gerek Anayasanın 34. maddesi gerekse Alman Medeni Kanununun 839. maddesine göre idarenin sorumlu tutulabilmesi için, kamu personelinin kusuru gerektiğinden, çoğu zaman zarara uğrayan, bu şartın ispat edilememesi nedeniyle güçlükle karşılaşmaktaydı. Mahkemeler bu gerçeği görerek zamanla kusursuz sorumluluk hallerine yönelmişlerdir.⁴⁰

³⁹ Gürsoy, Sorumluluğa İlişkin Son Gelişmeler, s.81.

⁴⁰ Ali Ülkü Azrak, "Alman İdare Hukukunda Devletin Amme Hukuku Faaliyetinden Doğan Mesuliyeti", *İHFM.*, C XXVIII, S.2., İstanbul, 1962, s.375.

Ömer Anayurt, *Türk Hukukunda İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, (Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi SBE), Ankara, 1989, s.27:

1949 tarihli Bonn Anayasası, 34. madde ile kamu personelinin kusurundan doğan zararların tazmininin idareye ait olduğu kuralını tekrarlamıştır. Kendisine bir kamu görevinin ifası verilen herkesi sorumluluk hukuku bakımından görevli sayarak, bunların eylemlerinden ve işlemlerinden doğan zararlardan dolayı idarenin sorumluluğu kabul edildi. Diğer taraftan Alman Medeni Kanununun 839. maddesinde değişiklik yapılarak "her görev ihlâli halinde" ibaresi yerine "kamu hizmetinin ifasında" ibaresi konuldu. Böylelikle Devlete ait olup özel hukuk alanına giren durumlar 34. maddenin uygulama alanı dışında tutulmuştur.

Gerek Anayasanın 34. maddesi ve gerek Alman Medeni Kanununun 839. maddesine göre idarenin sorumlu tutulabilmesi için kamu personelinin kusuru gerektiğinden çoğu zaman zarara uğrayan, bu şartın ispat edilememesi nedeniyle güçlüklerle karşılaşmaktaydı. Mahkemeler bu gerçeği görerek zamanla kusursuz sorumluluk hallerine yönelmişlerdir. Mah-

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür'ün yukarıdaki iki paragrafı noktası virgülüne Ömer Anayurt'un tezinden alınmadır. Öncelikle belirtelim ki, söz konusu alıntı noktası virgülüne bir alıntı olduğuna göre bir "aynen alıntı" olarak tırnak içinde italik harflerle dizilmeli veya girintili paragraf olarak verilmelidir. Serdar Özgüldür bunu yapmadığı gibi, bu iki paragraf için Ömer Anayurt'a değil, başka iki yazara atıf yapmaktadır. Belki iyi niyetli okuyucular, söz konusu iki paragrafların Ömer Anayurt'tan değil Serdar Özgüldür'ün atıf yaptığı yazarlardan alındığını, örneğin "*mahkemeler bu gerçeği görerek zamanla kusursuz sorumluluk hallerine yönelmişlerdir*" cümlesinin Serdar Özgüldür'ün 40 nolu dipnotunda belirtilen Ali Ülkü Azrak'ın makalesinin 375'nci sayfasından alındığını düşünebilirler. Ne var ki, biz Ali Ülkü Azrak'ın adı geçen makalesinin 375'nci sayfasına baktık böyle bir cümleye rastlayamadık.

Serdar Özgüldür'ün izleyen paragrafı da Ömer Anayurt'tan alınmıştır. Şimdi bunu görelim:

ÖRNEK 2**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.33:**

Bugün Alman Hukukunda idarenin hem kusurlu hem de kusursuz sorumluluğu sözkonusudur. Kusur sorumluluğu, görev sorumluluğuna dayandırılmaktadır.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.28:

Bugün Alman Hukukunda idarenin hem kusurlu hem de kusursuz sorumluluğu söz konusudur.

Kusur sorumluluğu görev sorumluluğuna dayandırılmaktadır.

Görüldüğü gibi alıntı kelimesi kelimesine Ömer Anayurt'tan, ama Ömer Anayurt'a atıf yok. Serdar Özgüldür'ün Alman hukukunda idarenin sorumluluğu başlığının son paragrafı da Ömer Anayurt'un tezinden alınmıştır. Şimdi bunu görelim:

ÖRNEK 3**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.34:**

İdarenin hukuka aykırı olmayan fiillerinden dolayı kusursuz sorumluluğu genellikle Bonn Anayasasının 14ncü maddesinde yer alan kamulaştırma ve kişisel haklar üzerine kamu lehine yüklenen külfetlerde kabul edilmektedir. İdarenin hukuka aykırı fiillerinden dolayı kusursuz sorumluluğu ise, tehlike sorumluluğu ilkesiyle, sebepsiz iktisap teorisiyle açıklanmaya çalışılmaktadır.⁴³

⁴³ Ali Ülkü Azrak, Alman Hukukunda, ss.377-379.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.28:

İdarenin hukuka aykırı olmayan fiillerinden dolayı kusursuz sorumluluğu genellikle Bonn Anayasasının 14. maddesinde yer alan kamulaştırma ve kişisel haklar üzerine kamu lehine yüklenen külfetlerde kabul edilmektedir.

İdarenin hukuka aykırı fiillerinden dolayı kusursuz sorumluluğu ise doktrinde hakkaniyet esasıyla, risk teorisiyle, tehlike sorumluluğu ilkesiyle, sebepsiz iktisap teorisiyle açıklanmaya çalışılmaktadır (92).

(92) Azrak, A.Ü.: a.g., sh.377-379.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür'ün paragrafı kelimesi kelimesine Ömer Anayurt'tan alınma, ama Ömer Anayurt'a atıf yok. Burada ayrıca belirtelim ki, Serdar Özgüldür'ün 43 nolu dipnotunda Ali Ülkü Azrak'a yaptığı atıf, dikkat edileceği üzere Ömer Anayurt'un 92 nolu dipnotunda yaptığı atıftır. Bir alıntıda hem ana metnin, hem de dipnotun aynı olması ortada alıntı olduğunun tartışılmaz bir kanıtıdır. Alıntılanan metni dipnotlarıyla birlikte almak, usûlsüz alıntının en iptidai şeklidir.

ÖRNEK 4

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.34:

4. İngiliz Hukukunda

İngiliz Hukukunda idarenin sorumluluğuna özgü bir sistem yoktur. Bazı özel durumlar dışında, idari faaliyetlerin sebep olduğu zararların tazminine, özel hukukun sorumluluğa ilişkin kuralları uygulanır.⁴⁴

⁴⁴ Carol Harlow - Michel Distel, "İngiltere'de Kamu Gücünün Hukukiliği, Hukuk Dışılığı ve Sorumluluğu", *Fransa ve İngiltere'de İdarenin Sorumluluğu*, çev. Turgut Candan, Dnş. Yay. No: 39, Ankara, 1984, s.109.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.28:

B. İngiliz Hukukunda

İngiliz Hukukunda idarenin sorumluluğuna özgü bir sistem yoktur. Bazı özel durumlar dışında, idari faaliyetlerin sebep olduğu zararların tazminine, özel hukukun sorumluluğa ilişkin kuralları uygulanır (93).

(93) Harlow, C. - Distel, M. (Çev. ve Drl. Candan, T.): *İngiltere'de Kamu Gücünün Hukukiliği, Hukuk Dışılığı ve Sorumluluğu*, Fransa'da ve İngiltere'de İdarenin Sorumluluğu, Ankara 1984, sh.109.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür'ün başlığı da, başlıktan sonra gelen cümlesi de noktası virgülüne Ömer Anayurt'un tezinden alınmıştır. Dahası Serdar Özgüldür'ün 44 nolu dipnotunda gösterdiği kaynak da aldatıcı bir kaynaktır ve gerçekte bu kaynak dahi Ömer Anayurt'un 93 nolu dipnotundan alınmıştır. Yukarıda da belirttiğimiz gibi hem ana metindeki cümlelerin, hem de bu cümleye bağlı dipnotun aynı olması ortada bir alıntı olduğunun tartışmasız kanıtıdır.

ÖRNEK 5

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.35:

İdarenin her türlü hareketinden doğrudan doğruya memurun sorumlu tutulması eğilimi, kamu hizmetlerinin gereği gibi yapılmaması sonucunu doğurmaya başlayınca, mahkemeler memurların sorumluluğunu daraltma yoluna gitmişlerdir. Ancak mahkemelerce idarenin sorumluluğunun tanınması ve kabul edilmesi için pek de fazla gayret gösterildiği söylenemez. İdarenin sorumluluğu alanında büyük yük yasama organına düşmüştür.⁴⁷ 1947 tarihli yasadan sonra artık "King can do no wrong" ilkesinden kaynaklanan bir dokunulmazlıktan yararlanan "Taç" ve kamu kuruluşlarına karşı dava açılabilmesi imkânı doğmuştur. Böylece "Kral hata yapmaz" ilkesinden yavaş yavaş uzaklaşarak, idarenin sorumluluğu kabul edilmeye başlanılmıştır.⁴⁸

⁴⁷ Şeref Gözübüyük, *Amerika'da ve Türkiye'de İdarenin Kazai Murakabesi*, Ankara, 1961, s.105.

⁴⁸ Harlow - Distel, *İngiltere'de Kamu Gücünün*, s.130.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.29:

İdarenin her türlü hareketinden doğrudan doğruya memurun sorumlu tutulması; kamu hizmetlerinin gereği gibi yapılamayacağı, memurların hareket kabiliyetlerini daraltacağı gözönünde tutularak, mahkemeler, memurların sorumluluğunu daraltma yoluna gitmişlerdir (94).

Fransa'dakinin tersine Anglo-Amerikan Hukukunda idarenin sorumluluğunun tanınması ve kabul edilmesi için mahkemeler pek fazla gayret göstermemişlerdir. İdarenin sorumluluğu alanında büyük yük yasama organına düşmüştür(95).

Yasama Organı, 1947 yılında çıkarmış olduğu "Crown Proceedings Act" ile, artık "King can do no wrong" ilkesinden kaynaklanan bir dokunulmazlıktan yararlanan Taç ve kamu kuruluşlarına karşı dava açılabilmeye başlanmıştır (96). Böylece "kral hata yapmaz" ilkesinden yavaş yavaş uzaklaşarak, idarenin sorumluluğu kabul edilmeye başlanmıştır.

(95) Gözübüyük, A.Ş: *Amerika'da ve Türkiye'de İdarenin Kazai Murakabesi*, sh.105.

(96) Harlow, C.-Distel, M.:age., sh.130, dn.76.

Görüldüğü gibi alıntı dipnotlarıyla birlikte Ömer Anayurt'tan. Ama Anayurt'a atıf yok. Serdar Özgüldür'ün yukarıdaki paragrafını izleyen paragrafı da Ömer Anayurt'tan alınmıştır. Şimdi onu görelim:

ÖRNEK 6

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.35:

İngiltere'de bazı faaliyetlerin zararlı sonuçları özel bir rejime tâbi kılınmıştır. Elektrik ve gaz dağıtımı gibi bazı kamu hizmetleri hemen hemen tam bir sorumsuzluktan faydalanmaktadır. Diğer taraftan, bazı faaliyetlerde kusursuz sorumluluk sözkonusudur. 1965 tarihli **Nükleer Tesisler Kanununun** (Nuclear Installations Act) hükümleri, nükleer kaynakların sebep olduğu kazalar dolayısıyla bir kusursuz sorumluluk rejimi öngörmüştür. Aynı şekilde 1973 tarihli Arazi Tazminatı Kanunu (Land Compensation Act) da, kusursuz sorumluluğa yer vermektedir.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.29:

İngiltere'de bazı faaliyetlerin zararlı sonuçları özel bir rejime tabi kılınmıştır. Elektrik ve gaz dağıtımı gibi bazı kamu hizmetleri hemen hemen tam bir sorumsuzluktan faydalanmaktadır (97). Diğer taraftan bazı faaliyetlerde kusursuz sorumluluk söz konusudur. 1965 tarihli Nükleer Tesisler Kanununun (Nuclear Installations Act 1965) hükümleri, nükleer kaynakların sebep olduğu kazalar dolayısıyla bir kusursuz sorumluluk rejimi öngörmüştür. Aynı şekilde 1973 tarihli Arazi Tazminatı Kanunu (Land Compensation Act) da, kusursuz sorumluluğa yer vermektedir (98).

(97) Harlow, C.-Distel, M.:age., sh.122.

(98) Harlow, C.-Distel, M.:age., sh.123.

Görüldüğü gibi alıntı Ömer Anayurt'tan; ama Anayurt'a atıf yok. Serdar Özgüldür'ün izleyen paragrafı da Ömer Anayurt'un izleyen paragraf alınmıştır. Şimdi bunu görelim:

ÖRNEK 7**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.35:**

İngiltere’de eğer bir faaliyet yasaca yapılmasına izin verilmiş bir faaliyetse, faaliyetin neden olduğu zararlardan idare sorumlu tutulamaz. Ancak, zarar idareye verilen yetkinin kaçınılmaz bir sonucu olarak doğmuşsa, bu durumlarda sorumsuzluktan söz edilemez.⁴⁹

⁴⁹ Harlow - Distel, ss. 122 - 124.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.29:

İngiltere’de eğer bir faaliyet yasaca yapılmasına izin verilmiş bir faaliyetse başka bir deyişle hukuka uygun bir faaliyetse faaliyetin neden olduğu zararlardan idare sorumlu tutulamaz. Ancak, zarar, idareye verilen yetkinin kaçınılmaz bir sonucu doğmuşsa bu durumlarda sorumsuzluktan söz edilemez (99).

(99) Harlow, C.-Distel, M.: age., sh.124.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür’ün paragrafı aynen Ömer Anayurt’tan alınmıştır. Ama Ömer Anayurt’a yapılan bir atıf yoktur.

Belirtelim ki, yukarıda Örnek 4-7’de gösterildiği gibi Serdar Özgüldür’ün kitabının 34 ilâ 35’nci sayfalarında yer alan “İngiliz Hukukunda” başlıklı kısımdaki bütün paragraflar, Ömer Anayurt’un tezinin 28 ilâ 29’uncu sayfalarında yer alan “İngiliz Hukukunda” başlıklı kısımdan alınmıştır. Alıntılar yukarıda örneklerde (Örnek 4-7) görüleceği gibi kelimesi kelimesine aynıdır. Dahası sırası dahi aynıdır. Alıntılanan paragrafların ardışık olarak her iki kitapta da aynı sırayla gitmesi, ortada tartışmasız bir alıntı olduğunun delilidir. Burada sormak isterim: Serdar Özgüldür kitabının 34 ilâ 35 sayfalarında “İngiliz Hukukunda” başlıklı kısımda Ömer Anayurt’tan farklı olarak ne söylemiştir?

* * *

Yukarıda açıkladığımız gibi Serdar Özgüldür’ün alıntıladığı paragraflar, bir başlığın orasından burasından çekilip alınmış paragraflar değil, bir başlığın altındaki bütün paragrafların ardışık olarak ve bir bütün olarak alınması niteliğindedir. Yukarıda “İngiliz Hukukunda” başlıklı kısımdaki alıntıların bu şekilde olduğunu söylemiştik. Ancak bunun en güzel örneği Serdar Özgüldür’ün kitabının 37 ilâ 38’nci sayfaları arasında yer alan “Avrupa Topluluğu Hukukunda” başlığı altındaki 9 (dokuz) paragraftır. Bu dokuz paragraf, içerik olarak aynen ve üstelik aynı sırayla Ömer Anayurt’un tezinde bulunmaktadır. Aşağıda görüleceği gibi alıntılanan paragraflarda cümleler aynen,

kelimesi kelimesine Ömer Anayurt'un tezinde geçmektedir. Görünen odur ki, Serdar Özgüldür, Ömer Anayurt'un tezinin 30-31'inci sayfalarındaki "Avrupa Topluluğu Hukukunda" başlıklı kısmı tekrar kaleme alma zahmetine dahi katlanmamıştır.

Yukarıda Serdar Özgüldür'ün Ömer Anayurt'tan yaptığı alıntıları paragraf paragraf karşılaştırdım. Yani bir paragraf Serdar Özgüldür'den, bir paragraf Ömer Anayurt'tan verdim. Burada böyle yapmayacağım. Serdar Özgüldür'den "Avrupa Topluluğu Hukukunda" başlığı altındaki dokuz paragrafı ve bunun altına Ömer Anayurt'u bunların kaynağı olan dokuz paragrafını olduğu gibi vereceğim:

ÖRNEK 8

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.37-38:

Avrupa Topluluğu Hukukunda, Toplulukların organ ya da personelinin görevlerini yerine getirirken verdikleri zararlardan sorumluluk esası benimsenmiştir. Avrupa Toplulukları'na Andlaşmada öngörülen amaçlara ulaşmak için tanınan yetkiler ve Topluluk hukukunun nitelikleri karşısında bireylerin yargısal korunmasını sağlamak için de iptal ve tamyargı sistemleri oluşturulmuştur.⁵⁴

Topluluk Hukukunda böyle bir sorumluluk esasının kabulü "... Toplulukların yasama ve idare görevlerini yerine getirirken çok kritik ve duyarlı bir alan olan iktisadî ve sosyal alanda etkin bir müdahaleyi içeren faaliyetler yapmak zorunda olması ve bu tür faaliyetlerin bütün dikkat ve özene karşın gene de üçüncü kişilere zarar verme olasılığının hayli yüksek olması karşısında olağanüstü önem taşımaktadır."⁵⁵

Topluluk Hukukunda sorumluluk hükümleri, bir taraftan üye devletlerin idari sorumluluk sistemlerinden bağımsız bir sistem olarak belirirken, diğer taraftan Avrupa Ekonomik Topluluğu Andlaşmasının 215nci maddesinin üye devletlerin idari sorumluluk kurallarına yapmış olduğu atıf dolayısıyla Avrupa Ekonomik Topluluğu içerisinde bağımsız bir idari sorumluluk sisteminin bulunmadığı izlenimini vermektedir.⁵⁶

Paris Andlaşmasının 34. maddesinde sorumluluğun şartları şu şekilde gösterilmiştir:

- Topluluk idaresinin bir karar ya da tavsiyesinin olması,
- Bu işlemlerin bir iptal hükmüyle sakatlığının tespit edilmiş olması,
- İşlemlerin bir zarara sebebiyet vermiş olması.

Böylece maddeye göre ancak Komisyon'un karar ve tavsiye türündeki işlemlerinden doğan zararların tazmini düzenlenmiş olup, Komisyon'un hareketsizliğinden doğan zararların tazmini öngörülmemiştir. Diğer taraftan Topluluklar Konseyi'nin işlemlerinin uygulanmasından doğan zararlar, bu düzenlemenin dışında bırakılmıştır. Topluluk Hukukunda kusursuz sorumluluğa yer verilmemiştir. Çünkü zarar doğuran işlemin, Avrupa Topluluğu Divanı tarafından daha önce hukuka aykırılık nedeniyle iptal edilmesi gerekir.⁵⁷

Andlaşmanın 34. maddesine göre yukarıda açıklamış olduğumuz esaslar dahilinde Topluluk, (idare) ilgilinin zararını tazmin etmek zorunda olup, bunu yapmadığı takdirde, ilgili, yargı yoluna başvurabilir.

Paris Andlaşmasının 40. maddesi ise, 34. madde hükmü saklı tutulmak şartıyla andlaşmanın uygulanışı sırasında Topluluk İdaresinin hizmet kusuru nedeniyle zarar verdiği kişilerin yargı yoluna başvurarak zararlarının tazminini talep edebileceklerini ifade etmektedir. Yine bu maddede Topluluk memur ve müstahdemlerinin görevlerini yerine getirdiği sırada üçüncü kişilere vermiş oldukları zararlardan, Topluluk İdaresinin sorumlu olduğunu ve Topluluğun zararı veren memur ve müstahdeme rücu hakkının saklı olduğu belirtilmektedir.

Roma Andlaşmaları ise (Avrupa Ekonomik Topluluğu - A. madde 215/2; Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu - A. madde 188/2) Topluluk organları veya personelinin görevlerini yerine getirirken üçüncü kişilere vermiş oldukları zararların nasıl tazmin edileceği konusunda üye devletlerin hukukuna atıf yapmaktadır. Böylece üye devletlerin bu konudaki genel hukuk kurallarına göre sorumlulukları belirlenecektir. Genel hukuk kuralları ise üye devletlerin hepsinde ortak olan kurallardır.⁵⁸

⁵⁴ Oder, s.2.

⁵⁵ Ali Ülkü Azrak, *Avrupa Topluluklarında İdari Yargının Genel Esasları*, İstanbul, 1982, s.70.

⁵⁶ Azrak, *Avrupa Topluluklarında*, s.71.

⁵⁷ Azrak, s.71.

⁵⁸ Azrak, s.73.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.29:

Avrupa Topluluğu Hukukunda, Toplulukların organ ya da personelinin görevlerini yerine getirirken verdikleri zararlardan sorumluluk esası benimsenmiştir.

Topluluk Hukukunda böyle bir sorumluluk esasının kabulü, "...toplulukların yasama ve idare görevlerini yerine getirirken çok kritik ve duyarlı bir alan olan iktisadî ve sosyal alanda etkin bir müdahaleyi içeren faaliyetler yapmak zorunda olması ve bu tür faaliyetlerin bütün dikkat ve özene karşın genede üçüncü kişilere zarar verme olasılığının hayli yüksek olması karşısında olağanüstü bir önem taşımaktadır." (100).

Topluluk Hukukunda sorumluluk hükümleri, bir taraftan üye devletlerin idarî sorumluluk sistemlerinden bağımsız bir sistem olarak belirirken, diğer taraftan ise Avrupa Ekonomik Topluluğu andlaşmasının 215. maddesinin üye devletlerin idarî sorumluluk kurallarınayapmış olduğu atıf dolayısıyla Avrupa Ekonomik Topluluğu içerisinde bağımsız bir idarî sorumluluk sisteminin bulunmadığı izlenimini vermektedir (101).

Paris Andlaşması'nın 34. maddesinde sorumluluğun şartları şu şekilde gösterilmiştir:

- *Topluluk idaresinin bir karar ya da bir tavsiyesinin olması,*
- *Bu işlemlerin bir iptal hükmüyle sakatlığının tespit edilmiş olması,*
- *İşlemlerin bir zarara sebebiyet vermiş olması,*

Böylece maddeye göre ancak Komisyon'un karar ve tavsiye türündeki işlemlerinden doğan zararların tazmini düzenlenmiş olup, komisyonun hareketsizliğinden doğan zararların tazmini öngörülmemiştir. Diğer taraftan Topluluklar Konseyi'nin işlemlerinin uygulanmasından doğan zararlar bu düzenlemenin dışında bırakılmıştır.

Topluluk Hukukunda kusursuz sorumluluğa yer verilmemiştir. Çünkü zarar doğuran işlemin, Avrupa Topluluğu Adalet Divanı tarafından daha önce hukuka aykırılık nedeniyle iptal edilmiş olması gerekir (102).

Andlaşmanın 34. maddesine göre yukarıda açıklamış olduğumuz esaslar dahilinde Topluluk, (idare) ilgilinin zararını tazmin etmek zorunda olup, bunu yapmadığı takdirde, ilgili, yargı yoluna başvurabilir.

Paris Andlaşmasının 40. maddesi ise, 34. madde hükmü saklı tutulmak şartıyla andlaşmanın uygulanışı sırasında Topluluk İdaresinin hizmet kusuru nedeniyle zarar verdiği kişilerin yargı yoluna başvurarak zararlarının tazminini talep edebileceklerini ifade etmektedir. Yine bu maddede Topluluk memur ve müstahdemlerinin görevlerini yerine getirdiği sırada üçüncü kişilere vermiş oldukları zararlarından, Topluluk İdaresinin sorumlu olduğunu ve Topluluğun zararı veren memur ve müstahdeme rücu hakkının saklı olduğu belirtilmektedir.

Roma Andlaşmaları ise (Avrupa Ekonomik Topluluğu - A. madde 215/2; Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu - A. madde 188/2) Topluluk organları veya personelinin görevlerini yerine getirirken üçüncü kişilere vermiş oldukları zararların nasıl tazmin edileceği konusunda üye devletlerin hukukuna atıf yapmaktadır. Böylece üye devletlerin bu konudaki genel hukuk kurallarına göre sorumluluk belirlenecektir. Genel hukuk kuralları ise üye devletlerin hepsinde ortak olan kurallardır (103).

(100) Azrak, A.Ü.: *Avrupa Topluluklarında İdarî Yargının Genel Esasları*, İstanbul 1982, sh.70.

(101) Azrak, A.Ü.: age., sh.71.

(102) Azrak, A.Ü.: age., sh.71.

(103) Azrak, A.Ü.: age., sh.73.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür'ün, birinci paragrafının Oder'e atıfla yazdığı ikinci cümlesi hariç, bütün paragraflarının bütün cümleleri kelime kelime, noktası virgüline Ömer Anayurt'tan alınmıştır. Ortada dokuz paragraf uzunluğunda bir "aynen alıntı" alıntı vardır. Bir kere, ortada aynen alıntı olduğuna göre, FSEK, m.35/son'da öngörülen "*iktibasın belli olacak şekilde yapılması*" şartı uyarınca bu dokuz paragrafın tırnak içinde italik harflerle yazılması veya girintili paragraf olarak verilmesi gerekir. İkinci olarak, FSEK, m.71/1, b.3 uyarınca, bu dokuz paragrafın *kaynağının gösterilmesi* gerekir. Ayrıca belirtelim ki, bunlar yapılmış olsa bile dokuz paragraflık bir aynen alıntı olmaz. Çünkü FSEK, m.35/1, b.3'ye göre alıntının "*maksadın haklı göstereceği nispet dahilinde ve münderacatını aydınlatmak maksadıyla*" yapılması şarttır.

Serdar Özgüldür'ün dokuz paragraflık bu alıntısının FSEK, m.35'teki alıntı şartlarına uyup uymadığını tartışmak, aslında Serdar Özgüldür'ün alıntılarındaki usûlsüzlüğün ağırlığı açısından çok lüks bir tartışmadır. Zira Serdar Özgüldür'ün yaptığı şey gerçekte, pek muhtemelen Ömer Anayurt'un

tezinin 30-31'inci sayfalarındaki “Avrupa Topluluğu Hukukunda” başlıklı dokuz paragraflık kısmın fotokopisini çekip kendi tezinin, müsveddesine yapıştırmaktan ibaret. Söz konusu dokuz paragrafı yazmak için emek dahi vermeyen birinin, alıntı şatlarına uyup uymadığını tartışmanın ne anlamı olabilir?

Belki Serdar Özgüldür'ün söz konusu dokuz paragrafı tekrar kaleme dahi almayıp, fotokopisini yapıştırdığı şeklindeki iddiam, aşırı ve insafsız bir iddia olarak görülebilir. Ama bu iddia doğru bir iddiadır. Çünkü, bir kere bu dokuz paragraf Serdar Özgüldür, tekrar kaleme alsaydı, Serdar Özgüldür'ün cümleleri ile Ömer Anayurt'un cümleleri arasında az da olsa fark olurdu. Ortada bir fark yok. Yukarıdaki dokuz paragrafı tek tek karşılaştırm. Cümlelerin kelime kelime, noktası virgüle aynî olduklarını göreceksiniz. Dahası, bu iddiamıza ilişkin bir de ek delilimiz daha var: Ömer Anayurt, “*Topluluk Hukuku*” teriminde “hukuku” kelimesini büyük harfle yazıyor (örneğin bkz. s.39). Oysa “hukuk” kelimesi bir özel kelime değil; bunu küçük yazmak gerekirdi. Serdar Özgüldür de Ömer Anayurt gibi, Ömer Anayurt'tan aldığı paragraflar da “*Topluluk Hukuku*” ifadesinde “hukuk” kelimesini büyük harfle yazıyor. İlginçtir ki, Serdar Özgüldür'ün Ömer Anayurt'un aldığı paragraflar bittiğinde, Serdar Özgüldür, bu sefer, “*Topluluk hukuku*” ifadesinde “hukuku” kelimesini küçük harfle yazıyor (Örnek olarak Serdar Özgüldür'ün kitabının 38'inci sayfanın son paragrafının son iki cümlesine bakılabilir).

Benim iddiam mı insafsızdır; yoksa böylesine apaçık kaynaksız alıntılarının olduğu bir tezin İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilimdalında “pekiyi derece ve övgüyle” kabul edilmesi mi insafsızlıktır?

Benim bu kitabı yazmam mı insafsızlıktır; yoksa böyle bir tezle hukuk doktoru olan bir kişinin doktor unvanını elde ettikten sonra sırasıyla Askerî Yüksek İdare Mahkemesinde üye, Anayasa Mahkemesinde üye ve Uyuşmazlık Mahkemesinin ise Başkanı olması mı insafsızlıktır?

Benim yukarıdaki iddiam mı “aşırı”dır; yoksa İl Han Özay'ın, Serdar Özgüldür'ün tezine yazdığı “Önsöz” mü aşırıdır?

Benim burada yaptığım değerlendirmeler mi “aşırı”dır; yoksa Serdar Özgüldür'ün tezini “*pekiyi derece ve övgüyle*” kabul eden jüri üyelerinin içine düştüğü değerlendirme hatası mı “aşırı”dır?

ÖRNEK 9**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.47:**

İdari bir işlemin herhangi bir unsurunda görülen çok ağır derecede hukuka aykırılıklar ya da esaslı bir unsurdan yoksun olması anlamına gelen yokluk¹⁰⁹ halinde, işlem hiç yapılmamış, hukuk yaşamında doğmamış gibi değerlendirilir.

¹⁰⁹ Eralp Özgen, “İdari Tasarruflardaki Sakatlıklar”, AÜHFD., C.XVII, S.1-4, Ankara, 1960, s.271.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.69:

İdarî bir işlemin herhangi bir unsurunda görülen çok ağır derece hukuka aykırılıklar yahut esaslı bir unsurundan yoksun olması anlamına gelen yokluk (130) halinde işlem hiç doğmamış, hukuk hayatına çıkmamış gibi telâkki olunur (131).

(130) Özgen, E.: İdarî Tasarruflardaki Sakatlıklar, *Ank.Huk.Fak.Der.*, 1960, C.XVII, S.1-4, sh.271.

(131) Sarıca, R.: İdare Hukukunda Yokluk ve Butlan, *Ebul’ula Mardin’e Armağan*, İstanbul 1944, sh.1195; Özgen, E.: a.g.a., sh.271; Gözübüyük, A.Ş.: Yönetmelik Yargı, sh.120.

Görüldüğü gibi alıntı Ömer Anayurt’tan; ama Anayurt’a atıf yok.

ÖRNEK 10**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.47:**

İdari işlemlerdeki sakatlıkların hangilerinin yok sayılacağını bazen kanunun kendisi gösterir. Ancak, mevzuatta bu konuda hüküm bulunmayan hallerde, sakatlığın ağırlık derecesine bakılır ve açık ya da ağır şekilde sakat olan bir idari işlem yok hükmünde sayılır.¹¹³ “Ağır” sakatlık, işleminin esaslı bir unsurundan yoksun oluşu, “açık” sakatlık ise, ilgililerce bilinen ya da kolaylıkla anlaşılabilen sakatlık halini ifade eder.¹¹⁴

¹¹³ Ragıp Sarıca, “İdare Hukukunda Yokluk ve Butlan”, *Ebul’ula Mardin’e Armağan*, İstanbul, 1944, s.1195; Balta, İdare Hukukuna Giriş, s.161.

¹¹⁴ Balta, s.161.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.69:

İdarî işlemlerdeki sakatlıklardan hangilerinin yok sayılacağını bazen kanunun kendisi gösterir. Ancak mevzuatta bu konuda mümkün bulunmayan hallerde sakatlığın ağırlık derecesine bakılır ve açık ve ağır surette sakat

olan bir idarî işlem yok hükmünde sayılır (132). Ağır sakatlık, işlemin esaslı bir unsurundan yoksun oluşunu, açık sakatlık ise ilgililerce bilinen yahut kolaylıkla anlaşılabilen sakatlık halini ifade eder (133).

(132) Balta, T.B.: age., sh.161.

(133) Balta, T.B.: age., sh.161.

Görüldüğü gibi alıntı kelimesi kelimesine Ömer Anayurt'tan.

ÖRNEK 11

Özgüldür, Tam Yargı Davaları, op. cit., 1996, s.47-48:

İdari bir işlemdeki hukuka aykırılığın bir yokluk sebebi teşkil etmesi halinde, bunun uygulanmasından doğal olarak birtakım zararlar meydana gelebilir. Örneğin, bir memurun yasal emeklilik süresini doldurmadığı halde, doldurmuş gibi emekliye sevk edilmesi ya da müstafi sayılması gereken bir durum doğmuş olmakla beraber; usulde paralellik ilkesine aykırı şekilde atamaya yetkili âmir yerine bir başka makamca bu işlemin onaylanması hallerinde tesis edilen işlemler yoklukla malûldür. Bu durumlarda memur, kararın uygulanmasından dolayı uğradığı zararlar için idareye tam yargı davası açabilecekler midir? Sorun, Fransa'da olduğu gibi ülkemizde de çok tartışılmıştır. Bu konuda menfî görüş sahiplerine göre, yoklukla malûl idari işlemlerin uygulanmasından dolayı doğan zararlardan idare sorumlu tutulamaz. Çünkü, yokluk halinde fiili bir durum, yani haksız fiil ya da suç teşkil eden bir davranış sözkonusu olup; ortada idareye "isnat ve izafe olunabilecek" bir işlem yoktur. Böyle olunca da, bu işlemin uygulanmasından idare değil, kararı uygulayan kamu görevlisi haksız fiil kuralları gereğince "şahsen" sorumlu tutulur.¹¹⁵

¹¹⁵ Özgen, s.284; Onar (I), s.329.

Anayurt, İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu, op. cit., 1989, s.69:

İdarî bir işlemdeki hukuka aykırılığın bir yokluk sebebi teşkil etmesi halinde bunun uygulanmasından doğal olarak bir takım zararlar meydana gelebilir. Örneğin "bir memurun müstafi addi muamelesi, kendisini tayine selâhiyetli makamın tasdiikiyle tekemmül eder. Bu selâhiyeti haiz olmayan telgraf muavinliğince yapılmış olan davacının müstafi addi hakkındaki tasarrufu.." yoklukla malûldür (134). Burada memur, kararın uygulanmasından dolayı uğradığı zararları idareye tazmin ettirebilecek midir?

Sorun, Fransa'da olduğu gibi ülkemizde de tartışmalıdır. Bir görüşe göre (135) yoklukla malûl idarî işlemlerin uygulanmasından dolayı doğan zararlardan, idare sorumlu tutulamaz. Çünkü yokluk halinde, fiilî bir durum yani haksız fiil yahut suç söz konusu olup ortada idareye isnat ve izafe olunabilecek bir işlem yoktur. Böyle olunca da bu işlemin uygulanmasından idare değil, kararı uygulayan kamu personeli haksız fiil kuralları gereğince şahsen sorumlu tutulur.

(134) Dış.Ş.D. T.12.12.1941, K.41/2266, Özgen, E.: agn., sh.272-273.

(135) Sarıca, R.: Yokluk ve Butlan, sh.1195; Özgen, E.: agn., sh.284; Onar, S.S.: age., C.I, sh.326-329.

Görüldüğü gibi alıntı Ömer Anayurt'tan. Ama Anayurt'a atıf yok,

ÖRNEK 12

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.48:

Bu konuya olumlu yaklaşan yazarlara göre ise; yoklukla malûl bir işlemin idarî bir nitelik taşıması ile böyle bir işlemin uygulanmasından doğan zararlardan sorumluluk ayrı ayrı konulardır. İkisi arasında zorunlu bir bağ kurulamaz. Dolayısıyla, işlemi uygulayan kamu görevlisinin şahsî kusuru olmadığı takdirde, idarenin sorumlu tutulması gerekir.¹¹⁶ İptali gerektiren işlemlerin uygulanmasından doğan zararlardan, hatta hukuka uygun işlemlerden dahi, objektif sorumluluk esaslarına göre idareyi sorumlu tutup; iptal sebeplerinden daha ağır hukuka aykırılık hallerinde idareyi sorumlu tutmak hukuk mantığıyla bağdaşmaz.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.69:

Diğer bir görüşe göre ise (136) yoklukla malûl bir işlemin idarî bir nitelik taşınamaması ile böyle bir işlemin uygulanmasından doğan zarardan sorumluluk ayrı ayrı konulardır. Bu ikisi arasında zorunlu bir bağ kurulamaz. Dolayısıyla işlemi uygulayan kamu personelinin şahsî kusuru olmadığı takdirde idarenin sorumluluğunu gerektirir. İptali gerektiren işlemlerin uygulanmasından doğan zararlardan, hatta hukuka uygun işlemlerden dahi, objektif sorumluluk esaslarına göre idareyi sorumlu tutup; iptal sebeplerinden daha ağır, hukuka aykırılık hallerinde, idareyi sorumlu tutmamak hukuk mantığıyla bağdaşmaz.

Görüldüğü gibi alıntı Ömer Anayurt'tan. Ama Anayurt'a atıf yok,

İlk sekiz örnekte Serdar Özgüldür'ün "*Mukayeseli Hukukta Sorumluluk*" (s.32-36) başlığı altındaki pek çok paragrafı Ömer Anayurt'tan kaynağı göstermeksizin aldığını göstermiş bulunuyoruz.

Serdar Özgüldür'ün kitabının 66 ilâ 69'uncu sayfaları arasında yer alan "*Genel Olarak Hizmet Kusuru Kuramı*" başlığı altında pek çok paragraf da, aşağıda 9 ilâ 15'nci Örneklerde tek tek gösterileceği gibi Ömer Anayurt'un tezinden alınmıştır. Şimdi bunları görelim:

ÖRNEK 13

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.67:

"Hizmet kusuru", bir açıdan hizmetin bünyesinde görülen kusuru, başka bir açıdan ise bu hizmeti yürüten idare tüzel kişiliğine atfolunan bir kusuru ifade etmektedir. Başka bir deyişle "hizmet kusuru" hem hizmetteki kusuru hem de bu hizmeti yürüten idarenin kusuruna ilişkin bir deyimdir. İlk anlamda kullanılan "faute de service" kamu personelinin hizmet dolayısıyla veya hizmetle ilgili olarak işlemiş oldukları şahsi kusurları da kapsayan geniş bir anlam taşıırken, ikinci anlamda kullanılan "faute de Service" terimi hizmet dolayısıyla işlenen şahsi kusurları dışına bırakan, "salt kişisel kusurun" zıddı olan, doğrudan doğruya idarenin sorumluluğunu gerektiren daha dar ve teknik bir terimdir.²¹¹

²¹¹ Ragıp Sarıca, "Hizmet Kusuru ve Karakterleri", *İHFM*, C.XV, S.4, İstanbul, 1949, s.859; Özdemir, s.21; Duran, Türkiye İdaresinin, s.26.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.46:

"Hizmet kusuru", bir açıdan hizmetin bünyesinde görülen kusuru, başka bir açıdan ise bu hizmeti yürüten idare tüzel kişiliğine atfolunan bir kusuru ifade etmektedir. Başka bir deyişle "hizmet kusuru" hem hizmetteki kusuru, hem de bu hizmeti yürüten idarenin kusuruna ilişkin bir deyimdir. İlk anlamda kullanılan "faute de servic" kamu personelinin hizmet dolayısıyla veya hizmetle ilgili olarak işlemiş oldukları şahsî kusurları da kapsayan geniş bir anlam taşıırken, ikinci anlamda kullanılan "faute du Servic" terimi hizmet dolayısıyla işlenen şahsi kusurları dışına bırakan, "salt kişisel kusurun" zıddı olan doğrudan doğruya idarenin sorumluluğunu gerektiren daha dar ve teknik bir terimdir (21).

(21) Özdemir, N.: agt., sh.21; Sarıca, R.: *Hizmet Kusuru ve Karakterleri*, *İst.Huk.Fak.Mec.*, 1949, C.XV, S.4, sh.859, dn.1.

Görüldüğü gibi alıntı kelimesi kelimesine Ömer Anayurt'tan; ama Ömer Anayurt'a atıf yok.

ÖRNEK 14

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.67:

Türk Hukukunda “hizmet kusuru” terimi yerleşmiş bir terim olup hep bu sonuncu anlamında kullanılmaktadır. Terim birliği gayesiyle biz de “hizmet kusuru”nu kullanmayı uygun bulduk. Ancak belirtelim ki “hizmet kusuru” deyince, ileride ayrıntılı bir biçimde görülecek olan, kamu personelinin hizmete ilişkin, hizmetten ayrılamayan kısaca” görevsel kusur”ları ile “salt kişisel kusur”ları dışında kalan kusurları kastedilmektedir.²¹²

²¹² Ömer Anayurt, “Türk Hukukunda İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu” (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1989), s.46.

Anayurt, *Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.46:

Türk Hukukunda “hizmet kusuru” terimi yerleşmiş bir terim olup hep bu sonuncu anlamında kullanılmaktadır. Terim birliği gayesiyle biz de “hizmet kusuru”nu kullanmayı uygun bulduk. Ancak belirtelim ki “hizmet-kusuru” deyince, ileride ayrıntılı bir biçimde göreceğimiz, kamu personelinin hizmete ilişkin, hizmetten ayrılamayan kısaca “görevsel kusur”ları ile “salt kişisel kusur”ları dışında da kalan kusurları kastetmekteyiz.

Dikkat edileceği gibi Serdar Özgüldür, Ömer Anayurt'tan bir paragraf almakta, paragrafın sonunda 212 nolu dipnotta Ömer Anayurt'un tezine atıf yapmaktadır. Dolayısıyla Serdar Özgüldür, bu alıntı için kaynak gösterme yükümlülüğünü yerine getirmektedir. Dolayısıyla Serdar Özgüldür'ün bu alıntısı FSEK, m.71/1, b.3'e aykırı bir alıntı değildir. Ancak bu alıntı hâlâ bir “usûlsüz alıntı”dır; çünkü FSEK, m.35/son'da öngörülen “iktibasın belli olacak şekilde yapılması” şartına uygun değildir. Dikkat edileceği üzere Serdar Özgüldür'ün yazdığı paragrafta, Ömer Anayurt'un cümleleri ile kelime kelime, noktası virgülüne aynı olan cümleler var. Örneğin Serdar Özgüldür'ün

Türk Hukukunda “hizmet kusuru” terimi yerleşmiş bir terim olup hep bu sonuncu anlamında kullanılmaktadır. Terim birliği gayesiyle biz de “hizmet kusuru”nu kullanmayı uygun bulduk.

şeklindeki cümlesi, Ömer Anayurt'un

Türk Hukukunda "hizmet kusuru" terimi yerleşmiş bir terim olup hep bu sonuncu anlamında kullanılmaktadır. Terim birliği gayesiyle biz de "hizmet kusuru"nu kullanmayı uygun bulduk.

şeklindeki cümlesi ile kelimesi kelimesine, noktası virgülüne aynıdır. Dolayısıyla bu cümleler, emek verip Serdar Özgüldür'ün yazdığı cümleler değildir. Bunlar aynen alınmış cümlelerdir. Öylesine aynen alınmıştır ki, Ömer Anayurt'un tırnak içinde verdiği kelimeleri, Serdar Özgüldür de tırnak içinde vermektedir. Bunların aynen alındığının okuyucu tarafından anlaşılması gerekir. Bunun yolu da aynen alınan cümleleri tırnak içinde vermek ve bu cümleleri italikle veya daha küçük punto harflerle veya girintili paragraf olarak dizmektir. Bunlardan birini yapmadığı için, Serdar Özgüldür'ün alıntısı, kaynak gösterme yükümlülüğünü yerine getirse de, hâlâ FSEK, m.35/son'da öngörülen "iktibasın belli olacak şekilde yapılması" şartına aykırıdır.

ÖRNEK 15

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.67:

İdarenin kusura dayalı sorumluluğunda tek kuram olan "hizmet kusuru", genel anlamıyla bir kamu hizmetinin kuruluş ve işleyişindeki aksaklık, eksiklik ve bozuklukları deyimler.²¹³ Öğretide pek çok tanım ileri sürülmüş olmakla beraber, en geniş ve tatmin edici olanını Sarıca'nın tanımında görmekteyiz. Yazar, "hizmet kusuru"nu "... İdarenin ifa ile mükellef olduğu herhangi bir amme hizmetinin ya kuruluşunda, tanzim ve tertibinde veya teşkilatında, bünyesinde personeline yahut işleyişinde -gereken emir, direktif ve talimatın verilmemesi, nezaret, murakabe, teftişin icra olunmaması, hizmete tahsis olunan vasıtaların kifayetsiz, elverişsiz, kötü olması, icap eden tedbirlerin alınmaması, geç, vakitsiz hareket edilmesi, ilh... şeklinde tecelli eden- bir takım aksaklık, aykırılık, bozukluk, intizamsızlık, eksiklik, sakatlık arzemesidir."²¹⁴ şeklinde tanımlamaktadır.

²¹³ Esin, II. Kitap, S.27.

²¹⁴ Sarıca, Hizmet Kusuru, s.858.; Hizmet kusuru üzerine yazılmış iki ayrı inceleme için bkz. Kemal Galip Balkar, "Hizmet Kusuru", *Adalet Dergisi*, Y.46, s.2, Ankara, 1955, ss.95-100; Kemal Galip Balkar, "Hizmet Kusurunun Sınırları", *İHFM*, C.XXVI, S.1-4, İstanbul, 1961, ss.16-33.

Anayurt, *Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.46-47:

İdarenin kusura dayalı sorumluluğunda tek teori olan "hizmet kusuru" (22) genel anlamıyla bir kamu hizmetinin kuruluş ve işleyişindeki aksaklık, eksiklik ve bozuklukları deyimler (23). Doktrinde pek çok tarif ileri sürülmüş olmakla beraber en geniş ve tatmin edici olanını Sarıca'nın tarifinde görmekteyiz. Yazar, "hizmet kusuru" nu "... idarenin ifa ile mükellef olduğu herhangi bir amme hizmetinin ya kuruluşunda, tanzim ve tertibinde veya teşkilatında, bünyesinde personeline yahut işleyişinde -gereken emir, direktif ve talimatın verilmemesi, nezaret, mürakabe, teftişin icra olunmaması, hizmete tahsis olunan vasıtaların kifayetsiz, elverişsiz, kötü olması, icap eden tedbirlerin alınmaması, geç, vakitsiz hareket edilmesi, ilh... şeklinde tecelli eden-bir takım aksaklık, aykırılık, bozukluk, intizamsızlık, eksiklik, sakatlık arzetmesidir." şeklinde tarif etmektedir (24).

(22) Yenice, K. - Esin, Y.: *İdari Yargılama Usulu*, Ankara 1983, sh.85.

(23) Esin, Y.: *Danıştay'da Açılacak Tazminat Davaları*, İkinci Kitap, Esas, Ankara 1973, sh.27.

(24) Sarıca, R.: *aga.*, sh.858.

Yukarıdaki iki paragraf karşılaştırılırsa şu farklar dışında birbirinin aynısı olduğu görülür: (1) Ömer Anayurt'un "teori" dediği yerde Serdar Özgüldür "kuram"; (2) Ömer Anayurt'un "doktrin" dediği yerde Serdar Özgüldür "öğreti"; (3) Ömer Anayurt'un "tarif" dediği yerde Serdar Özgüldür "tanım" demektedir. Haliyle bir cümlede eski kelimeyi çıkarıp, onun yerine öz Türkçe karşılığının kullanılması, o cümlelerin bir alıntı olduğu vakiasını değiştirmez. Kaldı ki, bu üç kelime dışında 100 kelimedenden fazla kelime içeren bu paragrafta geri kalan bütün kelimeler aynıdır ve her iki yazarda da aynı sırayla geçmektedir.

Yukarıda Örnek 13, 14 ve 15'te verilen üç paragrafın, Serdar Özgüldür'ün kitabının aynı sayfasında (s.67) geçen üç ardışık paragraf olduğunun altını çizelim.

ÖRNEK 16

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.68:

“Hizmet kusuru”, kamu hizmetlerinin hukuki bünyesi ve bundan çıkan Devlet borcuyla açıklanabilir. Kamu hizmetlerinin, durumun gerekleri ve ihtiyaca göre en uygun bir biçimde devamlı ve istikrarlı bir tarzda kamuya sunulması ve kamunun bu hizmetlerden gereği gibi yararlanmasının sağlanması idarenin görevidir. İşte bu görevin yerine getirilmemesi hizmet kusuruna sebebiyet verir.²¹⁸

²¹⁸ Eroğlu, s.489, Anayurt, s.47.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.47:

“Hizmet kusuru”, kamu hizmetlerinin hukuki bünyesi ve bundan çıkan Devlet borcuyla açıklanabilir. Kamu hizmetlerinin, durumun gerekleri ve ihtiyaca göre en uygun bir biçimde devamlı ve istikrarlı bir tarzda kamuya sunulması ve kamunun bu hizmetlerden gereği gibi yararlanmasının sağlanması idarenin görevidir. İşte bu görevin yerine getirilmemesi hizmet kusuruna sebebiyet verir (25).

(25) Eroğlu, H.: a.g.e, sh.489.

Dikkat edileceği gibi Serdar Özgüldür’ün ve Ömer Anayurt’un paragrafları noktası virgülüne birbirinin aynısıdır. Ortada bir “aynen alıntı” vardır. Dolayısıyla bir kere, Serdar Özgüldür’ün bu paragrafı tırnak içinde vermesi ve italikle yazması veya girintili paragraf olarak vermesi gerekirdi. Çünkü FSEK, m.35/son uyarınca alıntının belli olacak şekilde yapılması lazımdır. Haliyle Serdar Özgüldür’ün bu alıntının kaynağını da doğru bir şekilde göstermesi gerekirdi. Serdar Özgüldür, bu alıntının kaynağı olarak 218 nolu dipnotta hem Eroğlu’na, hem de Anayurt’a atıf yapmaktadır. Dikkat edileceği üzere aslında Eroğlu’na atıf, Anayurt’un 25 nolu dipnotunda Eroğlu’na yaptığı atfın aynısıdır. Yani Serdar Özgüldür’ün Eroğlu’na atıf yapmasının sebebi aslında Ömer Anayurt’un Eroğlu’na atıf yapmasıdır.

Bir “aynen alıntı” cümlelerin kelimesi kelimesine aynen alınması demek olduğuna göre, bir aynen alıntının sadece bir kaynağı olabilir. Aynen alıntı doğası gereği sadece bir yazardan yapılan bir alıntıdır. Dolayısıyla bir aynen alıntının kaynağı olarak aynı anda iki yazar gösterilemez. Bu nedenle Serdar Özgüldür’ün yukarıdaki 218 nolu dipnotunda Eroğlu’na yaptığı atıf, aynen alıntının mantığına aykırı bir atıftır. Serdar Özgüldür, alıntıyı gerçekte sadece Ömer Anayurt’tan yapmıştır. Sadece Anayurt’a atıf yapması gerekirdi.

Serdar Özgüldür'ün 218 nolu dipnotta sadece Anayurt'a değil, onun yanında ve üstelik onun adından önce Eroğlu'na atıf yapması "yanlış ve aldatıcı" mahiyette bir atıftır ki, FSEK, m.71/1, b.5 "yanlış veya aldatıcı mahiyette kaynak gösterme"yi cezalandırmaktadır.

ÖRNEK 17

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.68:

İdare tamamen tüzel kişilerden olduğundan idarenin kusuru aslında gerçek kişilerden oluşan organ ve ajanlarının kusurlarının sonucudur. Ancak çoğu zaman buna sebep olan personelin belirlenmesi mümkün olmadığı gibi belirlenmiş olsa da bu kusurları "kişiselleştirmek" bazen doğru olmaz.²¹⁹ Bu nedenle "hizmet kusuru", hizmetin bünyesinde kuruluşunda, işleyişinde gözlemlenen ve bu hizmeti yerine getiren personele atfı mümkün olmayan, tamamen idare hukuku esaslarına göre bazı özellikler arzeden objektif kusur tipidir.²²⁰

²¹⁹ Duran, Türkiye İdaresinin, s.26.

²²⁰ Özdemir, s.23.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.47:

İdare tamamen tüzel kişilerden olduğundan idarenin kusuru aslında gerçek kişilerden oluşan organ ve ajanlarının kusurlarının sonucudur. Ancak çoğu zaman buna sebep olan personelin belirlenmesi mümkün olmadığı gibi belirlenmiş olsa da bu kusurları "kişiselleştirmek" bazen doğru olmaz (26). Bu nedenle "hizmet kusuru", hizmetin bünyesinde kuruluşunda, işleyişinde gözlemlenen ve bu hizmeti yerine getiren personele atfı mümkün olmayan, tamamen idare hukuku esaslarına göre bazı özellikler arzeden objektif kusur tipidir (27).

(26) Duran, L.: Türkiye İdaresinin Sorumluluğu, sh.26.

(27) Özdemir, N.: agt., sh.23.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür'ün yukarıdaki paragrafı, dipnotlarıyla birlikte, Ömer Anayurt'tan alınmıştır. Ama Özgüldür, Anayurt'a atıf yapmamaktadır.

ÖRNEK 18**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.68-69:**

"Hizmet kusuru", özel hukuktaki istihdam edenlerin sorumluluğundan ayrı bir sorumluluktur. Hizmet kusurunda idarenin hizmete yönelik kusurlarından sorumluluğu aslî ve doğrudan olmasına karşılık, istihdam edenlerin sorumluluğunda, istihdam edenin sorumluluğu dolaylı sorumluluktur (Borçlar Kanunu Madde 55). Bunun sonucu olarak da idarenin, personelin seçiminde, yetiştirilmesinde, nezaretinde, gerekli talimatların verilmesinde, hal ve maslahatın gerektirdiği bütün dikkat ve özeni göstermiş olması sebebinin ileri sürerek sorumluluktan kurtulma imkânı bulunmamaktadır.²²¹ Böylece "hizmet kusuru" hizmetin yapı ve işleyişinden çıkan, organ ve personelin tamamen dışında, kendine özgü bir karakteri haizdir.²²²

²²¹ Bilindiği üzere BK. 55'te istihdam edene kurtuluş beyineleri tanınmış olup; istihdam eden, eğer böyle bir zararın meydana gelmemesi için hal ve maslahatın gerektirdiği bütün dikkat ve özeni göstermiş veya hal ve maslahatın gerektirdiği bütün dikkat ve özeni göstermekle beraber, göstermiş olsaydı dahi zararın meydana gelmesini önleyemeyeceğini ispat ederek sorumluluktan kurtulmaktadır.

²²² Duran, Türkiye İdaresinin, s.27.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.47-48:

"Hizmet kusuru", özel hukuktaki istihdam edenlerin sorumluluğundan ayrı bir sorumluluktur. Hizmet kusurunda idarenin hizmete yönelik kusurlarından sorumluluğu aslî ve doğrudan olmasına karşılık, istihdam edenlerin sorumluluğunda, istihdam edenin sorumluluğu dolaylı sorumluluktur. (Borçlar Kanunu Madde 55) Bunun sonucu olarakta idarenin, personelin seçiminde, yetiştirilmesinde, nezaretinde, gerekli talimatların verilmesinde, hal ve maslahatın gerektirdiği bütün dikkat ve özeni göstermiş olması sebebinin ileri sürerek sorumluluktan kurtulma imkânı bulunmamaktadır (28). Böylece "hizmet kusuru" hizmetin yapı ve işleyişinden çıkan, organ ve personelin tamamen dışında, kendine özgü bir karakteri haizdir (29).

(28) Bilindiği üzere BK.55'te istihdam edene kurtuluş beyineleri tanınmış olup, eğer böyle bir zararın meydana gelmemesi için hal ve maslahatın gerektirdiği bütün dikkat ve özeni göstermiş veya hal ve maslahatın gerektirdiği bütün dikkat ve özeni göstermekle beraber, göstermiş olsaydı dahi zararın meydana gelmesini önleyemeyeceğini ispat ederek sorumluluktan kurtulmaktadır.

(29) Duran, L.: Türkiye İdaresinin Sorumluluğu, sh.27.

Yukarıda görüldüğü gibi Serdar Özgüldür'ün yukarıdaki paragrafı dipnotlarıyla birlikte Ömer Anayurt'un paragrafından alınmıştır. İlginçtir; Özgüldür; sadece ana metindeki cümleleri almakla yetinmemiş, Ömer Anayurt'un dipnotlarını dahi almıştır. Serdar Özgüldür'ün 221 nolu açıklama dipnotu dahi Ömer Anayurt'un 28 nolu dipnotundan alınmıştır. Diğer bir ifadeyle, Serdar Özgüldür'ün yazdıkları sadece ana metin itibarıyla değil, dipnotları itibarıyla dahi birer usûlsüz alıntı mahsûlüdür.

ÖRNEK 19

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.69:

Bütün bu söylenenlerin ışığı altında, "hizmet kusuru"ndan söz edebilmek için iki unsurun gerekli olduğu sonucunu çıkartabiliriz. Bunlardan birincisi, zarar doğuran idarî faaliyetin bir kamu hizmetine bağlanabilmesi, diğeri ise, bu zararın, hizmetin kuruluş veya işleyişindeki eksiklik, aksaklık ve düzensizliklerden doğmuş olması gereğidir.²²³

²²³ Onar (III), s.1694; Dören, s.287; Gözübüyük, Yönetmelik Yargı, s.229; Yayla, s.140; Esin, II. Kitap, s.27; Günday, s.243; Özyörük, s.242.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.47-48:

Bütün bu söylenenlerin ışığı altında, "hizmet kusuru"ndan söz edebilmek için iki unsurun gerekli olduğu sonucunu çıkartabiliriz. Bunlardan birincisi, zarar doğuran idarî faaliyetin bir kamu hizmetine bağlanabilmesi, diğeri ise, bu zararın, hizmetin kuruluş veya işleyişindeki eksiklik, aksaklık ve düzensizliklerden doğmuş olması gereğidir.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür'ün paragrafı kelime kelime, noktası virgülüne Ömer Anayurt'un paragrafından alınmıştır. Buna rağmen Serdar Özgüldür, bu paragrafın kaynağı olarak 223 nolu dipnotunda *Ömer Anayurt'a değil, Onar, Dören, Gözübüyük, Özyörük ve Günday gibi "büyük" yazarlara atıf yapmaktadır*. Alıntı, gerçekte kelimesi kelimesine bir yüksek lisans öğrencisinin tezinden, ama atıf Türkiye'nin gelmiş geçmiş en meşhur idare hukukçularına! Ömer Anayurt'un suçu, herhalde Sıddık Sami Onar gibi meşhur bir idare hukukçusu olmaması! Alıntının kaynağının gösterilmesi zorunluluğu bakımından, kendisinden alıntı yapılan yazarın bir yüksek lisans öğrencisi olması ile ordinaryus profesör olması arasında bir fark yoktur. Bir yazardan alıntı yapılmış ise, o yazar kim olursa olsun ona atıf yapılması, hem hukukî, hem de ahlakî bir yükümlülüktür. Alıntıyı gerçekte bir yazardan

yapıp, atfı başka yazarlara yapmak, FSEK, m.71/1, b.5’te hükme bağlanan “yanlış veya aldatıcı mahiyette kaynak gösterme” durumuna vücut verir.

Onar, Gözübüyük ve Günday gibi yazarlara bol bol atfı yapan Serdar Özgüldür’ün gerçekte alıntı yaptığı bu yüksek lisans öğrencisine atfı yapmamasının sebebi ne olabilir? Yoksa bu sebep, Onar, Gözübüyük ve Günday gibi yazarların kitaplarının her yerde bulunması, buna karşılık söz konusu yüksek lisans tezinin ise Türkiye’de sadece iki kütüphanede birer nüshasının bulunması mıdır?

Yoksa bu sebep, kopyalanan yüksek lisans tezini gizleme gayreti midir? Zira Serdar Özgüldür bu tezden yaptığı her alıntı için bu teze atfı yapmış olsaydı, zaten bu tezi kopyaladığı vakıası kendiliğinden ortaya çıkacaktı. Muhtemelen bu nedenle, Serdar Özgüldür, gerçekte kendilerinden alıntı yapmamış da olsa diğer yazarlara bol bol atfı yaparak, alıntı yaptığı gerçek kaynağı gizlemeye çalıştı.

Bir Gözlem.- Burada şu hususun da altını çizmek isterim: Ben Serdar Özgüldür’ün kitabının orasından burasından cımbızla örnek seçmiyorum. Mesela yukarıdaki Örnek 13, 14 ve 15, Serdar Özgüldür’ün kitabının 67’nci, Örnek 16, 17, 18 ve 19 aynı kitabın 68 ve 69’uncu sayfalarından alınmıştır. Örnek 13, 14 ve 15’teki Serdar Özgüldür’ün paragrafları ard arda gelen üç paragraftır. Keza Serdar Özgüldür’ün Örnek 16, 17, 18 ve 19’de verilen paragrafları yine ard arda gelen dört paragraftır ve aynı paragraflar, Ömer Anayurt’un tezinde de aynı sırayla geçmektedir. Bu şu anlama gelir ki, Serdar Özgüldür, Ömer Anayurt’un tezinin sadece şurasından burasından bir paragraf almakla yetinmemekte; Anayurt’un sistemini dahi kopyalamaktadır.

Ömer Anayurt’un kurduğu sistemin Serdar Özgüldür tarafından kopyalanmasının en güzel örneğini Serdar Özgüldür’ün kitabının 69 ilâ 73’üncü sayfalarını kaplayan “*c. Hizmet Kusurunun Özellikleri*” başlığı oluşturmaktadır. Bu başlık altında yazılan her şey, alt başlıkların sıralamasıyla ve her alt başlığın kendi içindeki paragraf sıralamasıyla dahi, olduğu gibi Ömer Anayurt’un tezinden alınmıştır. Ortada sadece basit bir kaynaksız alıntı sorunu değil, bir yazarın kurduğu sistem ve plânın bir başka yazar tarafından kopyalanması meselesi vardır.

ÖRNEK 20**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.69:***c. Hizmet Kusurunun Özellikleri*

Hizmet kusurunun özelliklerini ya da diğer bir deyişle, ayırıcı niteliklerini beş ana başlık altında toplamak mümkündür. Bu özelliklere sırasıyla işaret etmek gerekirse:

Hizmet Kusurunun Bağımsız Oluşu

Daha önce de ifade ettiğimiz üzere, "hizmet kusuru"nda da sorumluluk kusura dayandırılmaktadır. Ancak buradaki kusur, anlam ve içeriği idare hukuku ilke ve esaslarına göre belirlenen kusur olup, özel hukuktaki anlamından oldukça farklıdır. Başka bir açıdan ise "hizmet kusuru"ndaki kusur, şahıslarda aranılan subjektif bir kusur olmayıp hizmetin kuruluş ve işleyişi gibi dış "Dünya"ya ilişkin objektif ve bağımsız bir kusurdur.²²⁴ Yoksa, "hizmet kusuru" özel hukuktaki sorumluluk kural ve ilkelerinin idare hukukuna adapte edilmiş şekli değildir. "Hizmet kusuru" deyimindeki kusur kelimesi, idare hukukuna özgü bir noksanı belirtir.²²⁵

²²⁴ Özdemir, s.84, Anayurt, s.48.

²²⁵ Yayla, İdare Hukuku, s.140.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.48:**B. "Hizmet Kusuru"nın Özellikleri****1. Bağımsız Oluşu**

Daha önce de ifade ettiğimiz üzere, "hizmet kusuru"nda da sorumluluk kusura dayandırılmaktadır. Ancak buradaki kusur, anlam ve içeriği idare hukuku ilke ve esaslarına göre belirlenen kusur olup, özel hukuktaki anlamından oldukça farklıdır. Başka bir açıdan ise "hizmet kusuru"ndaki kusur şahıslarda aranılan subjektif bir kusur olmayıp hizmetin kuruluş ve işleyişi gibi dış "Dünya"ya ilişkin objektif ve bağımsız bir kusurdur (30). Yoksa, "hizmet kusuru" özel hukuktaki sorumluluk kural ve ilkelerinin idare hukukuna adapte edilmiş şekli değildir. "Hizmet kusuru" deyimindeki kusur kelimesi, idare hukukuna özgü bir noksanı ifade eder (31).

(30) Özdemir, N.: agt., sh.84.

(31) Yayla, Y.: *İdare Hukuku*, İstanbul 1985, sh.140.

Görüldüğü gibi alıntı Ömer Anayurt'tan. Dikkat edileceği gibi Serdar Özgüldür, 224 nolu dipnotta Özdemir'den sonra Anayurt'a da atıf yapmaktadır. Oysa bu paragrafta sadece Anayurt'a atıf yapmalıydı. Çünkü söz konusu paragraf bir "aynen alıntı"dır. Aynen alıntının olduğu yerde iki ayrı yazara aynı anda atıf yapılamaz. Bir aynen alıntı ya ondandır; ya da bundan. Serdar Özgüldür'ün 225 nolu dipnotunda Yayla'ya yaptığı atıf ise, gerçekte Ömer Anayurt'un 31 nolu dipnotunun aktarılmasından başka bir şey değildir. Dolayısıyla Serdar Özgüldür'ün 225 nolu dipnotunda Yayla'ya yaptığı atıf, bir aldatıcı atıftır.

ÖRNEK 21

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.70:

Kısaca "hizmet kusuru"nun bağımsızlığı, bunun idare hukukuna özgü, "nevi şahsına münhasır, muhtar ve orjinal" bir kavram oluşunu ifade eder.²²⁶

²²⁶

Sarıca, Hizmet Kusuru, s.859; Onar (III), s.1695.

Anayurt, *Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.48:

Kısaca "hizmet kusuru"nun bağımsızlığı, bunun idare hukukuna özgü, nevi şahsına münhasır, muhtar ve orjinal bir kavram oluşunu ifade eder (32)

(32) Sarıca, R.: a.g.a., sh.859; Onar, S.S.: a.g.e., C.III, sh.1695.

Görüldüğü gibi ortada dipnotlarıyla birlikte Ömer Anayurt'tan yapılmış bir alıntı var.

ÖRNEK 22**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.70:**

“Hizmet kusuru” kuramına dayalı idarenin sorumluluğu ile, özel hukuktaki sorumluluğun dayanağı olan kusur sorumluluğu her ne kadar farklılıklar göstermekteyse de; son zamanlarda her iki sorumluluk kuramı arasında bir yakınlaşma görülmektedir. Örneğin, bugün artık idare mahkemeleri manevî tazminat taleplerini dahi kabul etmektedirler. Ayrıca, bazı olaylarda özel hukukta olduğu gibi kusur karinesi kabul edilmektedir. “Hizmet kusuru” kuramıyla özel hukuk sorumluluk kuramı arasındaki bu yakınlaşma, “hizmet kusuru” kuramının mutlak anlamda bağımsız bir özellik taşımadığının ifadesi olarak da değerlendirilmektedir.²²⁷

²²⁷ Özdemir, s.46; Zabunoğlu, s.240; Ozansoy, Tarihsel ve Kuramsal, s.256, Anayurt, s.50.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.48:

“Hizmet kusuru” teorisine dayalı idarenin sorumluluğu ile, özel hukuktaki sorumluluğun dayanağı olan kusur sorumluluğu her ne kadar farklılıklar göstermekteyse de son zamanlarda her iki sorumluluk teorisi arasında bir yakınlaşma görülmektedir. Örneğin bugün artık idari mahkemeleri manevî tazminat taleplerini dahi kabul etmektedirler. Ayrıca bazı olaylarda özel hukukta olduğu gibi kusur karinesi kabul edilmektedir. “Hizmet kusuru” teorisiyle özel hukuk sorumluluk teorisi arasındaki bu yakınlaşma “hizmet kusuru” teorisinin mutlak anlamda bağımsız bir özellik taşımadığının ifadesi olarak değerlendirilmektedir (36).

(36) Özdemir, N.: agt., sh.46.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür’ün paragrafı kelimesi kelimesine Ömer Anayurt’un paragrafından alınma. Ortada bir aynen alıntı var. Yukarıda çeşitli yerlerde açıklandığı gibi aynen alıntının sadece bir kaynağı olabilir. Yukarıdaki paragraf için ise söz konusu kaynak Ömer Anayurt’un tezidir. Ama Serdar Özgüldür, 227 nolu dipnotta sadece Ömer Anayurt’a değil, onun isminin yanında ve üstelik onun isminden önce, üç yazara daha atıf yapmaktadır. Serdar Özgüldür’ün 227 nolu dipnotta Ömer Anayurt dışındaki yazarlara yaptığı atıf, FSEK, m.71/1, b.5 anlamında bir “yanlış veya aldatıcı mahiyette” bir atıftır.

ÖRNEK 23**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.70:****Hizmet Kusurunun Asli Bir Sorumluluk Sebebi Oluşu**

İdarenin hizmet kusuruna dayalı sorumluluğu, asli bir sorumluluktur; idare tüzel kişiliği doğrudan doğruya sorumlu tutulur. Diğer bir deyişle, hizmet kusurundan doğan sorumluluk, idarenin "kendi" sorumluluğudur; personelinin haksız fiilinden dolayı üstlendiği bir sorumluluk değildir.²²⁸ Yani, sorumluluğun önce personele yöneltilmesi, personelin ödeme kabiliyetinden yoksun bulunması halinde idareye başvurusu sözkonusu değildir.²²⁹ Çünkü, kamu personelinin hukuki şahsiyeti ortada yoktur. "İdare teşebbüsü" içerisinde adeta kaybolmuştur. Personel, hizmetin bütünleyici parçası (mütemmim cüz'ü) halindedir. Bu nedenledir ki, zarara uğrayan kimse, önce ajan aleyhine dava açmak, hatta ajanı davaya dahil etmek veya ödeme-den aczini ispat etmek mecburiyetinde olmaksızın, doğrudan doğruya idare aleyhine dava açabilir. Dolayısıyla, tek sorumlu vardır, o da idaredir.²³⁰

²²⁸ Duez, s.17; Duran, Türkiye İdaresinin, s.27; Onar (III), s.1696; Sarıca, Hizmet Kusuru, ss.858-859; Zabunoğlu, s.240; Yayla, s.141; Özdemir, ss.35-36, Anayurt, s.50.

²²⁹ Esin, II. Kitap, s.29.

²³⁰ Duez, s.17.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.50:**2. Asli Bir Sorumluluk Sebebi Oluşu**

İdarenin "hizmet kusuru"na dayalı sorumluluk asli bir sorumluluktur. Bir başka deyişle idare tüzel kişiliği doğrudan doğruya sorumlu tutulur. Bunun sonucu olarak zarara uğrayan şahsın önce hizmeti ifa eden personele müracaat zorunluluğu yoktur. Yani, sorumluluğun önce personele yöneltilmesi, personelin ödeme kabiliyetinden yoksun bulunması halinde idareye başvurusu söz konusu değildir (37). Çünkü kamu personelinin hukuki şahsiyeti ortada yoktur. "İdare teşebbüsü" içerisinde adeta kaybolmuştur (38). Personel, hizmetin tabiri caizse, mütemmim cüz'ü halindedir. Dolayısıyla tek sorumlu vardır, o da idaredir.

(37) Esin, Y.: age., sh.29.

(38) Duez, P.: age., sh.17.

Görüldüğü gibi alıntı Ömer Anayurt'tan. Ömer Anayurt'a ikinci cümle-nin sonunda 228 nolu dipnotta bir atıf vardır. Ama bu atfın yanında tam ye-di yazara daha atıf vardır. Paragrafın ilk iki cümlesini okuyunuz ve kendini-

ze bu iki cümle acaba Ömer Anayurt'tan mı yoksa diğer yedi yazardan mı alınmıştır sorusunu sorunuz. Kaldı ki paragrafın geri kalan cümleleri için Ömer Anayurt'a bir atıf yok. Bu cümleler için 229 ve 230 nolu dipnotlarda Esin ve Duez'e yapılmış atıflar aslında Ömer Anayurt'un 37 ve 38 nolu dipnotlarında Esin ve Duez'e yaptığı atıflar üzerinden yapılmış atıflardır. Yani bunlar birer "transit atıf"tır.

ÖRNEK 24

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.71:

Aslında her "hizmet kusuru" sonuçta kamu personelinin bir takım kusurlarına dayandırılabilir. Ancak, hizmet kusuruna dayalı olarak idarenin sorumluluğuna gidildiğinde, hizmetin icrasında görülen aksaklık, bozukluk, sakatlık, kısaca kusurdan bahsedilirken, ayrıca bu kusuru işleyen personelin ismen tespitine gerek olmadığı gibi, "bu kusurun belirli bir personelin eseri olduğunu, ona râci olduğunu, onun şahsına atıf ve izafesi mümkün olduğunu ispata da gerek yoktur."²³²

²³² Sarıca, Hizmet Kusuru, s.861.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.50:

Aslında her "hizmet kusuru" sonuçta kamu personelinin bir takım kusurlarına irca olunabilir. Ancak hizmet kusuruna dayalı olarak idarenin sorumluluğuna gidildiğinde, hizmetin icrasında görülen aksaklık, bozukluk, sakatlık, kısaca kusurdan bahsedilirken, ayrıca bu kusuru işleyen personelin ismen tespitine gerek olmadığı gibi, bu kusurun belirli bir personelin eseri olduğunu, ona râci olduğunu, onun şahsına atıf ve izafesi mümkün olduğunu ispata da gerek yoktur (39).

(39) Sarıca, R.: a.g.a., sh.861.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür'ün paragrafı kelimesi kelimesine Ömer Anayurt'un paragrafından alınma. Üstelik Serdar Özgüldür'ün 232 nolu dipnotu dahi Ömer Anayurt'un 39 nolu dipnotundan alınma.

Belki iyi niyetli bir okuyucu, Serdar Özgüldür'ün söz konusu paragrafı Ömer Anayurt'tan değil, 232 nolu dipnotta atıf yaptığı Ragıp Sarıca'nın makalesinden aldığını ve dolayısıyla Ömer Anayurt'a değil, Ragıp Sarıca'ya atıf yapmasının normal olduğunu düşünebilir. Keşke durum böyle olsa. Eğer durum böyle olsaydı, Serdar Özgüldür'ün yukarıdaki paragrafı Ömer Anayurt'un paragrafına değil, Ragıp Sarıca'nın paragrafına benzerdi. Oysa yuka-

rıdaki iki kutu karşılaştırmalı olarak okunursa Serdar Özgüldür'ün paragrafı ile Ömer Anayurt'un paragrafının noktası virgülüne, birbirinin aynı olduğu görülür. Hakikat şu: Serdar Özgüldür alıntıyı Ömer Anayurt'tan yapıyor; ama atıf Ragıp Sarıca'ya. Muhtemelen gerçekte Serdar Özgüldür, atıf yaptığı Ragıp Sarıca'nın söz konusu makalesini görmemiştir.

Belki hâlâ iyi niyetli okuyucular Serdar Özgüldür'ün paragrafının sonunda bulunan tırnak içinde verilen

bu kusurun belirli bir personelin eseri olduğunu, ona râci olduğunu, onun şahsına atıf ve izafesi mümkün olduğunu ispata da gerek yoktur.²³²
 232 Sarıca, Hizmet Kusuru, s.861.

şeklindeki ifadenin Sarıca'dan alındığını düşünebilirler. Çünkü tırnak içinde verilen bir ifadenin sonunda atıf yapılmış ise, bu, tırnak içindeki ifadenin atıf yapılan eserden aynen alındığı anlamına gelir. Biz de bir an, belki, hiç olmazsa, paragrafın tümü olmasa bile sadece tırnak içinde verilen bu ifade Sarıca'dan alınmış olabilir diye düşündük ve Ragıp Sarıca'nın söz konusu makalesine bakma gereği hissettik. Makalenin ilgili paragrafını aşağıya olduğu gibi koyuyorum:

Ragıp Sarıca, “Hizmet Kusuru ve Karakterleri”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Cilt XV, 1949, Sayı 4, s.861, son paragraf:

Lâkin —şahsî kusurdan tamamen farklı olarak— hizmet kusuru mefhumuna müracaat olunduğunda, yâni bu kusura müsteniden idarenin mesuliyeti cihetine gidildiğinde hizmetin icrasında müşahede olunan aksaklık, aykırılık, bozukluk, intizamsızlık, eksiklik, sakatlık, hülâsa kurdan bahsedilirken ayrıca bu kusuru irtikâp eden ajan ve memurun ismen, cismen, münferiden tayin ve teşhisine lüzum olmadığı gibi bu aksaklığın, aykırılığın, bozukluğun, intizamsızlığın, eksikliğin, sakatlığın, velhasıl bu kusurun muayyen ve müsemma bir ajan ve memurun eseri olduğunu, ona râci bulunduğunu, onun şahsına atıf ve isnadı mümkün olduğunu ispata da hacet yoktur.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür'ün tırnak içinde verdiği ifade Sarıca'nın makalesinde yoktur. Sarıca'nın makalesinde onun karşılığı olarak

bu kusurun muayyen ve müsemma bir ajan ve memurun eseri olduğunu, ona râci bulunduğunu, onun şahsına atıf ve isnadı mümkün olduğunu ispata da hacet yoktur.

şeklinde bir ifade vardır. Görünen odur ki, Ömer Anayurt, bu ifadeyi, kaynağını usûlüne uygun olarak 39 nolu dipnotunda belirterek

bu kusurun belirli bir personelin eseri olduğunu, ona râci olduğunu, onun şahsına atıf ve izafesi mümkün olduğunu ispata da gerek yoktur (39).

(39) Sarıca, R.: age., sh.861.

şeklinde sadeleştirerek alıntılanmış; Serdar Özgüldür de Ömer Anayurt'un sadeleştirdiği ifadeyi Ömer Anayurt'tan almış, ama bu ifadenin aynen Ragıp Sarıca'da bulunduğunu sanarak, bu ifadeyi aynen alıntıymış gibi tırnak içinde vermiş ve Ömer Anayurt'a değil, aldatıcı bir şekilde Ragıp Sarıca'ya atıf yapmıştır.

Bu verilere göre Serdar Özgüldür'ün Ragıp Sarıca'nın atıf yaptığı makalesini görmediğini mükemmel olarak iddia edebiliriz. Eğer görmüş olsaydı, tırnak içinde verdiği yukarıdaki ifadenin Ragıp Sarıca'da olmadığını görürdü.

Şimdi Serdar Özgüldür'ün izleyen paragrafının da Ömer Anayurt'tan alınmış olduğunu görelim:

ÖRNEK 25

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.71:

Hizmet kusurunun aslî bir sorumluluk oluşu özelliği, kişiler açısından özel hukuk sorumluluğuna göre daha güçlü bir teminat sağlar. Çünkü, daha önce de belirttiğimiz gibi, "hizmet kusuru" sayılan bir hal, kamu personelinin kusurundan doğmuş olsa da İdare, Borçlar Kanunu 55. maddede istihdam edenlere tanınmış olan "kurtuluş beyinelerini" ileri sürerek sorumluluktan kurtulamaz.²³³

²³³

Onar (III), s.1967; Esin, II. Kitap, s.30, Anayurt, s.50.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.50:

Hizmet kusurunun aslî bir sorumluluk oluşu özelliği, kişiler açısından özel hukuk sorumluluğuna göre daha güçlü bir teminat sağlar. Çünkü daha önce de belirttiğimiz gibi, "hizmet kusuru" sayılan bir hal, kamu personelinin kusurundan doğmuş olsa da İdare, Borçlar Kanunu 55. maddede istihdam edenlere tanınmış olan kurtuluş beyinelerinin ileri sürerek sorumluluktan kurtulamaz. (40)

(40) Esin, Y.: age., sh.30; Onar, S.S.:age., C.III, sh.1967.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür'ün paragrafı ile Ömer Anayurt'un paragrafı kelime kelime, noktası virgülüne birbirinin aynısı. Dolayısıyla Özgüldür'ün paragrafı, Anayurt'tan yapılmış bir "aynen alıntı". Ortada bir aynen alıntı var ise, haliyle bunun sadece bir kaynağı olabilir; bu paragrafın kaynağı da Ömer Anayurt'tur. Dolayısıyla sadece Ömer Anayurt'a atıf yapılmalıydı. Serdar Özgüldür ise, sadece Ömer Anayurt'a değil, onun isminin yanında ve dahası onun isminden önce iki yazara daha atıf yapmaktadır. Aslında Serdar Özgüldür'ün bu yazarlara yaptığı atıflar, bu yazarları gerçekten görerek değil, Ömer Anayurt'un 40 nolu dipnotu üzerinden yapılmış transit atıflardır.

Serdar Özgüldür hizmet kusurunun ilk iki özelliğini Ömer Anayurt'tan aktararak verdiği gibi üçüncü özelliğini de Ömer Anayurt'tan aktarmaktadır. Şimdi bunu görelim:

ÖRNEK 26

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.71:

Hizmet Kusurunun Anonim Oluşu

Hizmet Kusurunun anonim oluşundan, "kusurun ismen belirli bir şahsa, tayin ve teşhis olunan bir personele atıf ve isnadına gerek olmaması" anlaşılır.²³⁴ "Hizmet Kusuru", deyiminden de kolayca anlaşılacağı üzere belli, somut ajanların kusuruna dayalı bir sorumluluk değildir.²³⁵ Kusur hizmetin bünyesinde kaynaşmış haldedir.²³⁶ Diğer bir deyişle, kusur hizmetle öylesine kaynaşmıştır ki çoğu kez zararlı sonuca hizmeti görenlerden kimin sebep olduğunu bilmeye imkân yoktur. Zaten buna gerek de duyulmaz. Böyle olunca bir zarar doğurucu fiil ve davranışın olduğunu ve bunun da kamu hizmetinin kuruluş ve işleyişindeki düzensizlik, eksiklik, bozukluktan kaynaklandığını ispatlamak yeterli olup; bunun hangi personel tarafından gerçekleştirildiğini tespiti gerek yoktur. Çünkü, hizmet kusuru nedeniyle yargılanan ve hakkında hüküm verilecek olan ajan değil hizmettir.²³⁷

²³⁴ Lütfi Duran, *İdare Hukuku Meseleleri*, İstanbul, 1964, s.166; Sarıca, *Hizmet Kusuru*, s.860.

²³⁵ Esin, II. Kitap, s.30; Anayurt s.51.

²³⁶ Özdemir, s.29.

²³⁷ Onar (II), s.1698; Anayurt, s.51.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.51:**3. Anonim Oluşu**

"Hizmet Kusuru"nın anonim oluşundan, kusurun "isim" belirli bir şahsa, tayin ve teşhis olunan bir personele atıf ve isnadına gerek olmaması anlaşılır (41). "Hizmet Kusuru", deyiminden de kolayca anlaşılacağı üzere belli, somut ajanların kusuruna dayalı bir sorumluluk değildir (42). Kusur hizmetin bünyesinde kaynaşmış haldedir. (43) Başka bir deyişle kusur hizmette öyle mündemiç haldedir ki çoğu kez zararlı sonuca hizmeti görenlerden kimin sebep olduğunu bilmeye imkân yoktur. Zaten buna gerek de duyulmaz. Böyle olunca bir zarar doğurucu fiil ve davranışın olduğuna ve bunun da kamu hizmetinin kuruluş ve işleyişindeki düzensizlik, eksiklik, bozukluktan kaynaklandığını ispatlamak yeterli olup bunun hangi personel tarafından gerçekleştirildiğini tespiti gerek yoktur. "... Çünkü hizmet kusuru nedeniyle yargılanan ve hakkında hüküm verilecek olan ajan değil hizmettir. (44) Bu

(41) Sarıca, R.: agn., sh.660; Duran, L.: İdare Hukuku Meseleleri, İstanbul 1964, sh.166.

(42) Esin, Y.: age., sh.30.

(43) Özdemir, N.: agt., sh.29.

(44) Esin, Y.: age., sh.30; ayn.fik., Onar, S.S.: age., C.III, sh.1697.

Dikkat edileceği gibi alıntı kelimesi kelimesine Ömer Anayurt'tan. 234 ve 237 nolu dipnotlarda Ömer Anayurt'a atıf yapılması acaba bu alıntıyı usulüne uygun bir alıntı hâline getirir mi? Hayır. Bir kere ortada kelimesi kelimesine yapılmış bir alıntı, yani bir "aynen alıntı" vardır. Dolayısıyla bu alıntının tırnak içinde italik harflerle veya girintili paragraf olarak verilmesi lazımdı. İkinci olarak aynen alıntının olduğu yerde alıntı kimden yapılmış ise sadece o yazara atıf yapılır. Çünkü kelimesi kelimesine alınan bir şey, mahiyeti gereği sadece bir yazardan alınmış olabilir. Nihayet belirtelim ki, Serdar Özgüldür'ün Onar, Duran, Esin ve Özdemir'e yaptığı atıflar, gerçekte Ömer Anayurt'un 41 ilâ 44 nolu dipnotları üzerinden yapılmış transit atıflardır.

ÖRNEK 27**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.72:**

"Hizmet kusuru"nın anonim oluşu, personelin tayin ve tespitini gerektirmediğinden, idare, ajanının kusurunu ileri sürerek sorumluluktan kurtulamaz. Ajanın ismen belirlenmesi sonucu değiştirmez. Bu nedenle yargı organı idarenin "hizmet kusuru"na dayalı sorumluluğuna hükmederken, hukuksal bir değeri bulunmadığından ajanın isminden söz etmez; buna gerek duymaz.²³⁹

²³⁹ Özdemir, s.30; Sarıca, Hizmet Kusuru, s.861; Balta, Organlarından Devletin Sorumluluğu, s.116; Anayurt s.52.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.51:

"Hizmet kusuru"nın anonim oluşu, personelin tayin ve tespitini gerektirmediğinden, idare personelin kusurunu ileri sürerek sorumluluktan kurtulamaz. Personelin ismen tespit olunması sonucu değiştirmez. Bu nedenle yargı organı idarenin "hizmet kusuru"na dayalı sorumluluğuna hükmederken, hukuksal bir değeri bulunmadığından ajanın isminden söz etmez; buna gerek duymaz (45).

(45) Özdemir, N.: agt., sh.30; Sarıca, R.: agm., sh.861; Balta, T.B. (Çev. Yenice, K.): Organların Hukuka Aykırı Eylem ve İşlemlerinden Dolayı Devletin Sorumluluğu, *Dış.Der.* Y.4, 1974, S.12- 13, sh.116.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür'ün ve Ömer Anayurt'un paragrafları kelimesi kelimesine birbirinin aynı. 239 nolu dipnotta Serdar Özgüldür'ün Anayurt'un adını zikretmesi bu alıntıyı usûlüne uygun bir alıntı hâline getirmiyor. Çünkü bu bir aynen alıntı. Dolayısıyla bu ancak bir yazardan alınmış olabilir ve o yazar da Ömer Anayurt'tur. Serdar Özgüldür'ün 239 nolu dipnotta Özdemir, Sarıca ve Balta'ya yaptığı atıflar aldatıcı atıftır ve bunlar dahi Ömer Anayurt'un 45 nolu dipnotu üzerinden yapılmış transit atıflardır. Serdar Özgüldür'ün ve Ömer Anayurt'un aynı üç yazara atıf yapması ne kadar ilginç! Eğer Serdar Özgüldür, Ömer Anayurt'un 45 nolu dipnotu üzerinden atıf yapmıyor olsaydı, farklı yazarlara atıf yapması gerekmez miydi? İki yazarın aynı dipnotunda *aynı üç yazara* atıf yapmaları ne büyük bir rastlantı!

Serdar Özgüldür hizmet kusurunun dördüncü özelliğini de Ömer Anayurt'tan aktarmaktadır. Şimdi bunu görelim:

ÖRNEK 28**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.72:****Hizmet Kusurunun Genel Oluşu**

Hizmet kusurunun özelliklerinden biri de genel oluşudur. Yani “hizmet kusuru” bütün kamu tüzel kişilerinin sorumluluğuna uygulanan bir sorumluluk esasdır. Ayrıca, bütün idarî eylem ve işlemlerden doğan zararlar-
dan dolayı ilk olarak başvurulabilecek sorumluluk şeklidir. Öğretide, “hizmet kusuru”nun bütün kamu tüzel kişilerinin sorumluluğuna uygulan-
masına, “uygulama alanı bakımından hizmet kusurunun genelliği”, idarenin
sorumluluğunun ana kuralını ve genel kuramını teşkil etmesine ise “maddî
bakımdan hizmet kusurunun genelliği” denilmektedir.²⁴⁰

²⁴⁰ Onar (III), s.1698; Özdemir, s.27; Esin II. Kitap, s.28; Anayurt, s.53.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.53:**4. Genel Oluşu**

“Hizmet kusuru”nun özelliklerinden biri de genel oluşudur. Yani “hizmet kusuru” bütün kamu tüzel kişilerinin sorumluluğuna uygulanan bir sorumluluk esasdır. Ayrıca bütün idarî eylem ve işlemlerden doğan zararlardan dolayı ilk olarak başvurulabilecek sorumluluk şeklidir. Doktrinde, “hizmet kusuru”nun bütün kamu tüzel kişilerinin sorumluluğuna uygulanmasına, uygulama alanı bakımından “hizmet kusuru”nun genelliği, idarenin sorumluluğunun ana kuralını ve genel teorisini teşkil etmesine ise maddî bakımdan hizmet kusurunun genelliği denilmektedir (49).

(48) Dış.12.D., E.1968/1045, K.1970/91, T.20.1.1970, Esin, Y.: age., sh.30.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür’ün ve Ömer Anayurt’tan paragrafları kelimesi kelimesine birbirinin aynısı. Dolayısıyla ortada bir aynen alıntı var. Bu alıntının tırnak içinde italikle verilmesi gerekir. Keza böyle bir alıntının mahiyeti gereği sadece bir kaynağı olabilir. Bu nedenle Serdar Özgüldür’ün 240 nolu dipnotunda Onar, Özdemir ve Esin’e yaptığı atıflar aldatıcı atıflardır.

Şimdi Serdar Özgüldür’ün kitabındaki izleyen paragrafa geçelim:

ÖRNEK 29

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.72:

İdarenin sorumluluğuna hükmolunabilmesi için kural olarak bir hizmet kusurunun varlığı gereklidir. Eğer hizmet kusuru yoksa idare de kural olarak sorumlu değildir.²⁴¹ “Kural olarak” sorumlu olmaz; çünkü “hizmet kusuru”nun yanında, ikincil sorumluluk esasları da bulunmaktadır. Dolayısıyla bir olayda eğer “hizmet kusuru” tespit edilebiliyorsa, idareyi sorumlu tutmak için başka esas aramaya gerek yoktur.²⁴²

²⁴¹ Duez, s.54; Sarıca, Hizmet Kusuru, s.887; Derbil, s.250.

²⁴² Yayla, s.48; Anayurt, s.53.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.53:

İdarenin sorumluluğuna hükmolunabilmesi için kural olarak bir hizmet kusurunun varlığı gereklidir. Eğer “hizmet kusuru” yoksa idare de kural olarak sorumlu değildir (50). Kural olarak sorumlu olmaz. Çünkü “hizmet kusuru”nun yanında, ikincil sorumluluk esasları olduğunu belirtmiştik. Dolayısıyla bir olayda eğer “hizmet kusuru” tespit edilebiliyorsa idareyi sorumlu tutmak için başka esas aramaya gerek yoktur (51).

(50) Duez, P.: age., sh.54; Sarıca, R.: age., sh.887; Derbil, S.: *İdare Hukuku C.I, B.4*, Ankara 1955, sh.250.

(51) Yayla, Y.: age., sh.141.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür’ün yukarıdaki paragrafı dipnotlarıyla birlikte Ömer Anayurt’tan alınmıştır. Dikkat edileceği gibi her iki paragraf da kelimesi kelimesine aynı. Serdar Özgüldür’ün 241 nolu dipnotu, kendisinin bir dipnotu değil, Ömer Anayurt’un 50 nolu dipnotundan aktarılmış bir dipnottur. Yani Serdar Özgüldür’ün sadece ana metindeki cümlesi değil, bu cümleye bağlı dipnotu dahi usûlsüz alıntı ürünüdür. Serdar Özgüldür’ün 242 nolu dipnotta, Yayla’dan sonra Ömer Anayurt’a atıf yapması bu alıntıyı hukuka uygun bir alıntı hâline getirememektedir. Çünkü bir kere aynen alıntı olarak bu paragrafın tırnak içine alınıp, italikle yazılması gerekir. Diğer yandan da bir aynen alıntı olduğuna göre bu alıntı sadece bir yazardan alınmıştır ve dolayısıyla sadece o yazara atıf yapılması gerekir.

Serdar Özgüldür’ün izleyen paragrafı da Ömer Anayurt’tan alınmıştır. Şimdi onu görelim:

ÖRNEK 30**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.72-73:**

“Hizmet kusuru”nun genelliği maddî bakımdan olduğu gibi, uygulama alanı bakımından da hukukumuzda geçerli bir prensiptir.²⁴³ Ancak, öğretilde, gerek 1961 Anayasasının 114. gerekse 1982 Anayasasının 125. maddeleri karşısında, maddi anlamda genellik niteliğini savunmanın mümkün olmadığını savunanlar da bulunmaktadır.²⁴⁴

²⁴³ Özdemir, s.28.

²⁴⁴ Ozansoy, Tarihsel ve Kuramsal, s.260; 1961 Anayasası Açısından Onar (III)., s.1698; Esin, II. Kitap, s.28.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.53-54:

"Hizmet kusuru"nın genelliği maddî bakımdan olduğu gibi, uygulama alanı bakımından da hukukumuzda geçerli bir prensiptir (52). Gerçi bir kısım yazarlar (53), her ne kadar "hizmet kusuru"nın genelliğinin bugün geçerliliğini yitirdiğini söylemekteyse de bu fikre katılmak mümkün değildir.

(52) Özdemir N.: ağı., sh.28.

(53) Onar, S.S.: ağı., C.III, sh.1698; Esin, Y.: ağı., sh.28.

“‘Hizmet kusuru’nun genelliği maddî bakımından olduğu gibi, uygulama bakımından da hukukumuzda geçerli bir prensiptir” cümlesinin her iki yazarda, noktası virgülüne aynı olduğuna bakarak, söz konusu alıntıyı Serdar Özgüldür’ün Ömer Anayurt’tan yaptığını söyleyebiliriz.

* * *

Serdar Özgüldür’ün kitabında “Hizmet Kusurunun Genel Oluşu” başlığı altında üç paragraf var. Örnek 28, 29 ve 30’da gösterildiği gibi bu üç paragraf da Ömer Anayurt’tan alınma.

ÖRNEK 31

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.73:

Kusur, "hizmet kusuru"na dayalı sorumluluğun temelini oluşturmakla beraber, kamu hizmetinin kuruluş ve işleyişindeki her aksaklık, düzensizlik, bozukluk, mutlaka idarenin sorumluluğunu gerektirmez.²⁴⁷ Sorumluluk için, çeşitli durum ve şartlara göre belirlenecek bir bozukluğun, aksaklığın varlığı aranır.²⁴⁸ İdarî yargı organı her somut olayda kamu yararı, kamu hizmetinin gerekleri, işleyiş şartları ve diğer özellikleri, zaman ve yer şartları, zararın niteliği gibi unsurları gözönünde bulundurarak tespit olunacak kusurun tazminatı gerektirip gerektirmeyeceğini taktir edecektir.²⁴⁹

²⁴⁷ Duez, s.22; Derbil, s.250; Esin, II. Kitap, s.31.

²⁴⁸ Duez, s.22.

²⁴⁹ Esin, II. Kitap, s.30.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.53-54:

Kusur, "hizmet kusuru"na dayalı sorumluluğun temelini oluşturmakla beraber kamu hizmetinin kuruluş ve işleyişindeki her aksaklık, düzensizlik, bozukluk, mutlaka idarenin sorumluluğunu gerektirmez (54). Sorumluluk için, çeşitli durum ve şartlara göre belirlenecek bir bozukluğun, aksaklığın varlığı aranır (55). İdarî yargı organı her somut olayda kamu yararı, kamu hizmetinin gerekleri, işleyiş şartları ve diğer özellikleri, zaman ve yer şartları, zararın niteliği, gibi unsurları gözönünde bulundurarak tespit olunacak kusurun tazminatı gerektirip gerektirmeyeceğini taktir edecektir (56).

(54) Duez, P.: age., sh.22; Derbil, S.: age., sh.250; Esin, Y.: age., sh.31.

(55) Duez, P.: age., sh.22.

(56) Esin, Y.: age., sh.30.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür, yukarıdaki paragrafı dipnotlarıyla birlikte Ömer Anayurt'tan almakta, ama Ömer Anayurt'a atıf yapmamaktadır. İlginçtir ki, sadece ana metin değil, Serdar Özgüldür'ün dipnotları dahi Ömer Anayurt'un dipnotlarından alınmıştır. Hem ana metnin, hem de dipnotların aynı olması, ortada tartışılmaz bir alıntı bulunduğunun ispatıdır. Sadece ana metnin değil, dipnotların dahi alınması, deveyi hamuduyla götürmek misali bir usûlsüz alıntıdır.

Muhtemelen ortada tekrar yazılmadan kopyalanmış bir paragraf var. Çünkü Ömer Anayurt "takdir" kelimesini yanlışlıkla "taktir" şeklinde yazmış; Serdar Özgüldür de aynı şekilde takdir kelimesini "taktir" şeklinde ya-

zıyor. Oysa Serdar Özgüldür'ün kitabının başka yerlerinde (örneğin s.50, 51, 77, 78), söz konusu kelime doğru bir şekilde, yani “*takdir*” şeklinde yazılmıştır. Kitabın diğer yerlerinde “*takdir*” kelimesini doğru bir şekilde yazan Serdar Özgüldür'ün kitabının 73'üncü sayfasının ikinci paragrafında “*taktir*” şeklinde yazması, söz konusu paragrafı Ömer Anayurt'tan alırken bu paragrafı tekrar yazma zahmetine bile katlanmayıp, söz konusu paragrafı makaslayıp tezinin müsveddesinin ilgili yerine yapıştırdığı düşüncesini akla getirmektedir. Şüphesiz, bunun gerçekten böyle olup olmadığını Serdar Özgüldür'ün kendisi veya varsa Serdar Özgüldür'ün tezini daktilo eden veya bilgisyarda yazan kişi bilebilir.

ÖRNEK 32

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.73:

Özel hukuktaki kusur ile, hizmet kusurunda aranan kusur arasındaki farklılıklardan birini de belki bu durum oluşturur. Çünkü, özel hukuk alanında herhangi bir kusur, sorumluluğu gerektirirken, “hizmet kusuru”na dayalı idarenin sorumluluğunda ise hizmetin durumuna, mahiyet ve bünyesine, şart ve zaruretlerine göre olayda belirli bir ağırlık derecesine ulaşmış²⁵⁰ kusur aranır.²⁵¹

²⁵⁰ Kusurun belli bir ağırlık derecesine ulaşmış olmasından, mutlaka “ağır kusur” şeklinde olması gerektiği kastedilmemektedir.

²⁵¹ Sarıca, Hizmet Kusuru, s.862; Özdemir, s.48; Anayurt, s.55.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.54-55:

Özel hukuktaki kusur ile, hizmet kusurunda aranan kusur arasındaki farklılıklardan birini de belki bu durum oluşturur. Çünkü özel hukuk alanında herhangi bir kusur, sorumluluğu intaç ederken “hizmet kusuru”na dayalı idarenin sorumluluğunda ise hizmetin durumuna, mahiyet ve bünyesine, şart ve zaruretlerine göre olayda belirli bir ağırlık derecesine ulaşmış (59) kusur aranır (60).

(59) Kusurun belli bir ağırlık derecesine ulaşmış olmasından, mutlaka ağır kusur şeklinde olması gerektiğini kastedilmemektedir.

(60) Sarıca, R.: *agm.*, sh.862; Özdemir, N.: *agt.*, sh.48.

Görüldüğü gibi, alıntı kelimesi kelimesine Ömer Anayurt'tan; ama Ömer Anayurt'a 251 nolu dipnotta ancak iki yazardan sonra atıf var. Yukarıda pek çok defa açıklandığı gibi, ortada bir aynen alıntı var ise, birden fazla yazara atıf yapılamaz. Bu alıntının hem tırnak içinde verilmesi, hem de kimden alındığının açıkça belirtilmesi gerekir.

Yukarıdaki örneğin nasıl Ömer Anayurt'tan alındığını gösteren çok ilginç bir delilimiz var: Dikkat edileceği gibi Serdar Özgüldür'ün

²⁵⁰ Kusurun belli bir ağırlık derecesine ulaşmış olmasından, mutlaka “ağır kusur” şeklinde olması gerektiği kastedilmemektedir.

şeklindeki 250 nolu dipnotu, Ömer Anayurt'un

(59) Kusurun belli bir ağırlık derecesine ulaşmış olmasından, mutlaka ağır kusur şeklinde olması gerektiğini kastetmemekteyiz.

şeklindeki dipnotundan alınmıştır. Bir alıntıda, hem ana metnin, hem de dipnotun aynı olması, ortada bir alıntı bulunduğunu gösteren tartışmasız bir delildir. Serdar Özgüldür'ün sadece ana metnindeki cümleleri değil, dipnotu dahi Ömer Anayurt'tan yapılmış bir kaynaksız alıntıdır. Sadece ana metindeki cümlelerin değil, aynı zamanda cümleyle ilgili ek bir bilgi veren dipnotun alınması “devenin hamudu” misali bir alıntıdır.

* * *

Yukarıda Serdar Özgüldür'ün kitabının 66 ilâ 69'uncu sayfaları arasında yer alan “*Genel Olarak Hizmet Kusuru Kurumu*” başlığının (bkz. Örnek 13-19) ve aynı kitabın 69 ilâ 74'üncü sayfaları arasında yer alan “*Hizmet Kusurunun Özellikleri*” başlığının (bkz. Örnek 20-32) Ömer Anayurt'un tezinden alındığını tek tek gösterdik. Şimdi Serdar Özgüldür'ün kitabının 74 ilâ 79'uncu sayfaları arasında yer alan “*Hizmet Kusuru Teşkil Eden Hâller*” başlıklı kısmın nasıl Ömer Anayurt'un tezinin 55 ilâ 63'üncü sayfaları arasında yer alan “*Hizmet Kusuru Teşkil Eden Hâller*” başlıklı kısmından alındığını gösterelim:

ÖRNEK 33

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.74:

d. Hizmet Kusuru Teşkil Eden Haller

“Yasama, hükümet etme ve yargılama olmayan tüm kamusal kurum ve işler” olarak tanımlayabileceğimiz²⁵² idare, bir takım faaliyetlerde bulunur. İdarenin, Devletin yasama ve yürütme organlarının tespit ettiği yönde ve çerçevede, toplumun düzenli ve uygarca yaşam sağlaması ve bunu sürdürmesi için kamu hukuku usullerine göre, devamlı bir şekilde yürüttüğü kamusal faaliyetlere idare faaliyetleri denir.²⁵³

²⁵² Duran, *İdare Hukuku*, s.2.

²⁵³ Duran, *İdare Hukuku*, s.10.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.55:**III. "HİZMET KUSURU" TEŞKİL EDEN HALLER****A. Genel Olarak**

"Yasama, hükümet etme ve yargılama olmayan tüm kamusal kurum ve işler" olarak tarif edebileceğimiz (62) idare, bir takım faaliyetlerde bulunur. İdarenin, Devletin yasama ve yürütme organlarının tespit ettiği yönde ve çerçevede, toplumun düzenli ve uygarca yaşam sağlaması ve bunu sürdürmesi için kamu hukuku usullerine göre, devamlı bir şekilde yürüttüğü kamusal faaliyetlere idare faaliyetleri denir (63).

(62) Duran, L.: *İdare Hukuku*, sh.2.

(63) Duran, L.: *İdare Hukuku*, sh.10.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür'ün paragrafı dipnotlarıyla birlikte kelimesi kelimesine Ömer Anayurt'tan alınma. Ama Ömer Anayurt'a bir atıf yok. Serdar Özgüldür'ün 252 ve 253 nolu dipnotları, gerçek birer atıf dipnotu değil, Ömer Anayurt'un 62 ve 63 nolu dipnotlarının kopyalanmasından ibaret.

Belki iyi niyetli bir okuyucu alıntılanan cümlemin Ömer Anayurt'un değil, Lütfi Duran'ın cümlesi olduğunu sanabilir. Hayır. Alıntılanan cümle, Ömer Anayurt'un Lütfi Duran'a atıfla kurduğu kendi cümlesi. Lütfi Duran'ın cümlesinde kullanılan kelimeler daha farklı. İnanmayan Lütfi Duran'ın *İdare Hukuku* (İstanbul, İÜHF Yayını, 1982) isimli kitabının 10'ncu sayfasının dördüncü paragrafına bakabilir.

ÖRNEK 34**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.74:**

Esasen idarenin görevi, genel olarak kamu hizmetlerini görmekten ibaret olup, idare hukukunun konusunu da bu gibi faaliyetler teşkil etmektedir.²⁵⁴

²⁵⁴

Aydın Tuncay, *İdare Hukuku ve İdari Yargının Bazı Sorunları*, Ankara, 1972, s.130; Sarıca, *İdari Kaza*, s.222.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.55:

Esasen idarenin görevi, genel olarak kamu hizmetlerini görmekten ibaret olup, idare hukukunun konusunu da bu gibi faaliyetler teşkil etmektedir (64).

(64) Sarıca, R.: *İdari Kaza*, C.I, İstanbul 1949, sh.222; Tuncay, H.A.: *İdare Hukuku ve İdari Yargının Bazı Sorunları*, Ankara 1972, sh.130.

Görüldüğü gibi alıntı noktası virgülüne Ömer Anayurt'tan; ama Ömer Anayurt'a atıf yok. Serdar Özgüldür'ün 254 nolu dipnotunda zikredilen kaynakların, Ömer Anayurt'un 64 nolu dipnotunda zikredilen kaynaklar olduğuna dikkat edilmelidir. Serdar Özgüldür'ün sadece ana metindeki cümlesi değil, bu cümlenin kaynağı olarak gösterdiği dipnotun kendisi dahi bir usûlsüz alıntı ürünüdür.

ÖRNEK 35

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.74:

Görev olan yerde yetkinin de oluşu ilkesi gereğince, idareye yürüttüğü faaliyetleri gerçekleştirme bakımından bir takım üstün yetkiler tanınmasının hukukî temelinde; idarenin kamu yararını gerçekleştirme, kamu yararına hizmet yapma görevi yatmaktadır.²⁵⁵

²⁵⁵

Yayla, s.76; Anayurt, s.55.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.55:

Görev olan yerde yetkinin de oluşu ilkesi idareye yürüttüğü faaliyetleri gerçekleştirme bakımından bir takım üstün yetkiler tanınmasının hukukî temelinde, idarenin kamu yararını gerçekleştirme, kamu yararına hizmet yapma görevi yatmaktadır (65).

(65) Yayla, Y.: age., sh.76.

Serdar Özgüldür, bu paragraf için, 255 nolu dipnotunda hem Yayla'ya, hem de Anayurt'a atıf yapmaktadır. Görüldüğü gibi alıntı noktası virgülüne Ömer Anayurt'tan. Yani ortada bir aynen alıntı var. O zaman bu alıntının kaynağı sadece bir kişi olabilir: Ya Yayla, ya Anayurt. Serdar Özgüldür'ün paragrafı Yayla'dan değil, Anayurt'tan alınmıştır. Eğer Yayla'dan alınmış olsaydı, Anayurt'un değil, Yayla'nın paragrafı ile birebir aynı olurdu.

ÖRNEK 36

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.74:

İdare üstlenmiş olduğu bu faaliyetleri yerine getirirken sayısız işlem ve eylemlerde bulunur. Bu nedenle idarî faaliyetlerin sebebiyet verdiği zararlar da ya idarî işlemlerden ya da idarî eylemlerden ortaya çıkabilir. Bu açıdan idarenin sorumluluğu bu bölümde idari eylemler açısından ele alınıp incelenecektir.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.55-56:

İdare üstlenmiş olduğu bu faaliyetleri yerine getirirken sayısız işlem ve eylemlerde bulunur. Bu nedenle idarî faaliyetlerin sebebiyet verdiği zararlar da ya idarî işlemlerden ya da idarî eylemlerden ortaya çıkabilir. Bu açıdan idarenin sorumluluğunu idarî eylemler ve işlemler bakımından ayrı ayrı incelemekte yarar vardır.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür'ün yukarıdaki paragrafı, Ömer Anayurt'tan kaynağı gösterilmeksizin alınmıştır. Yukarıdaki paragraf, Serdar Özgüldür'ün kaynaksız alıntı yaptığı vakıasının sadece bir delili değil, Serdar Özgüldür'ün Ömer Anayurt'un akıl yürütmesini, Ömer Anayurt'un sistemini, kurduğu plânı dahi kopyaladığının açık bir itirafıdır. Serdar Özgüldür'ün idarî eylemler ile idarî işlemler bakımından ayrı ayrı incelemesinin sebebi, Ömer Anayurt'un bunu böyle yapmasıdır.

ÖRNEK 37**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.75:**

Ancak, bu ayırımın kesin çizgilerini bulmak zordur. Örneğin zehirlenen çocuğa zamanında ve gerekli serumu vermeyen idare hizmeti geç mi işlemiştir yoksa hiç işlememiş midir? Aslında hizmetin geç işlemesi, çoğu hallerde aynı zamanda kötü işlemesi anlamını taşır.²⁵⁸ Bu nedenle "hizmet kusuru"nun bu üçlü ayırımı eski önemini yitirmiş görünmektedir. Yani bir zarar doğurucu eylem veya işlemin bunlardan mutlaka birine girmesi gerektiği şeklindeki düşünce, bugün fazla bir önem taşımamaktadır.

258

Yayla, ss.142-143.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.56:

Ancak bu ayırımın kesin çizgilerini bulmak zordur (67). Örneğin zehirlenen çocuğa zamanında ve gerekli serumu vermeyen idare hizmeti geç mi işlemiştir yoksa hiç işlememiş midir? Aslında hizmetin geç işlemesi çoğu hallerde aynı zamanda kötü işlemesi anlamını taşır (68). Bu nedenle "hizmet kusuru"nun bu üçlü ayırımı eski önemini yitirmiş görünmektedir. Yani bir zarar doğurucu eylem veya işlemin bunlardan mutlaka birine girmesi gerektiği şeklindeki telâkki, bugün fazla bir önemi haiz bulunmamaktadır.

(67) Yayla, Y.: age., sh.142.

(68) Yayla, Y.: age., sh.143.

Dikkat edileceği gibi Serdar Özgüldür'ün yukarıdaki cümleleri ile Ömer Anayurt'un cümleleri arasında, Anayurt'un “*telakki*” dediği yerde Özgüldür'ün “*düşünce*” ve Anayurt'un “*haiz bulunmamaktadır*” dediği yerde Özgüldür'ün “*önem taşımamaktadır*” demesi dışında bir fark yoktur. Ortada söz konusu bu ibare dışında, noktası virgülüne aynı olan, bir “aynen alıntı” vardır. Görüldüğü gibi alıntı Ömer Anayurt'tan; ama Serdar Özgüldür bu cümleler için Ömer Anayurt'a değil, Yayla'ya atıf yapmaktadır.

Belki iyi niyetli okuyucular, aynı cümlelerin aynen Yıldızhan Yayla'da da bulunduğunu ve dolayısıyla Serdar Özgüldür'ün Yayla'ya atıf yapmasının normal olduğunu düşünebilirler. Gerçekten de Serdar Özgüldür'ün söz konusu cümleleri, Ömer Anayurt'un cümleleri ile değil de, Yıldızhan Yayla'nın cümleleri ile aynı olsaydı, Serdar Özgüldür'ün atfının doğru bir atıf olduğu söylenebilirdi. Ne var ki, Serdar Özgüldür'ün cümleleri, bir yandan Ömer Anayurt'un, diğer yandan Yıldızhan Yayla'nın cümleleri ile karşılaştırıldığında, Serdar Özgüldür'ün cümlelerinin Yayla'nın değil, Anayurt'un cümlelerine benzediği görülmektedir. Örnek olarak yukarıdaki paragrafın ilk cümlesinin adı geçen üç yazarda bulundukları hallerini karşılaştıralım:

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.75:

Ancak, bu ayırımın kesin çizgilerini bulmak zordur. Örneğin zehirlenen çocuğa zamanında ve gerekli serumu vermeyen idare hizmeti geç mi işlemiştir yoksa hiç işlememiş midir? Aslında hizmetin geç işlemesi, çoğu hallerde aynı zamanda kötü işlemesi anlamını taşır.²⁵⁸

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.56:

Ancak bu ayırımın kesin çizgilerini bulmak zordur (67). Örneğin zehirlenen çocuğa zamanında ve gerekli serumu vermeyen idare hizmeti geç mi işlemiştir yoksa hiç işlememiş midir? Aslında hizmetin geç işlemesi çoğu hallerde aynı zamanda kötü işlemesi anlamını taşır (68).

Yıldızhan Yayla, *İdare Hukuku*, İstanbul, Filiz, 2. Baskı, 1990³⁰, s.149-150.

Bununla birlikte, sözkonusu ayırımların kesin çizgileri bulunduğunu zannetmek de doğru değildir. Sözelimi, zehirlenen çocuğa zamanında ve gerekli serumu veremiyen¹⁶³ idarenin hizmeti hiç işlememiş midir? Yoksa geç mi işlemiştir?

30. Gerek Ömer Anayurt, gerekse Serdar Özgüldür, Yıldızhan Yayla'nın kitabının 1985'te yapılan birinci baskısına atıf yapmaktadır. Benim kitaplığımda Yayla'nın kitabının ikinci baskısı bulunduğu için söz konusu alıntıyı ikinci baskıdan taradım.

Şimdi soralım: Serdar Özgüldür'ün yukarıdaki üç cümlesi Yıldızhan Yayla'nın üç cümlesine mi, yoksa Ömer Anayurt'un üç cümlesine mi benziyor? Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür'ün cümleleri ile Ömer Anayurt'un cümleleri *noktası virgülüne aynı*. Serdar Özgüldür'ün ve Ömer Anayurt'un “*aslında hizmetin geç işlemesi çoğu hallerde aynı zamanda kötü işlemesi anlamını taşır*” şeklindeki üçüncü cümlelerine tekabül edecek cümle Yıldızhan Yayla'nın kitabında söz konusu paragrafında değil, o paragrafı izleyen paragrafta vardır ve bu cümle “*hizmetin geç işlemesi söz konusu olduğunda, denilebilir ki, geç işleyen hizmet, esasen kötü işlemiştir*” şeklindedir (op. cit., s.s.180, paragraf 2).

Görüldüğü gibi alıntı kelimesi kelimesine Ömer Anayurt'tan; ama atıf Yayla'ya. Dolayısıyla Yayla'ya yapılan atıf FSEK, m.71/1, b.5 anlamında bir “yanlış veya aldatıcı mahiyette” atıftır.

Bu şunu gösterir: Serdar Özgüldür, söz konusu alıntıyı Ömer Anayurt'tan yapmış, ama atıfı Ömer Anayurt'un atıf yaptığı Yıldızhan Yayla'ya yapmıştır. Bunu yaparken de pek muhtemelen “transit atıf” usûlünü kullanmış, yani atıf yaptığı Yıldızhan Yayla'nın kitabına bakmadan, Ömer Anayurt'un 67 ve 68 nolu dipnotları üzerinden yapmıştır. Eğer bu kitaba bakmış olsaydı alıntılardığı cümlelerin Yıldızhan Yayla'da daha farklı kelimelerle ifade edildiğini görürdü.

Transit atıf usûlü, hızlı ve az emekle kitap yazmanın bir usûlüdür. Yıldızhan Yayla'nın kitabı bulunmayan bir kitap değil. Zaten Yıldızhan Yayla'nın kendisi de Serdar Özgüldür'ün doktora yaptığı İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinin o yıllardaki hocasıdır.

Aslında Serdar Özgüldür'ün 258 nolu dipnotunda yaptığı atfın problemli bir atıf olduğu çok açıktır. Çünkü, Serdar Özgüldür'ün kitabı doktora tezi olarak 1994 yılında kabul edilmiş ve kitap olarak da 1996 yılında yayınlanmıştır. Dolayısıyla eğer Serdar Özgüldür gerçekten Yıldızhan Yayla'nın kitabına bakarak atıf yapıyor olsaydı, Yayla'nın kitabının 1985'te yayınlanan ilk baskısına değil, 1990'da yayınlanan ikinci baskısına atıf yapardı (Ömer Anayurt'un yüksek lisans tezi 1989 tarihli olduğu için onun Yayla'nın kitabının 1985'te yapılan ilk baskısına atıf yapması normaldir). Serdar Özgüldür'ün 1994 yılında kabul edilen ve 1996 yılında kitap olarak yayınlanan tezinde Yıldızhan Yayla'nın kitabının 1990'da yayınlanan ikinci baskısına değil, Ömer Anayurt gibi 1985'te yayınlanan ilk baskısına atıf yapması vakıası dahi, Serdar Özgüldür'ün Yıldızhan Yayla'ya yaptığı atfın bir transit atıf olduğunu kanıtlar.

İşin trajikomik kısmı ise, Serdar Özgüldür'ün tezini “pekiyi düzeyde ve övgüye değer” nitelemesiyle kabul eden doktora tez jürisinin bir üyesinin de Prof. Dr. Yıldızhan Yayla'nın kendisi olmasıdır!

ÖRNEK 38

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.75:

Hizmetin Kötü İşlemesi

Hizmet kusurunun en eski ve en geniş uygulama alanı bulan şekli, hizmetin kötü işlemesi halidir. Hizmetin kötü işlemesi hizmetin gereği gibi yapılmamış olmasından kaynaklanan bir durumdur.²⁶⁰

²⁶⁰ Derbil, s.250.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.57:

1. Hizmetin Kötü İşlemesi

“Hizmet kusuru”nun en eski ve en geniş uygulama alanı bulan şekli hizmetin kötü işlemesi halidir.

Hizmetin kötü işlemesi, hizmetin gereği gibi yapılmamış olmasından kaynaklanan bir durumdur (71).

(71) Derbil, S.: age., s.250.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür'ün yukarıdaki cümleleri Ömer Anayurt'tan alınmıştır. İlave edelim: Sadece bu cümleler değil, cümlelerin üstündeki başlık ve altındaki dipnot dahi Ömer Anayurt'tan alınmadır.

ÖRNEK 39

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.75:

Kamu hizmetlerinin çeşitliliği ve değişkenliği gözönüne alındığında, hizmetin kötü işlemesi halinin soyut olarak sınırlarını belirleyebilmenin, bu hali bir formüle bağlamanın imkânsızlığı kolayca anlaşılır. Bu nedenle hizmetin kötü işleyip işlemediğini hizmetin niteliği, zaman ve yer şartları, idarenin elindeki imkân ve araçlar, somut olayın niteliği ve bunun gibi durumları inceden inceye tahlil etmek, her olay için somut olarak bir yargıya varmakla mümkündür.

Anayurt, İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu, op. cit., 1989, s.57:

Kamu hizmetlerinin çeşitliliği ve değişkenliği gözönüne alındığında, hizmetin kötü işlemesi halinin soyut olarak sınırlarını belirleyebilmenin, bu hali bir formüle bağlamanın imkânsızlığı kolayca anlaşılır. Bu nedenle hizmetin kötü işleyip işlemediğini hizmetin niteliği, zaman ve yer şartları, idarenin elindeki imkân ve araçlar somut olayın niteliği ve bunun gibi durumları inceden inceye tahlil etmek, her olay için somut olarak bir yargıya varmakla mümkündür.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür'ün cümleleri olduğu gibi Ömer Anayurt'tan. Ama Anayurt'a atıf yok.

ÖRNEK 40

Özgüldür, Tam Yargı Davaları, op. cit., 1996, s.75:

Hizmetin kötü işlemesi, maddi bir kusurun sonucu olabileceği gibi, hukuki bir kusurun sonucu da olabilir.²⁶³

²⁶³ Özdemir, s.56.

Anayurt, İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu, op. cit., 1989, s.57:

Diğer taraftan hizmetin kötü işlemesi maddi bir kusurun sonucu olabileceği gibi hukuki bir kusurun sonucu da olabilir (73).

(73) "Yasalara aykırı olarak açılış izni verilmeyen sinemanın bu işlem Danıştayca iptal edilene dek kapalı kalması sonucu doğan zararın idarece tazmini gerekir." Dnş.8.D. 19.11.1969 gün ve E.1968/3375, K.1969/4097, Esin, Y.: age., sh.350; "Delirdiği için bir tedavi müessesesine gönderilen bir şahsın evinde bulunan eşya ve paralar hakkında alınacak tedbirlere dair Polis Müdürü tarafından verilen bir emrin, polis memurları tarafından yanlış yorumlanması dolayısıyla meydana gelen zarar..." Özdemir, N.: agt., sh.56.

Görüldüğü gibi alıntı Ömer Anayurt'tan; ama atıf Anayurt'a değil, bir başka yazara.

ÖRNEK 41

Özgüldür, Tam Yargı Davaları, op. cit., 1996, s.77:

Bu bakımdan, hizmetin geç işlemesi şeklinde beliren hizmet kusurunu, idarenin hizmetin gereklerine göre kendisinden beklenen ölçüde sürat ve çabukluğu göstermeyerek, ağır ve yavaş hareketi suretiyle bir zarara sebebiyet vermesi şeklinde tanımlamak mümkündür.²⁶⁵

²⁶⁵ Özdemir, s.68.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.58-59:

Böylece, hizmetin geç işlemesi şeklinde beliren "hizmet kusuru"nu, idarenin hizmetin gereklerine göre ken disinden beklenen ölçüde sürat ve çabukluğu göstermeyerek ağır ve yavaş hareketi suretiyle bir zarara sebebiyet vermesi olarak tarif edebiliriz (79).

(79) Özdenir, N.: agt., sh.68.

Görüldüğü gibi alıntı, dipnotuyla birlikte Ömer Anayurt'tan; ama Anayurt'a atıf yok.

ÖRNEK 42**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.77:**

Bir hizmetin geç işleyip işlemediğini tespit işi bir hayli güçlük arz eder. Eğer mevzuat bir hizmetin görülmesi için belirli bir süre öngörmüşse bu taktirde hizmetin geç işlemiş olduğu sonucuna varmak pek güç olmasa gerek. Çünkü, idare öngörülen süre içerisinde hizmeti yerine getirmemişse hizmetin geç işlemiş olduğu sonucuna varılır. Ancak, mevzuatta hizmetin belirli bir sürede yerine getirilmesine ilişkin hükümlere pek sık rastlanılmaz. Böyle durumlarda hizmetin geç işleyip işlemediğini tespit işi doğal olarak idare mahkemesinin takdirine bırakılmıştır. Yargı yeri hizmetin niteliğini, idarenin sahip olduğu imkân ve araçları; somut olayın özelliklerini gözönünde bulundurarak idarenin gereken çabukluğu gösterip göstermediğini ortaya koyar. Fakat, her gecikme mutlaka idarenin kusurunu ortaya koymaz. Arada geçen kısa ve zorunlu bir süre içinde ortaya çıkan zararlardan dolayı idareyi sorumlu tutmak doğru olmaz.²⁶⁶ Çünkü, idare pozitif hukuk kurallarıyla bağlı olduğu gibi kamu yararı ve hizmet gereklerini de gözönünde tutmak ve bunları birlikte değerlendirmek durumundadır. Bu mecburiyet ise hizmetin işleminde bir gecikmeye yol açabilir. Diğer bir deyişle, idarenin işin niteliği ve durumun gereğine göre harekete geçebilmesi için, normal ve makûl bir sürenin geçmesi gerekir. Böyle bir gecikme nedeniyle idareyi sorumlu tutmak pek doğru değildir.²⁶⁷ Nitekim Danıştay içtihatları da bu yöndedir.

²⁶⁶ Duran, Türkiye İdaresinin, s.29; Anayurt, s.59.

²⁶⁷ Duran, Türkiye İdaresinin, s.29; Duran, İdare Hukuku, s.291; Esin, II. Kitap, s.45.

Anayurt, İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu, op. cit., 1989, s.59:

Bir hizmetin geç işleyip işlemediğini tespit işi bir hayli güçlük arzeder. Eğer mevzuat bir hizmetin görülmesi için belirli bir süre öngörmüşse bu taktirde hizmetin geç işlemiş olduğu sonucuna varmak pek güç olmasa gerek. Çünkü idare öngörülen süre içerisinde hizmeti yerine getirmemişse hizmetin geç işlemiş olduğu sonucuna varılır (80). Ancak mevzuatta hizmetin belirli bir sürede yerine getirilmesine ilişkin hükümlere pek sık raslanılmaz. Böyle durumlarda hizmetin geç işleyip işlemediğini tespit işi doğal olarak idare mahkemesinin takdirine bırakılmıştır. Yargı yeri hizmetin niteliğini idarenin sahip olduğu imkân ve araçları, somut olayın özelliklerini gözönünde bulundurarak idarenin gereken çabukluğu gösterip göstermediğini ortaya koyar. Ancak her gecikme behemahal idarenin kusurunu ortaya koymaz. Arada geçen kısa ve zorunlu bir süre içinde ortaya çıkan zararlardan dolayı idareyi sorumlu tutmak doğru olmaz (81). Çünkü idare pozitif hukuk kurallarıyla bağlı olduğu gibi kamu yararı ve hizmet gereklerini de gözönünde tutmak ve bunları birlikte değerlendirmek durumundadır. Bu mec-buriyet ise hizmetin işleminde bir gecikmeye yol açabilir. Başka bir deyişle idarenin işin niteliği ve durumun gereğine göre harekete geçebilmesi için normal ve makûl bir sürenin geçmesi gerekir. Böyle bir gecikme nedeniyle idareyi sorumlu tutmak pek doğru olmasa gerektir(82). Nitekim Danıştay içtihatları da bu yöndedir.

(80) Örneğin DDGK. gümrük vergisi indirimi için yapılan bir başvuruda davacının talebinin gecik tirilmesiyle ilgili olarak verdiği kararında davacının başvurusunun yönetmelikte yazılı sürelerle bağlı kalarak sonuçlandırılması gerekirken bu sürelerle bağlı kalmayarak yedi aydan fazla bir süre geçtikten sonra sonuçlandırılmış olması nednedeniyle uğramış olduğu zararın tazminine hükmetmiştir. DDK. 10.3.1967 gün, E.67/2, K.67/373, Yenice, K.: - Esin, Y.: age., sh.89.

(81) Duran, L.: Türkiye İdaresinin Sorumluluğu, sh.29.

(82) Esin, Y.: age., sh. 45; Duran L.: Türkiye İdaresinin Sorumluluğu, sh.29; Duran, A.: İdare Hukuku Dersleri, Ankara 1979, sh.291.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür'ün bu uzun paragrafı, cümle cümle, kelime kelime, Ömer Anayurt'un paragrafından alınmıştır. Ama Anayurt'a atıf yok. Serdar Özgüldür'ün Duran ve Esin'e yaptığı atıflar da Ömer Anayurt'un 81 ve 82 nolu dipnotları üzerinden yapılmış transit atıflardır.

ÖRNEK 43**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.77:**

Hizmet kusuru, idarenin üstlendiği hizmetlerin yerine getirilmesiyle ilgili bir kusur olduğundan; idarenin görmekle yükümlü olmadığı hizmetlere ilişkin gecikmeler nedeniyle sorumluluğu yoluna gidilemez,²⁶⁹

269

Esin, II. Kitap, s.45; Ayrıca, Fransız Devlet Şûr'asının bu hale ilişkin kararları için bkz. Xavier Delcros- Bertrand Delcros, s.12.; Anayurt, s.60.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.59:

"Hizmet kusuru", idarenin üstlendiği hizmetlerin yerine getirilmesiyle ilgili bir kusur olması nedeniyle idarenin ifayla yükümlü olmadığı hizmetlere ilişkin gecikmeler nedeniyle sorumluluğuna gidilemez (85).

(85) Esin, Y.: age., sh.45.

Görüldüğü gibi alıntı noktası virgülüne Ömer Anayurt'tan. Ortada bir "aynen alıntı" olduğuna göre, bu alıntının sadece bir kaynağı olabilir. Oysa Serdar Özgüldür, bu alıntının kaynağı olarak 269 nolu dipnotunda Ömer Anayurt'tan başka ve ondan önce iki başka yazara da atıf yapmaktadır.

* * *

Serdar Özgüldür, hizmet kusuru teşkil eden hallerden, "hizmetin kötü işlemesi" ve "hizmetin geç işlemesi" başlıklarını Ömer Anayurt'tan aktardığı gibi (bkz. Örnek 39-43), "hizmetin hiç işlememesi" başlığını da Ömer Anayurt'tan aktarmaktadır. Şimdi bunu görelim:

ÖRNEK 44**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.77:**

İdare, bir hizmeti görüp görmemekte ya yükümlü, görevli kılınmıştır ya da bu konuda bir takdir yetkisine sahiptir; dolayısıyla, hizmetin hiç işlememesinden söz edebilmek için öncelikle bu konuda idarenin yükümlü ve görevli olması gerekir. İdarenin görevli olmadığı bir konuda hizmetin işlememesi sözkonusu olamaz.²⁷⁰

270

Duran, Türkiye İdaresinin, s.30; Yenice-Esin, s.90.

Anayurt, İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu, op. cit., 1989, s.61:

İdare bir hizmeti görüp görmemekte ya yükümlü, görevli kılınmıştır, veya bu konuda bir takdir yetkisine sahiptir. Dolayısıyla hizmetin işlememesinden söz edebilmek için öncelikle bu konuda idarenin yükümlü ve görevli olması gerekir. İdarenin görevli olmadığı bir konuda hizmetin işlememesi söz konusu olamaz (90).

(90) Duran, L.: Türkiye İdarsinin Sorumluluğu, sh.30; Yenice, K.: - Esin, Y.: age., sh.90.

Görüldüğü gibi, Serdar Özgüldür'ün cümleleri, dipnotuyla birlikte Ömer Anayurt'tan alınma. Ama Anayurt'a atıf yok.

ÖRNEK 45**Özgüldür, Tam Yargı Davaları, op. cit., 1996, s.77:**

İdarenin bir hizmeti görüp görmeme konusunda takdir yetkisine sahip olduğu hallerde, kural olarak sorumlu olmaması gerekir. Bu konuda bağlı yetkide olduğu gibi kesin bir kural koyma imkânı bulunmamaktadır. Her somut olay için değişik etkenleri gözönünde tutarak idarenin harekete geçmesinin bir "hizmet kusuru" teşkil edip etmeyeceğini ortaya koymak idari yargı yerlerinin görevidir.

Anayurt, İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu, op. cit., 1989, s.61:

İdarenin, bir hizmeti görüp görmeme konusunda takdir yetkisine sahip olduğu hallerde, kural olarak sorumlu olmaması gerekir. Bu konuda bağlı yetkide olduğu gibi kesin bir kural koyma imkânı bulunmamaktadır. Her somut olay için değişik etkenleri gözönünde tutarak idarenin harekete geçmesinin bir "hizmet kusuru" teşkil edip etmeyeceğini ortaya koymak idarî yargı yerlerinin görevidir.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür'ün paragrafı, noktası virgülüne Ömer Anayurt'tan. Bu paragraf öylesine Ömer Anayurt'tan ki, Serdar Özgüldür de, Ömer Anayurt'un tırnak içinde verdiği "hizmet kusuru" terimini tırnak içinde vermektedir. Alıntı Ömer Anayurt'tan. Ama Anayurt'a atıf yok.

ÖRNEK 46**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.77:**

Bir hizmetin yerine getirilmesi konusunda idareye takdir yetkisinin tanınması, idarenin sorumlu olmamasını gerektirmeyip, idarî yargı organı tarafından hareketsizliğinin sonuçlarından sorumlu tutulabilir.²⁷² Çünkü, unutmamak gerekir ki, idareye tanınan takdir yetkisi, keyfi hareket serbestisi olmayıp hizmetin daha iyi bir şekilde sunulmasını temin amacına yöneliktir. Bu itibarla, takdir yetkisi yargısal denetimin dışında da bırakılmamıştır.²⁷³

²⁷² Duez, S.27; Sarıca, Hizmet Kusuru, s.890; Anayurt, s.61.

²⁷³ Takdir yetkisinin yargısal denetimi konusunda ayrıntılı bilgi için bkz. Balta, İdare Hukuku, s.88; Tuncay, s.140; Giritli-Akgüner, s.46; Erman Bayraktar, "Takdir Yetkisi ve Yargı Yoluyla Denetimi", *İdare Hukuku ve İdarî Yargı ile İlgili İncelemeler-I*, Dnş. Yay. No: 21, Ankara, 1976, ss.274-275; Başpınar, ss.59-85.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.61:

Bir hizmetin yerine getirilmesi konusunda idareye takdir yetkisinin tanınması, idarenin sorumlu olmamasını gerektirmeyip, idarî yargı organı tarafından hareketsizliğinin sonuçlarından sorumlu tutulabilir (92). Çünkü unutmamak gerekirkî idareye tanınan takdir yetkisi, keyfi hareket serbestisi olmayıp hizmetin daha iyi bir şekilde sunulmasını temin amacına matuftur. Bu itibarla takdir yetkisi yargısal denetimin dışında da bırakılmamıştır (93).

(92) Duez, P.: age., sh.27; Sarıca, R.: age., sh.890.

(93) Takdir yetkisinin yargısal denetimi konusunda ayrıntılı bilgi için bk., Balta, T.B.: age., sh.88; Tuncay, E.A.: age., sh.140; Giritli, İ.: - Akgüner, T.: age., sh.46; Bayraktar, E.: Takdir Yetkisi ve Yargı Yoluyla Denetimi, *İdare Hukuku ve İdarî Yargı ile İlgili İncelemeler-I*, (Derlene), Ankara 1976, sh.273-274; Başpınar, R.: age., sh. 59-85.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür'ün yukarıdaki cümleleri kelimesi kelimesine Ömer Anayurt'tan alınmıştır. Serdar Özgüldür'ün birinci cümlede sonunda 272 nolu dipnotta Anayurt'a atıf yapması, bu alıntıyı hukuka uygun hâle getirmez. Çünkü ortada noktası virgüllüne Ömer Anayurt yapılmış bir alıntı, yani bir "aynen alıntı" vardır ve dolayısıyla bu alıntı sadece bir yazardan yapılmış olabilir ki o yazar da Ömer Anayurt'tur. Kaldı ki, ikinci ve üçüncü cümle için atıf da yoktur.

Burada şu hususun altını da önemle çizmek isteriz ki, 272 nolu dipnotta adı zikredilen Duez ve Sarıca, Ömer Anayurt'un 92 nolu dipnotunda kendisine atıf yaptığı yazarlardır. Dolayısıyla, Serdar Özgüldür'ün bunlara yaptığı

atıflar birer transit atıftır. Diğer yandan Serdar Özgüldür'ün 273 nolu dipnotunun kendisi de Ömer Anayurt'un 93 nolu dipnotundan alınmıştır. Uzun lafın kisası, Serdar Özgüldür'ün sadece ana metnindeki cümleleri değil, bu cümlelere bağlı dipnotlar dahi usûlsüz alıntı mahsûlüdür. Serdar Özgüldür'ün 273 nolu dipnotundaki “*takdir yetkisinin yargısal denetimi konusunda ayrıntılı bilgi için bkz.*” ifadesi de “devenin hamudu”dur.

ÖRNEK 47

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.77:

Takdir yetkisinin hukuka aykırı kullanıldığı mahkeme tarafından kabul edildiği takdirde; meydana gelen zararlardan idarenin tazmin yükümü doğar.²⁷⁴

²⁷⁴

Duran, Türkiye İdaresinin, s.13; Anayurt, s.62.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.61:

Takdir yetkisinin hukuka aykırı kullanıldığı mahkeme tarafından kabul edildiği takdirde meydana gelen zararlarından idarenin tazmin yükümü doğar (96).

(96) Duran, L.: Türkiye İdaresinin Sorumluluğu, sh.31.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür'ün yukarıdaki cümlesi, Ömer Anayurt'tan alınmıştır. Bu bir “aynen alıntı”dır. Dolayısıyla bu cümle mantık gereği sadece bir yazardan alınmış olabilir. O hâlde Serdar Özgüldür'ün bu cümle için iki ayrı yazara atıf yapması yanlıştır. Söz konusu cümle ya Lütfi Duran'dandır; ya da Ömer Anayurt'tan.

Belki iyi niyetli okuyucular, yukarıdaki cümlelerin aynen Lütfi Duran'da da bulunduğunu, dolayısıyla Serdar Özgüldür'ün Lütfi Duran'a atıf yapmasının yanlış olmadığını düşünebilirler. Olabilir ki, Ömer Anayurt, Lütfi Duran'ın bir cümlesini, kelimesi kelimesine aynen almıştır; aynı cümleyi Serdar Özgüldür de almıştır. Eğer böyle bir şey var ise, Serdar Özgüldür'ün Lütfi Duran'a atıf yapması mazur görülebilir. Ne var ki, durum böyle değildir. Aşağıya Lütfi Duran'ın söz konusu cümlesini kitabından tarayıp aynen koyuyorum:

Lütfi Duran, *Türkiye İdaresinin Sorumluluğu: Sorumluluğun Temeli ve Sebepleri, Sorumluluğa Yol Açan Olgular*, Ankara, TODAİE Yayını, 1974, s.31:

İdarenin takdir yetkisini yerinde kullanmadığı ve harekete geçmesi için konulan şartın gerçekleşmiş olduğu mahkemece kabul edildiği hallerde meydana gelen zararları ödemekle yükümlü tutulabilir.

Görüldüğü gibi Ömer Anayurt'un cümlesi Lûtfi Duran'ın cümlesinden aynen alınma değildir. Ömer Anayurt, Lûtfi Duran'ın söz konusu cümlesini gerekli atfı yapıp, mealen, yani kendi ifadesiyle aktarmıştır. Dolayısıyla Ömer Anayurt'un cümlesi Lûtfi Duran'dan değil, Ömer Anayurt'tan aynen aktarma bir cümledir. Dolayısıyla bu cümlemin tırnak içinde verilmesi ve kaynak olarak sadece Ömer Anayurt'a atfı yapılması gerekir.

ÖRNEK 48

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.78:

Ancak, burada hemen ifade etmek gerekir ki, idarenin maddi imkân durumu, yalnızca iş programlarının düzenlenmesi konusunda takdir yetkisini kullanma açısından etkili olabilir. Bu nedenle de, yetki kullanılarak faaliyet alanına sokulan yer ve durumların idarenin sorumluluğunu etkilememesi gerekir.²⁷⁷ Bu nedenle idare, başlatmış olduğu kamu hizmetini, sonradan imkânsızlıklarını ileri sürerek bırakamaz. Aksi halde sorumluluktan kurtulamaz. Diğer bir deyişle, idare, kanunla görevlendirildiği faaliyet ve hizmetlerde olsun, kendi iradesiyle yüklendiği hizmetlerde olsun; mali veya teknik imkânsızlıkları nedeniyle hizmeti yerine getirmekten kaçınmaz.²⁷⁸

²⁷⁷ Duran, Türkiye İdaresinin, s.32; Yenice-Esin, s.90.

²⁷⁸ Dören, s.289; Duran, Türkiye İdaresinin, s.33; Anayurt, s.63.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.62-63:

Ancak şunu da ifade etmek gerekir ki idarenin maddi imkân durumu, ancak iş programlarının düzenlenmesi konusunda takdir yetkisini kullanma açısından etkili olabilir. Bu nedenle de yetki kullanılarak faaliyet alanına sokulan yer ve durumların idarenin sorumluluğunu etkilememesi gerekir (99). Bu nedenle idare, başlatmış olduğu kamu hizmetini sonradan, imkânsızlıklarını ileri sürerek bırakamaz. Aksi takdirde sorumluluktan kurtulamaz. Başka bir deyişle idare kanunla görevli olduğu faaliyet ve hizmetler de olsun, kendi iradesiyle yüklendiği hizmetlerde olsun, malî veya teknik imkânsızlıkları nedeniyle hizmeti yerine getirmekten kaçınmaz (100).

(99) Yenice, K. - Esin, Y.: age., sh.90; Duran, L.: Türkiye İdaresinin Sorumluluğu, sh.32.

(100) Duran, L.: Türkiye İdaresinin Sorumluluğu, sh.33; Dören, A.: age., sh.289.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür'ün yukarıdaki cümleleri Ömer Anayurt'tan alınmıştır. Ortada bir aynen alıntı vardır. Dolayısıyla bu alıntı ya Ömer Anayurt'tan, ya da başka yazarlardandır. Bu nedenle Serdar Özgüldür'ün 277 ve 278 nolu dipnotlarda başka yazarlara atıf yapması yanlıştır. Ayrıca altını çizelim ki, Serdar Özgüldür'ün bu dipnotlarda atıf yaptığı yazarlar (Yenice-Esin, Duran ve Düren), Ömer Anayurt'un 99 ve 100 nolu dipnotlarında atıf yaptığı yazarlardır. Dolayısıyla bu atıflar, Serdar Özgüldür'ün söz konusu kaynakları görerek yaptığı atıflar değil, birer transit atıftır.

ÖRNEK 49

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.78:

İdarenin hareketsiz kalmasının veya hizmetin hiç işlememesinin hiç bir halde haklı görülmemesi gerekir. Çünkü, bir takım hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından verilen yetkilerin idare tarafından kullanılmaması veya takdir yetkisinin kamu yararına aykırı kullanılması suretiyle hareketsiz kalışı, kanunsuzluk niteliğindedir. Kanunsuzluğu haklı kılacak bir mazeret olamaz. “Meğer ki çok olağanüstü bir hal, idarenin gerçekten harekete geçmesini imkânsız kılsın.”²⁷⁹

²⁷⁹

Duran, Türkiye İdaresinin, s.34; Anayurt, s.63.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.63:

İdarenin hareketsiz kalmasının veya hizmetin hiç işlememesinin hiç bir halde haklı görülmemesi gerekir. Çünkü bir takım hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından verilen yetkilerin idare tarafından kullanılmaması veya takdir yetkisinin kamu yararına aykırı kullanılması suretiyle hareketsiz kalışı, kanunsuzluk niteliğindedir. Kanunsuzluğu caiz kılacak bir mazeret olamaz. “Meğer ki çok olağanüstü bir hal, idarenin gerçekten harekete geçmesini imkânsız kılsın” (101).

(101) Duran, L.: Türkiye İdaresinin Sorumluluğu, sh.34.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür'ün yukarıdaki paragrafı noktası virgüline Ömer Anayurt'tan alınmıştır. Ortada bir “aynen alıntı” olduğuna göre bu alıntı sadece bir yazardan alınmış olabilir. Bu yazar da Ömer Anayurt'tur. Dolayısıyla burada sadece Ömer Anayurt'a atıf yapılması gerekirdi.

Yukarıdaki alıntıda çok ilginç bir husus var: Ömer Anayurt, söz konusu paragrafın son cümlesini bir aynen alıntı olarak, yani noktası virgülüne Lütü Duran’dan alıyor ve alıntıyı aynen alıntı olduğu için tırnak içinde veriyor ve usûlüne uygun olarak da 101 nolu dipnota Duran’a atıf yapıyor. Serdar Özgüldür de aynısını yapıyor. Bu husus, Serdar Özgüldür’ün nasıl ve ne derece Ömer Anayurt’u kopyaladığının çok güzel bir delilidir.

* * *

Örnek 33-49’a İlişkin Gözlem.- Burada özenle belirtmek isterim ki, benim Serdar Özgüldür’ün kitabının çeşitli yerlerinden cımbızla usûlsüz alıntı örnekleri seçtiğim sanılmamalıdır. Yukarıda Örnek 33 ilâ 49, yani toplam 17 adet usûlsüz alıntı örneği, Serdar Özgüldür’ün kitabının 74 ilâ 78’inci sayfaları arasında yer alan “*Hizmet Kusuru Teşkil Eden Hâller*” başlıklı beş sayfalık kısımdan alınmıştır. Örnek olarak alınan paragraflar birbirini takip etmektedir. Mesela Örnek 44, 45, 46, 47, 48 ve 49 söz konusu kitabın sadece 77 ve 78’nci sayfalarından alınmıştır.

Serdar Özgüldür’ün kitabının 74 ilâ 78’inci sayfaları arasında yer alan “*Hizmet Kusuru Teşkil Eden Hâller*” başlıklı beş sayfalık kısımda toplam 19 paragraf vardır. Bu 19 paragraftan, üç paragraf dışındaki bütün paragraflar, yani toplam 16 paragraf cümle cümle, kelime kelime Ömer Anayurt’tan alınmıştır. İddiamızın somut bir şekilde ispatı için yukarıdaki Örnek 33-49’da verdiğimiz alıntılar tekrar tek tek kontrol edilebilir. Bu beş sayfalık ve toplam 19 paragraflık kısımda Ömer Anayurt’tan alınmamış, sadece üç paragraf vardır: Bunlar, sayfa 74’te son paragraf, sayfa 77’de üçüncü paragraf ve sayfa 78’de ikinci paragrafın ilk üç cümlesi. Bunlar dışında bu beş sayfalık bölümde Serdar Özgüldür’ün kendisinin yazdığı bir şey yoktur.

Bir ihtimal, Serdar Özgüldür, bu beş sayfalık kısımdaki Ömer Anayurt’tan aldığı 16 paragrafın hepsini tırnak içinde gösterse ve hepsinde usûlüne uygun olarak Ömer Anayurt’a atıf yapmış olsaydı bile bu alıntılar birer usûlsüz alıntı olmaya devam ederlerdi. Çünkü, daha öncede açıkladığımız gibi FSEK, m.35/1, b.3 uyarınca, alıntının “maksadın haklı göstereceği nispet dahilinde ve münderacatını aydınlatmak maksadıyla” yapılması gerekir. Serdar Özgüldür’ün bu beş sayfalık bölümde Ömer Anayurt’tan yaptığı alıntıları çıkarırsanız, geriye üç paragraf ve 4 buçuk boş sayfa kalır.

ÖRNEK 50**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.79:**

Roma Hukukundan gelen klâsik bir ayırımla kusur özel hukukta “kast” ve “ihmal” olarak ayırıma tabi tutulmakta; ihmal de kendi arasında ağır ihmal ve hafif ihmal olarak iki kısma ayrılmaktadır.²⁸⁰

²⁸⁰ Özel hukukta kusur, birbaşka açıdan, ağır kusur ve hafif kusur olarak ayrılmaktadır. Ağır kusurdan maksat, kast ve ağır ihmal; hafif kusur ise hafif ihmaldir.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.74:

Roma Hukukundan gelen klâsik bir ayırımla kusur özel hukukta kast ve ihmal olarak ayırıma tabi tutulmakta; ihmal de kendi arasında ağır ihmal ve hafif ihmal olarak iki kısma ayrılmaktadır (149).

(149) Özel hukukta kusur başka bir açıdan ağır kusur ve hafif kusur olarak ayrılmaktadır. Ağır kusurdan anaç kast ve ağır ihmal, hafif kusur ise hafif ihmaldir.

Görüldüğü gibi alıntı kelimesi kelimesine Ömer Anayurt’tan. Ama Anayurt’a atıf yok. Daha da ilginç sadece ana metin değil, Serdar Özgüldür’ün 280 nolu dipnotu da Ömer Anayurt’tan. Sadece ana metnin değil, metne bağlı dipnotun da aynı olması kaynaksız alıntının en su götürmez ispatıdır.

ÖRNEK 51**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.79:**

Özel hukukta kusur sorumluluğunun doğumu açısından kusurun derecesinin önemi yoktur. Zarar ister kasten ister ağır ve hafif ihmal sonucu meydana gelmiş olsun, sorumluluğu gerektirir. Kusurun derecesi, tazminat miktarı açısından önemli olup “hakim, kusurun ağırlığına göre tazminat şeklini ve kapsamını tayin eder.” (Borçlar Kanunu Md. 43/1). Yani tazminat miktarı, kusurun ağırlığıyla orantılıdır.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.74:

Özel hukukta kusur sorumluluğun doğumu açısından kusurun derecesinin önemi yoktur. Zarar ister kasten ister ağır ve hafif ihmal sonucu meydana gelmiş olsun sorumluluğu gerektirir. Kusurun derecesi, tazminatın miktarı açısından önemli olup "hakim, kusurun ağırlığına göre tazminat şeklini ve kapsamını tayin eder"(Borçlar Kanunu 43/1).Yani tazminat miktarı, kusurun ağırlığıyla orantılıdır.

Görüldüğü gibi alıntı kelimesi kelimesine Ömer Anayurt'tan. Ama Anayurt'a atıf yok.

ÖRNEK 52**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.79:**

Öte yandan, idare hukuku ile özel hukukun sorumluluk anlayışı birbirinden büyük ölçüde farklılıklar gösterdiğinden; özel hukukta zarara yol açan her kusurlu fiil, derecesi ne olursa olsun sorumluluğa yol açarken; idari hizmet ve faaliyetlerde görülen her türlü bozukluk ve aksaklıklar mutlaka sorumluluğu gerektirmez.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.74:

Ancak daha önceki açıklamalarımızda, özel hukuktaki kusur sorumluluğunun, idare hukukundaki sorumluluktan bir çok açılardan farklılıklar gösterdiğini ifade etmiştik. İşte bu farklardan birisi de kusurun derecesi bakımındandır. Şöyleki: Özel hukukta zarara yol açan her kusurlu fiil, derecesi ne olursa olsun sorumluluğa yol açarken, idarî hizmet ve faaliyetler de görülen her türlü bozukluk ve aksaklıklar mutlaka sorumluluğu gerektirmez.

Görüldüğü gibi alıntı esas itibarıyla Ömer Anayurt'tan. Ama Anayurt'a atıf yok.

ÖRNEK 53**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.97:**

Kamu hizmeti ise, kural olarak kamu tüzel kişiliği³⁸⁰ şeklinde teşkilatlanmış kurum ve kuruluşlar eliyle yürütülür. Birer soyut varlıklar olan kamu tüzel kişilerine hayat ve irade veren, onu harekete geçiren, bu suretle idare çarkını döndüren, idarenin “beşeri” unsuru olarak da adlandırılan, idari personel veya kamu personelidir.³⁸¹ Gerçekten, kamu hizmetlerini görmekle yükümlü olan idare, kendiliğinden hareket edebilen gerçek bir kişi olmayıp, sadece tüzel bir kişidir. Bu nedenle sözkonusu hizmetler aslında idare adına gerçek kişiler, yani kamu personeli (görevlileri) tarafından yerine getirilirler. Yani, kamu hizmetlerini çekip çeviren kamu görevlileridir.

³⁸⁰ Kamu hukuku tüzel kişileri, görevleri bakımından kamu gücünü temsil eden tüzel kişilerdir ve “kamu idareleri” ile “kamu kurumları” olmak üzere iki grupta mütalaa edilebilirler. Daha kapsamlı bilgi için bkz. Ergun Özsunay, **Medeni Hukukumuzda Tüzel Kişiler**, İstanbul, 1978, s.35; Mustafa Reşit Karahasan, **Sorumluluk ve Tazminat Hukuku**, C.I., İstanbul, 1989, ss.481-487.

³⁸¹ İsmet Giritli, **Kamu Yönetimi, Teşkilatı ve Personeli**, 7. Baskı, İstanbul, 1983, s.261.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.80:

Tatmininde kamu yararı bulunan ve kolektif bir ihtiyacı karşılayan hizmetler olarak tarif edebileceğimiz kamu hizmetleri (1) kural olarak kamu tüzel kişiliği olarak teşkilatlanmış kurum ve kuruluşlar eliyle yürütülür.

Birer soyut varlıklar olan kamu tüzel kişilerine hayat ve irade veren onu harekete geçiren, bu suretle idare çarkını döndüren, idarenin beşeri unsuru olarak da adlandırılan, idari personel veya kamu personelidir (2).

Gerçekten kamu hizmetlerini görmekle yükümlü olan idare, kendiliğinden hareket edebilen gerçek bir kişi olmayıp sadece tüzel bir kişidir. Bu nedenle bu hizmetler gerçekte, idare adına gerçek kişiler, yani kamu personeli tarafından icra olunurlar. Özet bir ifadeyle kamu hizmetlerini çekip çeviren kamu personelidir.

(1) Giritli, İ. - Bilgen, P.: *İdare Hukuku*, İstanbul 1979, sh.193.

(2) Giritli, İ.: *Kamu Yönetimi Teşkilatı ve Personeli*, B.7, İstanbul 1983, sh.261.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür'ün paragrafı Ömer Anayurt'tan alınma. Serdar Özgüldür'ün yaptığı tek şey, Ömer Anayurt'un üç paragraf halinde verdiği metni tek paragraf hâline dönüştürmek.

ÖRNEK 54

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.101-102:

ONAR, 13. maddenin kamu personelinin görevleriyle ilgili olmayan "kişisel kusur"larından dolayı adli yargıda haklarında dava açılmalarına engel olmadığına değindikten sonra,⁴⁰⁴ "hizmet kusuru" - "kişisel kusur" konusundaki klâsik kıstaslara yer vermekte ve açıklamalarda bulunmaktadır.⁴⁰⁵

404

Onar (III), s.1208.

405

Onar (III), SS.1699-1709.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.85:

Onar, 13. maddenin kamu personelinin görevleriyle ilgili olmayan "kişisel kusur"larından dolayı adli yargıda haklarında dava açılmalarına engel olmadığına değindikten sonra (19) "hizmet kusuru"-"kişisel kusur" konusundaki klâsik kıstaslara yer vermekte ve açıklamalarda bulunmaktadır (20).

(19) Onar, S.S.: age., C.II, sh.1208 vd.

(20) Onar, S.S.: age., C.III, sh.1699-1709.

Görüldüğü gibi alıntı olduğu gibi Ömer Anayurt'tan. Ama Anayurt'a atıf yok. Söz konusu alıntı, Serdar Özgüldür'ün tezini yazarken verdiği emeğin ne olduğunu göstermek açısından çok ilginç. Serdar Özgüldür, Sıddık Sami Onar'ın görüşünü, Onar'dan değil, Ömer Anayurt'tan aktarmakta; böylece Onar'ın kitabına bakmak için emek dahi harcamamaktadır. Özenle belirtelim ki, yukarıdaki paragrafı, Onar'ın kitabında aynen bulunan bir paragraf değil, Onar üzerine Ömer Anayurt'un oluşturduğu bir paragraftır. Serdar Özgüldür, Sıddık Sami Onar'ın kitabı gibi Türk idare hukukunun en temel eserine bakma zahmetine dahi katlanmamakta, o kitapta yazılanları Ömer Anayurt'un yüksek lisans tezinden aktarmaktadır ve Ömer Anayurt'a atıf yapacağı yerde, Sıddık Sami Onar'a atıf yapmaktadır. İşte hızlı ve az emekle doktora tezi yazmanın yolu!

ÖRNEK 55**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.102:**

GİRİTLİ-BİLGEN, "hizmet kusuru" - "kişisel kusur" ayırımı ve kıstaslarını açıklayıp hangi hallerde "kişisel kusur" söz konusu olacağını belirttikten sonra, şahsî kusur hallerinde "... adliye mahkemelerinde dava açılması gerekirken, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 13. maddesine göre gene idare aleyhine Danıştay'da dava açarak haklarının tazminini isteyebilecekler(ini)..." ifade etmekte, böylece 13. maddenin "hizmet kusuru" - "kişisel kusur" ayırımını ortadan kaldırdığı sonucuna varmaktadır.⁴⁰⁶

⁴⁰⁶ İsmet Giritli-Pertev Bilgen, *İdari Kaza Ders Notları*, İstanbul, 1966, ss.108-109. Anılan yazarlarla aynı görüş için bkz. Yaşar Karayalçın, "Siyasi İktidar ve Yüksek Memurlar", *Tercüman*, 6.11.1979.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.85:

Giritli-Bilgen, "hizmet kusuru"- "kişisel kusur" ayırımı ve kıstaslarını açıklayıp hangi hallerde "kişisel kusur" söz konusu olacağını belirttikten sonra şahsî kusur hallerinde "...adliye mahkemelerinde dava açılması gerekirken, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 13. maddesine göre gene idare aleyhine Danıştay'da dava açarak haklarının tazminini isteyebilecekler (ini).." ifade etmekte, böylece 13. maddesinin "hizmet kusuru"- "kişisel kusur" ayırımını ortadan kaldırdığı sonucuna varmaktadır (21).

(21) Giritli, İ. - Bilgen, P.: *İdari Kaza Ders Notları*, İstanbul 19661 sh.108-109; ayn.fik., Karayalçın, Y.: *Siyasi İktidar ve Yüksek Memurlar*, *Tercüman Gzt.*, 6.11.1979, sh.2; Akgüner, T.: *Kamu Personel Yönetimi*, İstanbul 1988, sh.110.

Görüldüğü gibi, Ömer Anayurt, İsmet Giritli ve Pertev Bilgen'in kitabındaki savundukları bir görüşü, gerekli atfı yaparak, kitaptan bazı ifadeleri aynen, yani tırnak içinde alarak, ama paragrafı bütünü itibarıyla kendi cümleleriyle özetlemektedir. Serdar Özgüldür ise Ömer Anayurt'un yaptığı bu özetleme paragrafını, noktası virgülüne Ömer Anayurt'tan almakta, ama sanki söz konusu özeti kendisi yapmış gibi, Ömer Anayurt'a değil, doğrudan doğruya Giritli-Bilgen'e atfı yapmaktadır.

ÖRNEK 56**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.102:**

DURAN, "... Devlet Memurları Kanununun 13. maddesi sadece kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak kişilerin uğradığı zararların tazmini sonucunu öngörüp düzenlemekte; personelin görevlerin yerine getirilmesi niteliğinde olmayan yani hizmetten ayrılabilen tutum ve davranışlarından çıkan zararları kapsamamaktadır. Bu itibarla kişiler kamu faaliyet ve hizmetlerinin görülmesi sırasında veya dolayısıyla uğradıkları zararlardan ötürü esas itibarıyla ilgili kurum aleyhine dava açarak tazminat isteyebilirler; fakat kamu görevlerinin yerine getirilmesi sayılmayan, gereği olmayan veya amacına yönelmeyen eylem ve kusurlardan idareyi sorumlu tutamazlar ve ancak bunları yapan personele karşı açabilirler. Çünkü personelin bu tür hareket ve hataları hizmetten ayrılabilen şahsi fiil ve kusur niteliğini taşır ve sadece kendilerinin kişisel sorumluluğunu gerektirir..." diyerek, 13. maddenin "kişisel kusur"u kaldırmayıp, memura teminat amacıyla "görevsel kusur" - "kişisel kusur" ayırımına yer verdiğini, bunlardan "görevsel kusur" hallerinde personele karşı dava açılmayacağını ifade etmektedir.⁴⁰⁷

⁴⁰⁷ Duran, Mali Sorumluluk, ss.50-51; Duran, *Danıştay Kararları ve Yürütmenin Durdurulması*, Ankara, 1966, s.110.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.85-86:

Duran, "...Devlet Memurları Kanununun 13. maddesi sadece "kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak" kişilerin uğradığı zararların tazmini sonucunu öngörüp düzenlemekte; personelin" görevlerin yerine getirilmesi niteliğinde olmayan yani hizmetten ayrılabilen tutum ve davranışlarından çıkan zararları kapsamamaktadır. Bu itibarla kişiler kamu faaliyet ve hizmetlerinin görülmesi sırasında veya dolayısıyla uğradıkları zararlardan ötürü esas itibarıyla ilgili kurum aleyhine dava açarak tazminat isteyebilirler; fakat kamu görevlilerinin yerine getirilmesi sayılmayan,gereği olmayan veya amacına yönelmeyen eylem ve kusurlardan idareyi sorumlu tutamazlar ve ancak bunları yapan personele karşı açabilirler. Çünkü personelin bütün hareket ve hataları hizmetten ayrılabilen şahsi fiil ve kusur niteliğini taşır ve sadece kendilerinin kişisel sorumluluğunu gerektirir" diyerek 13. maddenin "kişisel kusur"u kaldırmayıp, memura teminat amacıyla "görevsel

kusur"- "kişisel kusur" ayırımına yer verdiği; bunlardan "görevsel kusur" hallerinde personele karşı dava açılmayacağını ifade etmektedir (22) .

(22) Duran, L.: Türk Kamu Personelinin Mali Sorumluluğu, sh.50-51. Ayn.fik., Duran, L.: *Danıştay Kararları ve Yürütmenin Durdurulması*, (Derleme), Ankara 1966, sh.110; Uler, Y.: *İdarî Yargıda İptal Kararlarının Sonuçları*, Ankara 1970, sh.139.

Ömer Anayurt, Lütfi Duran'dan gerekli atfı yaparak tırnak içinde bir aynen alıntı yapıyor, bu alıntıdan sonra kendi ifadesiyle Duran'ın görüşünü özetliyor; aynı şeyi noktası virgülüne Serdar Özgüldür de yapıyor. Eğer Serdar Özgüldür, Ömer Anayurt'tan yararlanmadan, doğrudan doğruya Lütfi Duran'dan söz konusu alıntıyı yapıp, sonucu da kendi ifadesiyle özetleseydi, tırnak içinde alacağı kısım farklı bir yerde başlayıp, farklı bir yerde biter, Duran'ın görüşünü de farklı bir şekilde özetlerdi.

Yukarıda Örnek 53, 54 ve 55'te görüldüğü gibi Devlet Memurları Kanununun 13'üncü maddesi hakkında doktrinde ileri sürülen görüşleri, Serdar Özgüldür, kendisi özetlememekte, bu özetleri Ömer Anayurt'tan aktarmaktadır. Ama atıfları Ömer Anayurt'a değil, sanki bu görüşleri kendisi doğrudan doğruya ilgili yazarlardan özetlemiş gibi asıl yazarlara yapmaktadır. Bu gözlemimiz, sadece yukarıda örnek olarak verilen Onar, Giritli-Bilgen, Duran'ın görüşleri için değil, aynı konuda Özyörük, Gözübüyük, Yenice-Esin'in görüşlerinin aktarılması için de geçerlidir. Serdar Özgüldür, bu yazarların bu konudaki görüşlerini de kendisi özetlememekte, bu konuda Ömer Anayurt'un özetlerini aktarmakta, ama sanki bu görüşleri kendisi ilgili yazarlardan özetlemiş gibi doğrudan doğruya bu yazarlara atıf yapmaktadır. Bu konuda Serdar Özgüldür'ün kitabının 103'üncü sayfasın birinci ve üçüncü, 104'ncü sayfasının ikinci ve üçüncü paragrafları ile Ömer Anayurt'un tezinin 86'nci sayfasının ikinci, üçüncü ve dördüncü paragrafları karşılaştırılabilir.

Görünen odur ki, Serdar Özgüldür, Sıddık Sami Onar, Lütfi Duran, İsmet Giritli, Mükbil Özyörük, Şeref Gözübüyük'ün kitapları gibi Türk idare hukukunun en temel eserlerine bakma zahmetine dahi katlanmamakta, bu eserlerde ileri sürülen görüşleri kendisi özetlememekte, bunların Ömer Anayurt tarafından yapılan özetlerini aktarmakta ve bunu yaparken de Ömer Anayurt'a atıf yapacağı yerde, sanki kendisi söz konusu yazarlardan doğrudan doğruya özetleme yapmış gibi, bu yazarlara atıf yapmaktadır.

Ömer Anayurt, DMK, m.13 konusunda, Onar, Duran, Giritli-Bilgen, Özyörük, Gözübüyük, Yenice-Esin'in kitaplarından ileri sürülen görüşleri

özetlemek için acaba kaç gün çalıştı? Bir de şu soruyu soralım: Serdar Özgüldür, aynı görüşleri aktarmak için kaç saat çalıştı?

İlave edelim: Serdar Özgüldür, yukarıda Örnek 54-56'da gösterildiği gibi, doktrinde çeşitli yazarlar tarafından ileri sürülen çeşitli görüşleri tek tek Ömer Anayurt'tan aktardığı gibi, doktrindeki baskın görüş konusunda Ömer Anayurt'un gözlemini de aktarmaktadır. Haliyle yine Ömer Anayurt'a atıf yapmamaktadır. Şimdi bunu görelim:

ÖRNEK 57

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.106:

Görüldüğü üzere, öğretilde baskın görüş; 13. maddenin, kamu personelinin kişisel kusura dayalı sorumluluğunu kaldırmadığı, sadece Duran'ın deyimiyle "görevsel kusur" denilen kusurlarından dolayı, tazminat davasının sonradan kendisine rücu olunmak üzere idareye karşı açılabilceğini öngören bir usul normu olduğu yolundadır.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.85-86:

Görüldüğü üzere doktrinde baskın görüş, 13. maddenin kişisel kusura dayalı sorumluluğu kaldırmadığını, sadece Duran'ın deyimiyle "görevsel kusur" denilen kusurlarından dolayı, tazminat davasının sonradan kendisine rücu olunmak üzere idareye açılabilceğini getiren hüküm olduğu yolundadır.

Görüldüğü gibi alıntı Ömer Anayurt'tan; ama Anayurt'a atıf yok.

Serdar Özgüldür'ün çeşitli yazarların görüşlerini, o yazarlardan değil de, Ömer Anayurt'tan aktarmasına başka örnekler de verilebilir:

ÖRNEK 58**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.107:**

Duran, 129/5'in memur ve kamu görevlilerinin gerek kamu hukuku, gerek özel hukuk esas ve usullerine göre yaptığı her türlü görev ve hizmetlerden dolayı, zarara uğrayanların ancak kamu kurum ve kuruluşlarını dava edebileceklerini ifade ettikten sonra, 129/5'in memur ve kamu görevlilerinin işlemiş oldukları kusurlar bakımından hiçbir ayırımında bulunmadan salt olarak kapsamına aldığıнын söylenebileceğini, ancak bu taktirde de Anayasanın 129/5 hükmünü, 137. madde ve 125/son fıkrasıyla bağdaştırmanın mümkün olamayacağını ileri sürmektedir. Diğer taraftan aynı yazar 129/5, 125 ve 137. maddelerin birbiriyle çelişen ve çatışan ilkeler içerdiğini, bunları uyumlu bir şekilde yorumlayıp uygulamaya geçirmenin pek imkânı olmadığını sözlerine eklemektedir.⁴²⁵

425

Duran, Mali Sorumluluk Sorunu, s.8, 13-14, 19.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.90-91:

Duran, 129/5'in memur ve kamu görevlilerinin gerek kamu hukuku, gerek özel hukuk esas ve usullerine göre yaptığı her türlü görev ve hizmetlerden dolayı, zarara uğrayanların ancak kamu kurum ve kuruluşlarını dava edebileceklerini ifade ettikten sonra, 129/5'in memur ve kamu görevlilerinin işlemiş oldukları kusurlar bakımından hiçbir ayırımında bulunmadan salt olarak kapsamına aldığı söylenebileceğini ancak bu taktirde de Anayasanın 129/5 hükmünün 137. madde ve 125/son fıkrasıyla bağdaştırmanın mümkün olamayacağını ileri sürmektedir. Diğer taraftan aynı yazar 129/5, 125 ve 137. maddelerin birbiriyle çelişen ve çatışan ilkeler içerdiğini, bunların uyumlu bir şekilde yorumlayıp uygulamaya geçirmenin pek imkânı olmadığını sözlerine eklemektedir (36).

(36) Duran, L.: Türk Kamu Personelinin Mali Sorumluluğu Sorunu, *Ann.İd.Der.*, 1984, C.XVII, S.2, sh.13-14. Ancak yazar daha sonra yayınlamış olduğu Türkiye Yönetiminde Karmaşa adlı eserinde "...yeni Anayasa, bütün resmi görevliler ile memur ve kamu görevlilerine kişisel mali sorumluluk yönünden bir tür bağımsızlık sağla(mış olduğunu)..." söyleyerek önceki fikrini yanlış anlamıyorsa değiştirmiştir. Duran, L.: *Türkiye Yönetiminde Karmaşa*, İstanbul 1988, sh.23.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür, Lütfi Duran'ın görüşünü kendisi özetlemekte, Ömer Anayurt'un yaptığı özetlemeden aktarmaktadır.

ÖRNEK 59**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.109:**

Akgüner, Anayasanın 129/5. hükmünün "... bilinen ve uygulanan bir ilkeyi tekrar etmekte (olduğunu), bu ilkenin kullanılması için gerekli düzenlemenin kanun tarafından yapılmasını emret(tiğini)... Devlet Memurları Kanununun 13. maddesinde de ... doğrultuda bir takım düzenlemeler yapmış bulun(duğunu)..." ileri sürerek 129/5 ile 13. maddenin birbirine paralel hükümler olduğu görüşüne yer vermekte ve 13. maddenin ise kamu personeli için tam bir "yargı bağıışıklığı" getirdiğini söyleyerek⁴³⁵ Eren ile aşağı yukarı benzer görüşe katılmaktadır.

⁴³⁵ Tayfun Akgüner, *Kamu Personel Yönetimi*, İstanbul, 1988, ss.107-110.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.90-91:

Akgüner, Anayasanın 129/5. hükmünün "...bilinen ve uygulanan bir ilkeyi tekrar etmekte (olduğunu), bu ilkenin kullanılması için gerekli düzenlemenin kanun tarafından yapılmasını emret(tiğini).. Devlet Memurları Kanununun 13. maddesinde de.. bu doğrultuda bir takım düzenlemeler yapmış bulun(duğunu).." ileri sürerek 129/5 ile 13. maddenin birbirine paralel hükümler olduğu görüşüne yer vermekte ve 13. maddenin ise kamu personeli için tam bir "yargı bağıışıklığı" getirdiğini söyleyerek (40) Eren ile aşağı yukarı aynı görüşe yer vermektedir.

(40) Akgüner, T.: age., s.107-110.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür, Akgüner'in görüşünü kendisi özetlemekte, Ömer Anayurt'un yaptığı özetten aktarmakta, ama Anayurt'a atıf yapmamaktadır. Dikkat edileceği gibi Akgüner'in görüşünün Eren'in görüşü ile aşağı yukarı benzer olduğu gözlemi de Serdar Özgüldür'e değil, Ömer Anayurt'a ait bir gözlemdir.

ÖRNEK 60

Yukarıda genellikle Serdar Özgüldür'ün paragraflarını tek tek Ömer Anayurt'un paragrafları ile karşılaştırdım. Aşağıdaki örnekte, öncekilerden farklı olarak dört paragraflık bir kısmı karşılaştıracam.

Özgüldür, Tam Yargı Davaları, op. cit., 1996, s.124:

“Salt kişisel kusur”lardan doğan sorumluluğa adli yargı yerlerinin bakması gerektiği, bugün gerek öğretide gerekse uygulamada benimsenmiş bir ilkedir.

Ancak “salt kişisel kusur”un tayin ve tespitini yapacak yargı yerinin adli yargı yerleri mi yoksa idarî yargı yerleri mi olacağı konusu öğretide tartışmalıdır.

Bir görüşe göre;⁵⁰⁸ adli yargı yerleri, fiilin “salt kişisel kusur” teşkil edip etmediğini serbestçe araştıramazlar. Diğer bir deyişle, fiilin “salt kişisel kusur” mu, yoksa “hizmet kusuru” mu teşkil ettiğini, adli yargı yerleri bekletici sorun yaparak, sorunun çözümünü idarî yargı yeri veya Uyuşmazlık Mahkemesinin konuyla ilgili kararına kadar tâlik etmek durumundadır.

Diğer bir görüşe göre ise⁵⁰⁹ adli yargı yerleri, “salt kişisel kusur”u doğrudan doğruya tayin ve tespit edebilirler. Yani, “salt kişisel kusur”un tayini ve takdiri adli yargı yerleri için bir bekletici sorun teşkil etmez.

⁵⁰⁸ Sıddık Sami Onar, “İdari Muamele ve Fiillerden Devletin Mali Mesuliyeti”, *İzmir Barosu Dergisi*, İzmir, 1936, s.226; Artukmaç, s.439.

⁵⁰⁹ Ragıp Sarıca, “Şahsi Kusur ve Mesele-i Müstehire”, *İHFM*, C.XII, S.4, İstanbul, 1964, s.1055; Yenice-Esin, ss.322-323; Onar (III), s.1709. (Onar’ın bu eserinde eski fıkırdan dönerek, “... şahsi kusurun tespit ve takdirine... adliye mahkemesi yetkilidir...” görüşünü belirttiği görülmektedir.)

Anayurt, İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu, op. cit., 1989, s.112:

“Salt kişisel kusur”lardan doğan sorumluluğa adli yargı yerlerinin bakması gerektiği bugün gerek doktrin gerekse uygulamada benimsenmiş bir ilkedir.

Ancak “salt kişisel kusur”un tayin ve tespitini yapacak yargı yerinin adli yargı yerleri mi yoksa idarî yargı yerleri mi olacağı konusu doktrinde tartışmalıdır.

Bir görüşe göre (14) adli yargı yerleri, fiilin “salt kişisel kusur” teşkil edip etmediğini serbestçe araştıramazlar. Başka bir deyişle fiilin “salt kişisel kusur”mu, yoksa “hizmet kusuru” mu teşkil ettiğini adli yargı yerleri bekletici sorun yaparak, sorunun çözümünü idarî yargı yeri veya Uyuşmazlık Mahkemesinin konuyla ilgili kararına kadar tâlik etmek durumundadırlar.

Diğer bir görüşe göre ise (15) adli yargı yerleri, “salt kişisel kusur”u doğrudan doğruya tayin ve tespit edebilirler. Yani, “salt kişisel kusur”un tayini ve takdiri adli yargı yerleri için bir bekletici sorun teşkil etmez.

- (14) Onar, S.S.: Memurların Muamelelerinden Devletin Mesuliyeti, sh.226; Sarıca, R.: Şahsî Kusur ve Mesele-i Müstehire, *İst.Huk.Fak.Nec.*, 1946, C.XII, S.4, sh.1046-1047'den naklen; Artukmaç, S.: age., sh.439.
- (15) Sarıca, R.: Şahsî Kusur ve Mesele-i Müstehire, sh.1055; Yenice, K.-Esin, Y.: age., sh.322-323; Onar, Önceki fikrinden dönerek "... şahsî kusurun tespit ve takdirine.. adliye mahkemesi... yetkilidir" demiştir. Onar, S.S.: age., sh.1709.

Görüldüğü gibi dört paragraf uzunluğundaki bu metin, dipnotlarıyla birlikte, cümle cümle, kelime kelime Ömer Anayurt'tan alınmıştır. Alıntı öylesine Anayurt'tandır ki, Anayurt'un tırnak içinde verdiği terimleri Serdar Özgüldür de tırnak içinde vermektedir.

ÖRNEK 61

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.125:

Eğer adli yargı yeri fiil ve davranışın bir "görev kusuru" ya da "hizmet kusuru" teşkil ettiği sonucuna varırsa, davayı görev yönünden reddetmesi gerekir. Adli yargı yerinin bu konudaki tavsifiyle idarî yargı yerinin tavsifi arasında bir ihtilaf çıkarsa bu takdirde sorunun çözümü Uyuşmazlık Mahkemesine düşmektedir.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.112:

Eğer adli yargı yeri fiil ve davranışın bir "görev kusuru" ya da "hizmet kusuru" teşkil ettiği sonucuna varırsa, davayı görev yönünden reddetmesi gerekir. Adli yargı yerinin bu konudaki tavsiyesiyle, idarî yargı yerinin tavsifi arasında bir ihtilaf çıkarsa (ki pek sanmıyoruz) bu takdirde sorunun çözümü Uyuşmazlık Mahkemesine düşmektedir.

Görüldüğü gibi alıntı Ömer Anayurt'tan. Ama Anayurt'a atıf yok.

* * *

Serdar Özgüldür'ün kitabının 126 ilâ 130'uncu sayfalarını kapsayan dört sayfa uzunluğunda "salt kişisel kusur"u belirleyen dört kriter ("Zarar Verme Kasıyla Hareket Etme Kriteri", "Ağır Kusur Kriteri", "Fiilin Suç Teşkil Etmesi Kriteri", "Hizmette Ayrılabilir Kusur Kriteri") olduğu gibi Ömer Anayurt'tan kaynağı gösterilmeksizin alınmıştır. Toplam 15 paragraflık dört sayfa uzunluğundaki bu kısım, paragraf paragraf, cümle cümle, kelime kelime Ömer Anayurt'tan aktarılmıştır. Bütün paragraflar ve cümleler, aynen Ömer Anayurt'tan tezindeki sırayla geçmektedir.

ÖRNEK 62**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.126:****Zarar Verme Kastıyla Hareket Etme Kriteri**

Kamu personelinin zarara yol açan fiil ve davranışı kasten, yani zarar vermek niyet ve isteğiyle işlemiş olması halinde “salt kişisel kusur”un varlığı söz konusudur.

Bu durum genellikle kamu personelinin düşmanlık, kişisel ihtiras, kendisine bir çıkar sağlama, siyasî kin, nefret gibi subjektif nedenlerle ortaya çıkar.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.114:**1. Zarar Verme Kastıyla Hareket Etme Kriteri**

Kamu personelinin zarara yol açan fiil ve davranışı kasten, yani zarar vermek niyet ve isteğiyle işlemiş olması halinde “salt kişisel kusur”un varlığı söz konusudur.

Bu durum genellikle kamu personelinin düşmanlık, kişisel ihtiras, kendisine bir çıkar sağlama, siyasî kin, nefret gibi subjektif nedenlerle ortaya çıkar.

Görüldüğü gibi alıntı noktası virgülüne Ömer Anayurt’tan; ama Anayurt’a atıf yok.

ÖRNEK 63**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.126:**

Kamu personelinin “ızzar” kastıyla hareket ettiği bu gibi hallerde, fiil ve davranışın hizmetin aşamalarından birini teşkil edip etmediği, hizmetle ilgisi olup olmadığı hiç bir şekilde önem taşımaz.⁵¹⁵ Yani, böyle bir durumun yalnızca varlığı, “salt kişisel kusur”a hükmetmek için yeterlidir.⁵¹⁶ Çünkü, bu niteliği haiz fiil ve davranışlar, kamu personeli sıfatıyla, kamu hizmeti amacıyla bağdaşmaz. Bu nedenle olayda kamu personelinin bu tür fiil ve davranışının tespiti halinde, başka bir kritere gitmeye gerek kalmaksızın “salt kişisel kusur”a hükmedilmektedir. Ancak kamu personelinin “ruh hallerini ve gizli amaçlarını” ortaya koyma son derece güçtür. Bu nedenle böylesine içten olayların her zaman geçerli bir kriter olabileceği düşünülemez. Bu kriter kamu personelinin niyetinin dışı vurduğu, bazı belirtilerin böyle bir niyeti gösterdiği durumlarda geçerli olabilecek bir kriterdir.⁵¹⁷

515 Onar (III), s.1700.

516 Onar (III), s.1700. Duran ise aksi görüştedir: "... İdare Hukuku esasları gereğince, amme hizmetlerinin ifası ve idari faaliyetlerin icrası esnasında ve dolayısıyla vaki zararlardan diğer şartlar da gerçekleşmişse, kamu tüzel kişileri sorumludur; amme ajanları, münhasıran vazife dışında ve idare vasıtalarını kullanmadan ika ettikleri zararlardan mesuldürler. Bu kaide, zararların doğmasıyla, amme ajanlarının kötü maksatları, ağır kusurları ve hatta suç teşkil eden fiilleri amil ve müessir olduğu hallerde de caridir... amme ajanları, sadece amme hizmet ve faaliyetleriyle uzaktan ve yakından hiçbir ilgisi veya ilişkisi bulunmayan yani herhangi bir fertten sadır olabilecek fiil ve hareketlerden mütevellit zararlar için doğrudan doğruya ... sorumludurlar. "Bkz. Duran, İdare Hukuku Meseleleri, s.627.

517 Yenice-Esin, s.340.

Anayurt, İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu, op. cit., 1989, s.114:

Kamu personelinin ızzar kastıyla hareket ettiği bu gibi hallerde, fiil ve davranışın hizmetin aşamalarından birini teşkil edip etmediği, hizmetle ilgisi olup olmadığı hiç bir şekilde önem taşımaz (17). Yani böyle bir durumun yalnızca varlığı, "salt kişisel kusur"a hükmetmek için yeterlidir(18). Çünkü bu niteliği haiz fiil ve davranışlar, kamu personeli sıfatıyla, kamu hizmeti amacıyla bağdaşmaz. Bu nedenle olayda kamu personelinin bu tür fiil ve davranışının tespiti halinde başka bir kritere gitmeye gerek kalmaksızın "salt kişisel kusur"a hükmedilmektedir. Ancak kamu personelinin "ruh hallerini ve gizli amaçlarını" ortaya koyma son derece güçtür. Bu nedenle böylesine içten olayların her zaman geçerli bir kriter olabileceğini sanmıyoruz. Bu kriter kamu personelinin niyetinin dışı vurduğu, bazı belirtilerin böyle bir niyeti gösterdiği durumlarda geçerli olabilecek bir kriterdir (19).

(17) Onar, S.S.: age., sh.1700.

(18) Onar, S.S.: age., sh.1700; aks.fik., Duran, "... İdare Hukuku esasları gereğince, amme hizmetlerinin ifası ve idari faaliyetlerin icrası esnasında ve dolayısıyla vaki zararlardan, diğer şartlar da gerçekleşmişse, kamu tüzel kişileri sorumludur; amme ajanları, münhasıran vazife dışında ve idare vasıtalarını kullanmadan ika ettikleri zararlardan me'uldürler. Bu kaide, zararların doğmasıyla, amme ajanlarının kötü maksatları, ağır kusurları ve hatta suç teşkil eden fiilleri amil ve müessir olduğu hallerde de caridir... amme ajanları, sadece amme hizmet ve faaliyetleriyle uzaktan ve yakından hiçbir ilgisi veya ilişkisi bulunmayan yani herhangi bir fertten sadır olabilecek fiil ve hareketlerden mütevellit zararlar için doğrudan doğruya.. sorumludurlar". Duran, L.: İdare Hukuku Meseleleri, İstanbul 1964, sh.627-628.

(19) Yenice, K.-Esin, Y.: age., sh. 340.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür'ün paragrafı, cümle cümle, dipnotlarıyla birlikte Ömer Anayurt'tan alınma. Ama Ömer Anayurt'a atıf yok.

ÖRNEK 64

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.127:

Ağır Kusur Kriteri

İlk defa Fransız Hukukçusu Houriou tarafından ileri sürülmüş olan ve Türk Hukukunda Seviğ tarafından benimsenmiş⁵¹⁸ olan bu kritere göre, kamu personelinin zarara yol açan fiil ve davranışındaki kusuru "ağır" ise bu takdirde "salt kişisel kusur" teşkil eder. Dolayısıyla, bakılacak konu, kamu personelinin kusurunun ağır olup olmadığıdır. Ancak ağır kusurun ne olduğu fikri ortaya atan Houriou tarafından geçirilmekte⁵¹⁹ böylelikle bir bilinmeyen başka bilinmeyenlerle açıklanmaya çalışılmaktadır.

⁵¹⁸ Yazar "salt kişisel kusur"u "şahsi hata" olarak adlandırdıktan sonra bunu "... memurların işlediği hatanın, şahsen takip edilmesini icap ettirecek ve mümkün kılacak kadar ağırlaşmış halidir... O zaman hata az çok yanılabilir olan memurun hatası olmayıp, zaafı ile, ihtiyatsızlıklarıyla tecelli eden insanın hatası olur. Memurun insanı müteessir eden ihmal ve meydan okumaları şahsi hatasını teşkil eder. Memurun, kanun hükümlerini yerine getirmemeğe uğraşması, kanuna meydan okuması, hiç şüphesiz ki en büyük şahsi hatadır. Çünkü, bu takdirde fiil aşîkâr ve kasdî bir kanunsuzluktur" şeklinde açıklayarak, hizmet kusurundan ancak ağır kusur halinde ayrılabilceğini zımnen ifade etmiştir. Bkz. Vedat R.Seviğ, *Kısa İdare Hukuku*, Ankara, 1943, s.33.

⁵¹⁹ Özdemir, s.131.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.115:

2. Ağır Kusur Kriteri

İlk defa Fransız Hukukçusu Houriou tarafından ileri sürülmüş olan ve Türk Hukukunda Seviğ tarafından benimsenmiş (22) olan bu kritere göre kamu personelinin zarara yol açan fiil ve davranışındaki kusuru ağır ise bu takdirde "salt kişisel kusur" teşkil eder. Dolayısıyla bakılacak konu, kamu personelinin kusurunun ağır olup olmadığıdır. Ancak ağır kusurun ne olduğu, fikri ortaya atan Houriou tarafından geçirilmekte (23) böylelikle bir bilinmeyen başka bir bilinmeyenle açıklanmaya çalışılmaktadır.

(22) Yazar "salt kişisel kusur"u "şahsi hata" olarak adlandırdıktan sonra bunu "...memurların işlediği hatanın, şahsen takip edilmesini icap ettirecek ve mümkün kılacak kadar ağırlaşmış halidir... o zaman hata az çok yanılabilir olan memurun hatası olmayıp zaafı ile, ihtiyatsızlıkları ile ve ihtiyatsızlıklarıyla tecelli eden insanın hatası olur. Memurun insanı

müteessir eden ihmal ve meydan okumaları şahsi hatasını teşkil eder. Memurun, kanun hükümlerini yerine getirmemeğe uğraşması, kanuna meydan okuması, hiç şüphesiz ki en büyük şahsi hatadır. Çünkü: bu takdirde fiil aşikâr ve kasdî bir kanunsuzluktur" şeklinde açıklayarak, hizmet kusurundan ancak ağır kusur halinde ayrılabileceğini zımnen ifade etmiştir. Seviğ, V.R.: *Kısa İdare Hukuku*, Ankara 1943, sh.33.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür'ün paragrafı dipnotlarıyla birlikte cümle cümle, kelime kelime Ömer Anayurt'tan aktarılmış. Ama Anayurt'a atıf yok.

ÖRNEK 65

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.127:

Oldukça kapalı bir kavram olan "ağır kusur"u kriter olarak almak, içinden çıkılmaz bir çok problemleri beraberinde getirir. Zaten çoğu zaman kamu personelinin kastını tespit edebilmenin güçlüğü bir yana, her ağır kusur mutlaka "salt kişisel kusur" teşkil etmeyebilir. Ayrıca, kuşkusuz "hizmet kusuru" ile "salt kişisel kusur" arasında "derece farkı değil nitelik farkı" vardır.⁵²⁰ Aksi takdirde ağır kusur sabit olunca kamu personeli otomatik olarak nasıl sorumlu oluyorsa, hafif kusurun sabit olması halinde kendiliğinden idarenin sorumluluğunun doğması gibi bir sonuç çıkar ki bu durum idarî sorumluluk esaslarıyla bağdaşmaz.⁵²¹

Görüldüğü üzere, hafif kusur-ağır kusur kriteri, "hizmet kusuru" ile "salt kişisel kusur"u ayırmada pek etkili bir kriter değildir.⁵²²

⁵¹⁹ Özdemir, s.131.

⁵²⁰ Özdemir, s.135.

⁵²¹ Sarıca, İdari Kaza, s.414.

⁵²² Ağır Kusur kriterine yöneltilen eleştiriler konusunda bkz. Sarıca, İdari Kaza, s.401.

Anayurt, İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu, op. cit., 1989, s.115:

Oldukça şümüllü bir kavram olan "ağır kusur"u kriter olarak almak, içinden çıkılmaz bir çok problemleri beraberinde getirir. Zaten çoğu zaman kamu personelinin kastını ortaya koymak zordur. Hangi hallerde ağır kusur olacağını tespit edebilmenin güçlüğü bir yana, her ağır kusur mutlaka "salt kişisel kusur" teşkil etmeyebilir. Ayrıca belirtelim ki "hizmet kusuru" ile "salt kişisel kusur" arasında "derece farkı değil nitelik farkı" vardır(26). Aksi takdirde ağır kusur sabit olunca kamu personeli otomatik olarak nasıl sorumlu oluyorsa, hafif kusurun sabit olması halinde otomatik olarak idarenin sorumluluğunun doğması gibi bir sonuç çıkar ki bu durum idarî sorumluluk esaslarıyla bağdaşmaz (27).

Görüldüğü üzere, hafif kusur-ağır kusur kriteri, "hizmet kusuru" ile "salt kişisel kusur"u ayırmada pek etkili bir kriter değildir (28).

(26) Özdemir, N.: a.g.t., sh.135.

(27) Sarıca, R.: İdarî Kaza, 1949, sh.414.

(28) Ağır kusur kriterine yöneltile eleştiriler konusunda ayrıntılı bilgi için bk., Sarıca, R.: İdarî Kaza, 1949, sh.401 vd.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür'ün yukarıdaki paragrafı, dipnotlarıyla birlikte kelimesi kelimesine Ömer Anayurt'tan alınmıştır. Serdar Özgüldür'ün yaptığı tek kelime değişikliği, birinci paragrafın başında Ömer Anayurt'un kullandığı "şümüllü" kelimesi yerine "kapalı" kelimesini kullanmasıdır. Serdar Özgüldür'ün bu değişikliği niçin yaptığı merak konusudur. Acaba bu "şümüllü" kelimesini çok eski bulup onun yerine öz Türkçe bir kelime mi kullanmak istedi? Eğer böyle yapmak istemiş ise "şümüllü" kelimesinin karşılığı "kapalı" değil, "kapsamlı" kelimesidir. "Kapalı" ile "kapsamlı" kelimeleri yazılış bakımından benzer kelimeler. Acaba Serdar Özgüldür, Ömer Anayurt'un paragrafında geçen "şümüllü" kelimesini silip yerine el yazısıyla "kapsamlı" yazdı; el yazılı metni daktiloya çeken kişi bu kelimeyi yanlışlıkla "kapalı" olarak mı okudu?

ÖRNEK 66**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.128:****Fiilin Suç Teşkil Etmesi Kriteri**

Bu kriter gere, kamu personelinin fiil ve davranışı suç teşkil ediyorsa "salt kişisel kusur", değilse "hizmet kusuru" teşkil etmez.⁵²³ Dolayısıyla kamu personelinin suç sayılan fiil ve davranışları, fiil ve davranışın idarî olma niteliğini kaybetmesine yol açar. Bu nedenle suçtan dolayı ortaya çıkan zararların kamu personeli tarafından tazmin olunması gerekir.

523

Ragıp Sarica, "İdare Ajan ve Memurlarının Gördükleri Fonksiyon Sırasında İşledikleri Suçlardan İdare Malen Mesul Tutulabilir mi?", *İHFM*, C.XI, S.3, 4, İstanbul, 1945, s.5.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.117:**3. Fiilin Suç Teşkil Etmesi Kriteri**

Bu kriter gere kamu personelinin fiil ve davranışı suç teşkil ediyorsa "salt kişisel kusur", değilse "hizmet kusuru" veya şartları varsa "görevsel kusur"dur.

Bu görüşte olanlara göre suç ile hizmet birbiriyle asla bağdaşmayan iki kavramdırlar. Bir suç hiçbir zaman "hizmet kusur" teşkil etmez (29). Dolayısıyla kamu personelinin suç sayılan fiil ve davranışları, fiil ve davranışın idarî olma niteliğini kaybetmesine yol açar. Bu nedenle suçtan dolayı ortaya çıkan zararların kamu personeli tarafından tazmin olunması gerekir.

(29) Geniş bilgi için bk., Sarica, R.: İdare Ajan ve Memurlarının Gördükleri Fonksiyon Sırasında İşledikleri Suçlardan İdare Malen Mesul Tutulabilir mi? *İst.Huk.Fak.Nec.*, 1945, C.XI, S.3-4, sh.5 vd.

Görüldüğü gibi gerek başlığı, gerek dipnotu ile Serdar Özgüldür'ün paragrafı Ömer Anayurt'tan alınma. Serdar Özgüldür'ün yaptığı iki değişiklik var: Birincisi, Ömer Anayurt'ta iki paragraf olan metni, Serdar Özgüldür tek paragraf hâline getirmiştir. İkincisi, Serdar Özgüldür, Ömer Anayurt'un ikinci paragrafının ilk iki cümlesini almamıştır.

ÖRNEK 67**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.128:**

Ancak bu düşünce fazla tutunamamıştır. Fransız Uyuşmazlık Mahkemesi "Thepaz" kararıyla bu düşüncüyü yıkarak, kamu personeli tarafından görev sırasında ve göreviyle ilgili olarak işlenmiş olan suçun her halükârda "salt kişisel kusur" teşkil etmeyeceği görüşüne yer vermiştir. Bu karardan sonra artık geleneksel görüş olan suç varsa mutlaka "salt kişisel kusur" vardır görüşü yavaş yavaş terkedilmiş ve bazı hallerde (özellikle hizmetle yakın ilişki içinde bulunulan hallerde) "salt kişisel kusur" olmaktan çıkacağı düşüncesi hakim olmaya başlamıştır.⁵²⁴

⁵²⁴ Sarıca, Ajanın İşlediği Suçlar, ss.22-23.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.117:

Ancak bu düşünce fazla tutunamamıştır. Fransız Uyuşmazlık Mahkemesi Thepaz kararıyla (30) bu düşüncüyü yıkarak kamu personeli tarafından görev sırasında ve göreviyle ilgili olarak işlemiş olduğu suçun her halükâkarda "salt kişisel kusur" teşkil etmeyeceği görüşüne yer vermiştir. Bu karardan sonra artık geleneksel görüş olan suç varsa mutlaka "salt kişisel kusur" vardır görüşü yavaş yavaş terkedilmiş ve bazı hallerde (özellikle hizmetle yakın ilişki içinde bulunulan hallerde) "salt kişisel kusur" olmaktan çıkacağı düşüncesi hakim olmaya başlamıştır.

(30) (...)

Sarıca, R.: İdare Ajan ve Memurlarının Gördükleri Foksiyon Sırasında..., sh.22-23.

Görüldüğü gibi alıntı kelime kelime, noktası virgüline Ömer Anayurt'tan. Ama Anayurt'a atıf yok.

ÖRNEK 68

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.128:

Türk hukuk öğretisinde Bilge tarafından benimsenmiş olan⁵²⁵ suç kriteri, uygulamada da sık sık başvurulana bir kriter olarak karşımıza çıkmaktadır.

⁵²⁵

Bilge, Bakanların hukukî durumları itibariyle memur olmadıklarını ancak hukukî sorumlulukları bakımından Bakanlarla diğer memurlar arasında bir ayırım yapmağa gerek olmadığını dile getirdikten sonra "... hizmet kusuru ile şahsi kusuru birbirinden ayıracak miyar nedir?... Her şeyden önce şunu söyleyebiliriz ki bakanın fiil veya muamelesi cezaî neticeler de doğurmakta ise kusurun şahsi olduğunda tereddüt edilemez. Çünkü ceza sorumluluğunda kusurun şahsa veya idareye ait olduğu gibi bir tefrik yapılamaz. Bu durumda kusur tamamen şahsidir. Zira ceza hukukunda mesuliyetin şartı failde cürüm kastının bulunmasıdır. Böyle bir kastı idareye atf imkansızdır. O halde, Bakanın hukukî sorumluluğu, cezaî bir fiile tebean bahis mevzuu olmakta ise, burada kusurun idareye değil şahsa ait olduğunu kabul etmek ve şahsan Bakanın mesuliyeti cihetine gitmek gerekir," diyerek açıkça suç kriterini benimsemiştir. Bkz. Necip Bilge, *Bakanların Görev ve Sorumlulukları*, Ankara, 1946, s.41.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.117-118:

Türk hukuk doktrinde Bilge tarafından benimsenmiş olan(31) suç kriteri, uygulamada da sık sık başvurulana bir kriter olarak karşımıza çıkmaktadır.

(31) Bilge, Bakanların hukukî durumları itibariyle memur olmadıklarını ancak hukukî sorumlulukları bakımından Bakanlarla diğer memurlar arasında bir ayırım yapmağa gerek olmadığını dile getirdikten sonra "...hizmet kusuru ile şahsi kusuru birbirinden ayıracak miyar nedir?... Her şeyden önce şunu söyleyebiliriz ki bakanın fiil veya muamelesi cezaî neticeler de doğurmakta ise kusurun şahsi olduğunda tereddüt edilemez. Çünkü Cezalı Sorunda kusurun şahsa veya idareye ait olduğu gibi bir tefrik yapılamaz. Bu sorunda kusur tamamen şahsidir. Zira ceza hukukunda mesuliyetin şartı failde cürüm kastının bulunmasıdır. Böyle bir kastı idareye atf imkansızdır. O halde, Bakanın hukukî sorunu, cezaî bir fiile tebean bahis mevzuu olmakta ise burada kusurun idareye değil şahsa ait olduğunu kabul etmek ve şahsan Bakanın mesuliyeti cihetine gitmek gerekir." diyerek açıkça suç kriterini benimsemiştir. Bilge, N.: *Bakanların Görev ve Sorumluları*, Ankara 1946, sh.41.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür'ün yukarıdaki paragrafı, kelimesi kelimesine Ömer Anayurt'tan. Sadece ana metin değil, 14 satır uzunluğundaki uzun dipnot da. Bir yazarın hem ana metni, hem de o metne bağlı dipnotu aktarması ortada bir alıntı olduğunun tartışılmaz kanıtıdır.

Yukarıda Serdar Özgüldür'ün "Zarar Verme Kastıyla Hareket Etme Kriteri", "Ağır Kusur Kriteri" ve "Fiilin Suç Teşkil Etmesi Kriteri" başlıkları altında yazdığı paragrafların Ömer Anayurt'tan kaynağı gösterilmeksizin

alındığını gördük. Şimdi de “Hizmette Ayrılabilir Kusur Kriteri”nin nasıl Ömer Anayurt’tan alındığını göstermek için bu başlığı ve başlık altındaki ilk üç paragrafı olduğu gibi verelim:

ÖRNEK 69

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.129:

Hizmetten Ayrılabilir Kusur Kriteri

Bu kriter gere, kamu görevlisinin fiil ve davranışlarını hizmetten, görevden ayırmak mümkünse, kamu görevlisinin salt kişisel kusuru söz konusu olup, bundan dolayı bizzat kendisi sorumlu olur.

Kamu görevlisinin hizmetle ilgili olarak işlediği kusurları, “salt kişisel kusur” olarak saymaya imkân yoktur. Ancak, hangi hallerde hizmetle ilişkili olduğunu ortaya koyabilmek için, kamu görevlisinin fiil ve davranışını maksat ve konu açılarından incelemek gerekir. Kamu görevlisi, fiil ve davranışıyla idarî işleve uygun bir maksat mı yoksa aykırı bir maksat mı gütmüştür? Öte yandan, fiil ve davranış konu yönünden idare işlevine uygun mudur değil midir? İşte bu iki unsur yönünden yapılan inceleme sonucunda, fiil ve davranışın bu unsurlarından biri bakımından ortaya çıkacak aykırılık, fiil ve davranışın idarîlik niteliğini ortadan kaldırır. Aksi takdirde, yani fiil ve davranış maksat ve konu açılarından hizmet ve fonksiyona uygunluk arz ediyorsa sorumluluk idareye yüklenebilecektir.

Türk Hukuk öğretisinde birçok yazar tarafından benimsenen⁵²⁶ ve Yüksek Mahkemelerce ayırımda kullanılan başlıca kriter olarak göze çarpan bu ölçüt, gerçekten ileri sürülen kriterlerden en elverişlisi ve gerek Anayasanın 129/5 hükmü, gerek Devlet memurları Kanununun 13. maddesi yorumuna daha uygundur.

⁵²⁶

Duran, İdare Hukuku Meseleleri, ss.627-628; Özdemir, s.157; Onar (III), s.1702; Kemal Galip Balkar, “Hizmet Kusuru-Şahsi Kusur Mefhumlarını Ayıran Kıstaslar”, *Ankara Barosu Dergisi*, S.4, Ankara, 1953, s.299.

Anayurt, İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu, op. cit., 1989, s.119-120:**4. Hizmetten Ayrılabilir Kusur Kriteri**

Bu kritere göre kamu personelinin fiil ve davranışını hizmetten, görevden ayırmak mümkünse, kamu personelinin salt kişisel kusuru söz konusu olup, bundan dolayı bizzat kendisi sorumlu olur.

Kamu personelinin hizmetle ilgili olarak işlediği kusurları "salt kişisel kusur" olarak addetmeye imkân yoktur. Ancak, hangi hallerde fiil ve davranış hizmete-göreve yabancı, hangi hallerde hizmetle ilişkili? Bunu ortaya koyabilmek için kamu personelinin fiil ve davranışını maksat ve konu açılarından incelemek gerekir. Kamu personeli, fiil ve davranışıyla idarî işleve uygun bir maksat mı yoksa aykırı bir maksat mı gütmüştür? Diğer taraftan fiil ve davranış konu yönünden idare işlevine uygun mudur değil midir? İşte bu iki unsur yönünden yapılan tahlil sonucunda fiil ve davranışın bu unsurlardan biri bakımından ortaya çıkacak aykırılık, fiil ve davranışın idarîlik niteliğini ortadan kaldırır. Aksi takdirde, yani fiil ve davranış maksat ve konu açılarından hizmet ve fonksiyona uygunluk arz ediyorsa sorumluluk idareye terettüp edecektir.

Türk Hukuk doktrininde birçok yazar tarafından benimsenen (36) ve Yüksek Mahkemelerce ayırımında kullanılan başlıca kriter olarak göze çarpan bu kriter, gerçekten ileri sürülen kriterlerden en elverişlisi ve gerek Anayasamızın 129/5 hükmü, gerek Devlet memurları Kanununun 13. maddesi yorumuna daha uygundur.

(36) Duran, L.: age.,sh.627-628; Özdemir, N.: agt.,sh.157; Onar, S.S.: age.,sh.1702; Balkar, K.G.: Hizmet Kusuru-Şahsî Kusur Mefhumlarını Ayrılan Kıstaslar, *Ank.Bar.Der*, 1953, S.4, sh.299.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür'ün yukarıdaki üç paragrafı, başlığı ve dipnotuyla birlikte Ömer Anayurt'tan alınmıştır.

ÖRNEK 70**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.130-131:**

Diğer taraftan, yargı kararlarının kamu personeli tarafından kasten yerine getirilmemiş olması "salt kişisel kusur" teşkil etmekle beraber, idarenin sorumluluğunu kaldırmamaktadır. Burada kanun, müteselsil bir sorumluluk esasına yer vermiş olup, zarara uğrayan şahıs dilerse kamu personelini, dilerse idareyi, dilerse de her ikisini birden dava edebilir. Bu durumu itibariyle yargı kararlarının yerine getirilmemesine dayalı "salt kişisel kusur"u, kamu personelinin "salt kişisel kusur"una rağmen idarenin sorumluluğunun söz konusu olduğu istisnai bir durum olarak gözönüne almak gerekir.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.120-121:

Şunu da belirtelim ki yargı kararlarının kamu personeli tarafından kasten yerine getirilmemiş olması "salt kişisel kusur" teşkil etmekle beraber, idarenin sorumluluğunu kaldırmamaktadır. Burada kanun, müteselsil bir sorumluluk esasına yer vermiş olup, zarara uğrayan şahıs dilerse kamu personelini, dilerse idareyi, dilerse de her ikisini birden dava edebilir. Bu durumu itibariyle yargı kararlarının yerine getirilmemesine dayalı "salt kişisel kusur"u, kamu personelinin "salt kişisel kusur"una rağmen idarenin sorumluluğunun söz konusu olduğu istisnai bir durum olarak gözönüne almak gerekir.

Görüldüğü gibi alıntı Ömer Anayurt'tan; ama Anayurt'a atıf yok.

ÖRNEK 71**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.132:**

Anayasanın anılan hükmü, "görevsel kusurdan" doğan tazminat davalarının kamu personeline rücu edilmek kaydıyla, idare aleyhine açılabilceğini söylerken, Devlet Memurları Kanununun 13. maddesi de idarenin sorumlu personele rücu hakkının saklı olduğunu ifade etmektedir.

Devlet Memurları Kanununun 13. maddesinin 12 Mayıs 1982 tarih ve 2670 sayılı kanunla eklenen son fıkrasında ise; zararların türü, miktarlarının tespiti, takibi ve yapılacak işlemlerle ilgili diğer hususların Başbakanlıkça düzenlenecek yönetmelikle belirleneceği söylenmektedir.

13. maddenin bu son fıkrasında adı geçen yönetmelik 27.6.1983 tarih ve 83/6510 sayılı Yönetmelik olarak yürütme organı tarafından yürürlüğe konulmuştur.⁵³⁸

538

Sözkonusu yönetmelikle ilgili ayrıntılı açıklamalar evvelce yapıldığından; yeniden bu konuya değinilmeyecektir.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.100:

Anayasanın anılan hükmü, "görevsel kusurdan doğan tazminat davalarının kamu personeline rücu edilmek kaydıyla, idare aleyhine açılabilceğini söylerken Devlet Memurları Kanununun 13. maddesi de idarenin sorumlu personele rücu hakkının saklı olduğunu ifade etmektedir.

Devlet Memurları Kanununun 13. maddesinin 12 Mayıs 1982 tarih ve 2670 sayılı kanunla eklenen son fıkrasında ise zararların türü, miktarlarının tespiti, takibi ve yapılacak işlemlerle ilgili diğer hususların Başbakanlıkça düzenlenecek yönetmelikle belirleneceği söylenmektedir.

13. maddenin bu son fıkrasında adı geçen yönetmelik, 27.6.1983 tarih ve 83/6510 sayılı Yönetmelik olarak yürütme organı tarafından yürürlüğe konmuştur (68).

(68) Bk., R.G. 13 Ağustos 1983, s.18134, sh.7-10.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür'ün yukarıdaki üç paragrafı da Ömer Anayurt'tan alınma.

ÖRNEK 72**Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.132:**

Düren'e göre ise "... 13. madde rücuu, 12. madde aracılığıyla "haksız fiil esaslarına göre" yapılmasını öngördüğü için, kusurlu personel Borçlar Kanununun 41. maddesi uyarınca yalnız "kast" ve "ağır ihmal"den değil, "hafif ihmal"den de sorumlu olacaktır. Her ne kadar 13. maddenin gerekçesinde, "... Alman Devlet Memurları Kanununun da "ağır kusur" esasını benimsediğini belirtmek gerekir. Türkiye'deki içtihatların da bu yolla gelişmesi temenniye şayandır" demekte ise de; gerekçedeki bu temenni, Borçlar Kanunu madde 41 karşısında gerçekleşemeyecektir..."⁵⁵¹

Eren, Alman Anayasasının 34. maddesinin hafif ihmal halinde rücu imkânına yer vermediğini söyledikten sonra, Anayasamızın 40/II ve 129/V hükümlerinde, böyle bir sınırlama getirmemiş olduğunu fakat buna rağmen, Alman Hukukundaki kuralın bizde de uygulanmasını tavsiye etmektedir.⁵⁵²

Akgüner de, idarenin kamu personeline rücu bakımından "ağır kusurun" aranması gerektiği görüşündedir.⁵⁵³

⁵⁵¹ Düren, s.305.

⁵⁵² Eren, Borçlar Hukuku, ss.185-186.

⁵⁵³ Akgüner, s.111.

Anayurt, *İdarenin Kusura Dayalı Sorumluluğu*, op. cit., 1989, s.106-107:

Düren'e göre ise "...13. madde rücuu, 12. madde aracılığıyla "haksız fiil esaslarına göre" yapılmasını öngördüğü için, kusurlu personel Borçlar Kanununun 41. maddesi uyarınca yalnız "kast" ve "ağır ihmal"den değil, "hafif ihmal"den de sorumlu olacaktır. Her ne kadar 13. maddenin gerekçesinde, "...Alman Devlet Memurları Kanununun da "ağır kusur" esasını benimsediğini belirtmek gerekir. Türkiye'deki içtihatların da bu yolla gelişmesi temenniye şayandır" demekte ise de gerekçedeki bu temenni, Borçlar Kanunu madde 41 karşısında gerçekleşemeyecektir"(89).

Eren, Alman Anayasasının 34. maddesinin hafif ihmal halinde rücu imkânına yer vermediğini söyledikten sonra, Anayasamızın 40/II ve 129/V hükümlerinde, böyle bir sınırlama getirmemiş olduğunu fakat buna rağmen, Alman Hukukundaki kuralın bizde de uygulanmasını, tavsiye etmek-
tedir (90).

Akgüner de idarenin kamu personeline rücu bakımın-
dan ağır kusurun aranması gerektiği görüşündedir (91).

(89) Düren, A.: age., sh.305.

(90) Eren, F.: age., sh.182.

(91) Akgüner, T.: age., sh.111.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür, Düren, Eren ve Akgüner'in görüşlerini Ömer Anayurt'tan aktarmaktadır. Ama sanki adı geçen yazarların görüşlerini kendisi özetlemiş gibi doğrudan doğruya onlara atıf yaparak bu görüşleri vermiştir.

Serdar Özgüldür'ün Kitabında Ömer Anayurt'tan Başka Yazar- lardan Usûlsüz Alıntı Olup Olmadığını İnceleyemedim

Böylece Serdar Özgüldür'ün Ömer Anayurt'tan yaptığı usûlsüz alıntılara örnekleri görmüş oluyoruz. Bu bölümü noktalamadan önce şunu belirtmek isterim: Ben Serdar Özgüldür'ün kitabı sadece Ömer Anayurt'un tezinden olan usûlsüz alıntılar itibarıyla inceleyebildim. Serdar Özgüldür'ün kitabında, yukarıda verdiğimiz 72 adet örnekten daha fazla usûlsüz alıntı olabilir. Bir kitabın tamamının başka yazarlardan usûlsüz alıntı olup olmadığı açısından incelemek fevkalade zordur. Yazarın kullandığı bütün kaynaklara sizin de ulaşmanız, her bir cümlemin kaynağı olabilecek cümleleri bu kaynaklardan arayıp bulmanız, bunları karşılaştırmanız gerekir. Ben böyle bir işe teşebbüs etmeyi göze alamadım. Bununla birlikte Serdar Özgüldür'ün kitabında çeşitli yerlerde Fransızca kaynaklardan yapılmış alıntıların olduğunu görüyorum. Örneğin s.32'de dipnot 34; s.33'te dipnot 37; s.46'da dipnot 107 ve 108; s.54'te dipnot 148; s.67'de dipnot 210; s.79'da dipnot 281; s.113'te dipnot 455; s.119'da dipnot 490; s.138'de dipnot 562; s.154'te dipnot 630, 631; s.156'da dipnot 637, 640 ve 641 nolu dipnotlarda çeşitli Fransızca eserlere doğrudan doğruya yapılmış atıflar vardır. Atıf yapılan bu eserlerden bazıları 1900 yılına kadar giden eski kaynaklardır. Bazı kitap isimlerinin yazılmasında basit Fransızca imlâ hataları vardır. Örneğin dipnot 32, 148, 281, 641'e bakılabilir. Ben Serdar Özgüldür'ün Fransızca bilip bilmediğini bilmiyorum. Ben yukarıdaki dipnotlarda atıf yaptığı Fransızca kaynakları Serdar Özgüldür'ün fiziken görüp, bu kaynakları gerçekten okuduğundan şüphe duyuyorum. Bana Serdar Özgüldür'ün bunlara pek muhtemelen Türkçe kay-

naklar üzerinden atıf yapıyormuş gibi geliyor. Bu hissimi teyit eden iki örnek vermek isterim:

ÖRNEK 73

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.137-138:

Fransız öğretisinde, maddî zararı, "... zarara uğrayanın fizik duygusunu etkileyen ve gözle görülmeyen zarardır. Kişilerin sahip oldukları fizik varlıkları ile taşınır ve taşınmaz mallarına idari bir faaliyet dolayısıyla yapılan tecavüzler bu gruba girer..." şeklinde; manevî zararı ise "... manevî zarar, diğerlerinin aksine duygulara verilen zarar olarak tanımlanmalıdır..."⁵⁶² şeklinde nitelendirenler bulunmaktadır.⁵⁶³

⁵⁶² M. Georges Morange, *Le préjudice moral devant les tribunaux administratifs*, Dalloz 1948, s.105.

⁵⁶³ Maddî ve manevî zararlar sonucu doğan tazminat davalarının kapsam ve uygulamasına tezin dördüncü bölümünde ayrıntılı olarak yer verilmiştir.

Xavier Delcros ve Bertrand Delcros, *Fransa ve İngiltere’de İdarenin Sorumluluğu*, (Çeviren Turgut Candan), Ankara, Danıştay Başkanlığı Yayını, 1984, s.64:

1 — M. Morange’ın Kroniği ⁽¹¹²⁾

"..." Maddî zarar, zarara uğrayanın fiziki duygusunu etkileyen ve gözle görünen zarardır. Kişilerin sahip oldukları fiziki varlıkları ile taşınır ve taşınmaz mallarına idari bir faaliyet dolayısıyla yapılan tecavüzler bu sınıfa girer. Zararın aldığı görünüm ne olursa olsun, bu böyledir. "..."

Bize göre manevî zarar, diğerlerinin aksine, duygulara verilen zarar olarak tanımlanmalıdır.

(112) M. Georges Morange, *Le préjudice moral devant les tribunaux administratifs*, Dalloz 1948, p: 105

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür gerçekte yukarıdaki cümleleri kendisi Georges Morange’ın 1948 baskı kitabından okumamıştır. Muhtemelen Serdar Özgüldür, Morange’ın söz konusu kitabı görmemiştir bile. Morange’ın bu cümlelerini gerçekte Morange’dan değil, Turgut Candan’ın Xavier Delcros ve Bertrand Delcros’tan yaptığı *Fransa ve İngiltere’de İdarenin Sorumluluğu* başlıklı kitaptan almıştır. Serdar Özgüldür’ün 562 nolu dipnotu, gerçekte Turgut Candan’ın çevirisinin 112 nolu dipnotunun aktarılması sayesinde oluşturulmuş bir transit dipnottur. Serdar Özgüldür’ün tırnak içine alıp Morange’a atıfla verdiği maddî ve manevî zarar kavramlarının tanımlarının Türkçe çevirisi de Serdar Özgüldür tarafından değil, Turgut Candan tarafından yapılmıştır. Yukarıdaki çevirinin sahibi Serdar Özgüldür değil, Turgut Candan’dır. Çeviri de bir fikri eserdir. Bu çeviriyi sanki kendi çeviri-

si gibi vermekle Serdar Özgüldür, Turgut Candan'ın çevirisi üzerindeki fikrî haklarını ihlâl etmiştir.

ÖRNEK 74

Özgüldür, *Tam Yargı Davaları*, op. cit., 1996, s.113:

455 “... Adli mahkemeler, kusurun kişisel bir karakter taşıması sebebiyle, klasik bir ayırıma göre memura değil; zayıflık, tutku ve kötülükleri ile insana bağlı olduğuna ve bu nedenle kamu hizmetinden ayrıldığına karar vereceklerdir. Bununla birlikte, hizmet içinde veya hizmet dolayısıyla işlenirse ve kusurun araç ve gereçleri suçlunun kullanımına hizmet tarafından teslim edilmişse; idari yargıç, hizmetin kusurdan ayrıldığını söyleyebilecek ve söylemek zorunda olacaktır...” (Conclusion de M. Chardeau, Sous T.C. 25 mars 1957, Chillioux et İsaad Slimane, Dalloz 1957, 1.p. 395.)

Xavier Delcros ve Bertrand Delcros, *Fransa ve İngiltere’de İdarenin Sorumluluğu*, (Çeviren Turgut Candan), Ankara, Danıştay Başkanlığı Yayını, 1984, s.99:

a) Chardeau Tarafından Açıklanan Öğretisel Tartışmalar ⁽¹⁵¹⁾

... Adli mahkemeler, kusurun kişisel bir karakter taşıması sebebiyle klasik bir ayırıma göre, memura değil, zayıflık, tutku ve kötülükleri ile insana bağlı olduğuna ve bu nedenle, kamu hizmetinden ayrıldığına karar vereceklerdir. Bununla birlikte, hizmet içinde veya hizmet dolayısıyla işlenirse ve kusurun araç ve gereçleri suçlunun kullanımına hizmet tarafından teslim edilmişse, idari yargıç hizmetin kusurdan ayrıldığını söyleyebilecek ve söylemek zorunda olacaktır...»

(151) Conclusion de M. Chardeau, sous T. C. 25 mars 1957, Chillioux et İsaad Slimane, Dalloz 1957, 1. p. 395.

Görüldüğü gibi Serdar Özgüldür’ün 455 nolu dipnotundaki cümleler, Turgut Candan’ın Xavier Delcros ve Bertrand Delcros’tan yaptığı *Fransa ve İngiltere’de İdarenin Sorumluluğu* başlıklı kitabının 99’uncu sayfasında aynen, noktası virgülüne bulunmaktadır. Söz konusu çeviri, Serdar Özgüldür tarafından değil, Turgut Candan tarafından yapılmıştır. Serdar Özgüldür, Turgut Candan’a atıf yapmadan onun çevirisini alması mümkün değildir. Serdar Özgüldür sanki bu cümleleri M. Chardeau’dan kendisi çevirmiş gibi doğrudan doğruya M. Chardeau’ya atıf yapmaktadır. Oysa gerçekte Chardeau’nun *Conclusion*’unun görmüş değildir.

İlave edelim: Serdar Özgüldür’ün 455 nolu dipnotunun sonundaki

(Conclusion de M. Chardeau, Sous T.C. 25 mars 1957, Chillioux et İsaad Slimane, Dalloz 1957, 1.p. 395.)

şeklindeki atıf, Turgut Candan'ın Xavier Delcros ve Bertrand Delcros'tan yaptığı *Fransa ve İngiltere'de İdarenin Sorumluluğu* başlıklı çevirisinin 99'uncu sayfasının

(151) Conclusion de M. Chardeau, sous T. C. 25 mars 1957, Chillioux et İsaad Sli-mane, Dalloz 1957, 1. p. 395.

şeklindeki 151 nolu dipnotundaki atıf ile noktası virgülüne aynıdır. İl-ginçtir ki, kitabının başka yerlerinde yabancı kitaplara atıflarda sayfa numarasını “p.” diye değil, “s.” diye veren Serdar Özgüldür, burada sayfa numarasını Türkçedeki “s.” ile değil, Turgut Candan gibi “p.” ile vermektedir ki, sırf bu “p.” harfi dahi, söz konusu dipnottaki atıfın bir orijinal atıf değil, bir “transit atıf” olduğunun kanıtıdır.

SON GÖZLEMLER

Serdar Özgüldür'ün aynı zamanda doktora tezi olan *Tam Yargı Davaları* isimli kitabında bulunan usûlsüz alıntılara örnekleri bu şekilde görmüş bulunuyoruz. Serdar Özgüldür'e ayırdığımız bu bölümü kapatmadan önce, Serdar Özgüldür'ün doktora tezinin **1994** yılında Prof. Dr. İl Han Özay, Prof. Dr. Ali Ülkü Azrak, Prof. Dr. Sait Güran, Prof. Dr. Yıldızhan Yayla ve Doç. Dr. Celal Erkut'tan oluşan jüri tarafından “*pekiyi derecede ve övgüye değer*” olarak nitelendirilerek kabul edildiğini, **1995** yılında Serdar Özgüldür'ün Askerî Yüksek İdare Mahkemesi üyesi, **2004** yılında Anayasa Mahkemesi üyesi ve **2012** yılında da Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı seçildiğini bir kez daha hatırlatalım.

* * *

Burada tekrar hatırlatmak isterim ki, Serdar Özgüldür'ün *Tam Yargı Davaları* isimli kitabından yukarıda verdiğimiz usûlsüz alıntı örneklerinin önemli bir kısmı, Prof. Dr. İl Han Özay'ın *Gün Işığında Yönetim* (İstanbul, Alfa, 2002) isimli kitabının 705 ilâ 784'üncü sayfaları arasında yer alan Serdar Özgüldür tarafından yazılmış bulunan “İdarenin Sorumluluğu ve Tam Yargı Davaları” başlıklı kısımda da aynen bulunmaktadır.

* * *

Burada şu hususu özenle belirtmek isterim: Serdar Özgüldür'ün Ömer Anayurt'tan yaptığı usûlsüz alıntılara ilişkin bu bölümü tamamıyla kendi isteğim ve inisiyatifimle yazdım. Ömer Anayurt benden böyle bir şey yazmamı talep etmedi. Serdar Özgüldür'ün Ömer Anayurt'un tezinden usûlsüz alıntı yaptığı iddiasını, ilk defa 2006 yılının sonlarında gazetelere yansıyan haberlerden duydum. 2013 yazında “Örnekleriyle Usûlsüz Alıntı Sorunu” başlıklı elinizde tuttuğunuz bu kitabı yazmaya karar verince, aklıma Serdar Özgüldür'ün Ömer Anayurt'un tezinden yaptığı usûlsüz alıntıları da örnek

olarak vermek fikri geldi. Bu usûlsüz alıntıların tespitinde, Serdar Özgüldür'ün kitabında Ömer Anayurt tezinden kaynaksız olarak alınmış paragrafların bulunmasında Ömer Anayurt dâhil kimseden yardım almadım. Bunların hepsi benim çalışmamdır. Ömer Anayurt'un Serdar Özgüldür'e karşı açtığı davadaki dava dosyasını veya Ömer Anayurt'un dava dilekçesini veya eklerini görmedim. Ömer Anayurt'un bu davada Serdar Özgüldür'ün kitabından hangi paragrafları kaynaksız alıntılara örnek olarak gösterdiğini bilmem. Bu bölümde, Serdar Özgüldür'ün kitabında bulunan kaynaksız alıntılara örnek olarak verdiğim bütün paragrafları kendim buldum. Bunlar bana Ömer Anayurt tarafından veya bir başka kişi tarafından servis edilmedi. Bu kaynaksız alıntı örneklerinin altındaki gözlemler ve değerlendirmeler benim kendi gözlem ve değerlendirmelerimdir. Bunları Ömer Anayurt da tüm okuyucular gibi elinizde tuttuğunuz kitap yayımlandıktan sonra okuyacaktır. Kendisinin bu eleştiri kitabını yazmamda bir sorumluluğu yoktur. Benim bu kitabım yüzünden kendisine zarar gelirse üzülürüm.

* * *

Nihayet belirteyim ki, benim burada yaptığımı yapmak için özel bir bilgiye sahip olmaya gerek yoktur. Benim burada yaptığımı herkes yapabilir. Serdar Özgüldür'ün kitabı ve Ömer Anayurt'un tezi birer gizli belge değildir. Ömer Anayurt tezi Gazi Üniversitesi Merkez Kütüphanesinde³¹ ve YÖK Ulusal Tez Merkezinde³² bulunmaktadır. Serdar Özgüldür'ün kitabı ise hem pek çok kütüphanede bulunmaktadır; hem de piyasada hâlâ satılmaktadır. 30 TL karşılığında herkes bu kitabı Yetkin Yayınevinin internet sitesinden satın alabilir³³. Herkes bir eline Serdar Özgüldür'ün kitabını, diğer eline Ömer Anayurt'un tezini alıp bunlar arasında benzerlik olup olmadığını tespit edebilir. Bu nedenle Serdar Özgüldür'ün özellikle bana kızmasını gerektiren bir sebep yoktur. Hatta belki birileri çıkıp, Serdar Özgüldür'ün kitabında benim gözümünden kaçan başka usûlsüz alıntılar varsa, bunları da tespit edip, bunları gösteren ve eleştiren kitap veya makale de yayınlatabilir. Vakıa şu ki, bir atasözümüzün dediği gibi, “*deveye bindikten sonra çalı ardına gizlenilmez*”³⁴. ■

31. http://kutuphane.gazi.edu.tr/search*tur/?searchtype=e&SORT=D&searcharg=1647*

32. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/SearchTez>

33. <http://www.yetkin.com.tr/p/1436/tam-yargi-davaları> (Erişim tarihi: 12 Ekim 2013). Erişim tarihini özellikle yazıyorum. Çünkü bakarsınız, yayınevi kitabı satıştan çeker. Kitap bu satışların yazıldığı 12 Ekim 2013 günü itibarıyla satışta idi.

34. Ömer Asım Aksoy, *Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü*, İstanbul, İnkılap, 1998, c.I, s.299.